Dzisiaj 24 strony

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 132

Poznań, sobota dnia 21 marca 1931

Rok XXVI

Polityka zagraniczna Włoch

Mowa, jaką wygłosił we włoskiej izbie deputowanych minister spraw zagranicznych Grandi, wywołała duże zainteresowanie. Wyraziła ona bowiem w bardzo wyraźny sposób zwrot, jaki się zaznaczył we włoskiej polityce zagranicznej na skutek morskiego układu francusko - włoskiego, kładącego kres długiemu i drażniącemu zatargowi.

Grandi mówił o tym układzie w ten sam mniej więcej sposób, co p. Briand, mianowicie podkreślał, że nie oznacza on zwycięstwa żadnej strony, ale jest „zwycięstwem słuszności i zdrowego rozsądku". „Rozwiązanie zagadnienia morskiego — mówił — między pięciu głównemi mocarstwami stworzyło potrzebną atmosferę dla załatwienia innych zagadnień, również ważnych dla pokoju Europy i świata". Jest to wyraźna wskazówka, że układ morski francusko - włoski jest wstępem do dalszych rokowań w celu usunięcia innych zatargów politycznych jakie istnieją między obu państwami.

P. Grandi dowodził, że rząd faszystowski zawsze wierzył w możność dojścia do porozumienia z rządem francuskim i „w znalezienie szczerego i przyjaznego terenu porozumienia między dwoma narodami, które związane są tylu wspólnemi tradycjami i które znalazły się obok siebie w niezapomnianej chwili, która była może najważniejszą i najszlachetniejszą w ich historji". Wreszcie wypowiedział p. Grandi kilka zdań z komplementami pod adresem p. Brianda. Była to wyraźna odpowiedź na uprzejme słowa, jakie wyraził ostatnio pod adresem Włoch francuski minister spraw zagranicznych.

Po układzie morskim francusko-włoskim powstaje najważniejsze pytanie, czy również w dziedzinie zbrojeń lądowych istnieje porozumienie francusko-włoskie. Niemcy tego właśnie porozumienia najbardziej się obawiają. Gdyby na wielkiej konferencji rozbrojeniowej, która ma się odbyć w roku przyszłym, Francja znalazła poparcie dla swoich tez wśród Włochów i Anglików, Niemcy, które liczą głównie na rozbieżności francusko - włoskie, byłyby zupełnie odosobnione. Pan Grandi zapewniał, że ostatni układ dotyczy tylko sprawy morskiej i że kwestja zbrojeń lądowych i lotniczych nie została załatwiona, ale jednocześnie dodał, że „porozumienie wskazuje drogę dla załatwienia ograniczenia wszystkich innych zbrojeń". Jednocześnie p. Grandi dał do zrozumienia, że rząd włoski, podobnie jak rząd angielski, gotów jest współdziałać celem odpowiedniego przygotowania konferencji rozbrojeniowej. Jest to więc wyraźna oferta do rokowań w tej sprawie. Horoskopy pod tym względem mogą być dobre, gdyż poglądy Włoch na zbrojenia lądowe są z natury rzeczy bliższe Francji, niż Niemcom.

Ciekawym momentem przemówienia p. Grandiego było wypowiedzenie się Włoch za polityką Lokarna. Dotychczas rząd faszystowski okazywał wyraźną niechęć Locarnu. Czynił to z ogólnych względów ideowych, a przedewszystkiem z obawy przed zbytniem zbliżeniem francusko-niemieckiem. Zwrot w kierunku polityki pacyfistycznej, której wyrazem jest Locarno, świadczy, że poważne względy finansowe i kredytowo skłoniły Włochy do zaznaczenia umiarkowania w polityce zagranicznej. Tem się też tłumaczy ukłon p. Grandiego pod adresem Ligi Narodów oraz przypomnienie, że Włochy zgodziły się na przyjęcie z zastrzeżeniem przymusowego arbitrażu w zatargach międzynarodowych, a obecnie zastanawiają się nad przystąpieniem do ogólnego aktu arbitrażowego.

Mimo to, Włochy nie chcą krępować sobie rąk na przyszłość. W umiarkowanej formie p. Grandi zaznacza, że rozbrojenie stanowi część rozwiązania zagadnienia. I chociaż tym razem włoski minister spraw zagranicznych nie użył wogóle terminu „rewizja granic", to jednak mówił, że złudzeniem jest unieruchomianie życia narodów. Wspominając o chęci Włoch współpracowania nad zrealizowaniem projektu związku europejskiego wypowiedział się p. Grandi za polityką „równości i sprawiedliwości międzynarodowej" i za wysiłkami, zmierzającemi „do zrównania i zespolenia sił europejskich". Są to znacznie złagodzone terminy dla określenia tych haseł, jakich zaczęły niedawno używać Włochy, gdy mówiły o „rewizji granic" lub o „zrównaniu rozbrojenia". A na tych właśnie hasłach opierały swoje nadzieje Niemcy.

Wreszcie p. Grandi wypowiedział się przeciw „zamkniętym" systemom sojuszów, które prowadzą do tworzenia dwóch zwalczających się „bloków". P. Grandi uważa te metodę polityczną za niebezpieczną i oświadcza, że Włochy porzucą swoją dotychczasową tezę, jakoby „święty egoizm był ich wolnością i ich prawem", a wypowiadają się za solidarnością międzynarodową.

Widać, że Włochy dobrze nauczyły się używać języka i haseł pacyfistycznych dla swoich celów. Przetłumaczone na język prostszy, hasła te oznaczają, że Włochy obawiają się w dalszym ciągu izolacji, że niechętnie patrzą na istnienie dokoła Francji systemu sojuszu, w którym Rzym udziału nie bierze, i że Italja pragnie w dalszym ciągu zachować zupełną niezależność i możność manewrowania między sprzecznemi interesami państ europejskich. Jest to oczywiście jej prawem, ale stwierdzić należy, że mowa p. Grandiego, aczkolwiek rezerwuje przyszłość, to jednak na chwilę obecną oznacza, iż Włochy zrezygnowały z tworzenia jakiegoś „bloku niezadowolonych" z traktatów pokojowych i że z kampanji rewizjonistycznej narazie się wycofują.

Dobrze zrozumiały to Niemcy. Prasa niemiecka, bez względu na swoje sympatje do Włoch faszystowskich, rzeczowo omawia mowę p. Grandiego. Pisma, które liczyły na sojusz z Rzymem, wskazują, że mowa p. Grandiego mimo wszystko zawiera pewne możliwości współpracy niemiecko-włoskiej. Pisma, natomiast niechętne Włochom, twierdzą, że Rzym ponownie zdradził Niemcy. We Francji i we wszystkich krajach, które zainteresowane są w pacyfikacji stosunków, przyjęto mowę p. Grandiego z zadowoleniem i z ulgą.

Zamknięcie sesji budżetowej Sejmu

Deklaracje klubów — B. B. ponosi pełną odpowiedzialność za budżet i za stan rzeczy w Polsce

Warszawa, 21. 3. (Tel. wł.) Na dzisiejszem posiedzeniu sejmowem poseł Niedziałkowski zgłosił wniosek, ażeby na porządku dziennym postawić te trzy punkty, które spadły z wczorajszego porządku dziennego, a mianowicie sprawę ochrony lokatorów, samorządu oraz wieców poselskich. Doszło przy tem do charakterystycznej sceny. Za wnioskiem wspomnianym głosowała cała opozycja, stał również p. Car oraz część B. B. Marszałek oświadczył, że stoi większość. Gdy z B. B. zaczęto wołać o nowe głosowanie, marszałek Świtalski zarządził ponowne głosowanie, w którem nikt już z B. B. nie poparł tego wniosku, wobec czego ogłoszono go za upadły.

Rozprawa toczyła się nad poprawkami Senatu do ustawy skarbowej. Duże przemówienie wygłosił minister Matuszewski, który wycofał się poniekąd ze swego przemówienia, wygłoszonego w Senacie, gdzie zapowiedział deficyt 350 miljonów. Teraz p. Matuszewski mówił, że nie chodzi tutaj o deficyt, ale o kompresję 300 miljonów.

Poseł Langer w imieniu Klubu Ludowego oświadczył, że klub nie bierze odpowiedzialności za budżet i nie weźmie w głosowaniu udziału.

Poseł Czetwertyński w imieniu Klubu Narodowego stwierdził, że mowa ministra tem bardziej utrwala Klub Narodowy w przekonaniu, iż winien głosować przeciwko budżetowi. Analogiczne przemówienie wygłosił także poseł Czapiński z P. P. S., poczem poseł Miedziński odpowiedział z ramienia B. B. poprzednim mówcom i oświadczył, że B. B. bierze bezwzględną odpowiedzialność za budżet i stan rzeczy w Polsce.

Głosami B. B. uchwalono poprawki Senatu, poczem przemówił krótko p. Świtalski, reasumując rezultaty sesji, a premjer Sławek odczytał dekret Prezydenta, zamykający obecną sesję budżetową Sejmu. (w)

Czy Curtius pojedzie we wtorek do Paryża?

Paryż, 21. 3. (PAT.) We wtorek, dn. 24 bm. ma nastąpić w Paryżu otwarcie posiedzenia komitetu unji europejskiej z udziałem — napewno — ministrów Brianda, Zaleskiego, Hendersona oraz — prawdopodobnie — min. Grandiego i Curtiusa.

Prasa niemiecka wyraża powątpiewanie co do wyjazdu Curtiusa do Paryża. Na marginesie tego pisze Jacques Bainville w dzieniku „L'Action Francaise":

„Wahania rządu niemieckiego są w tym wypadku znamienne. Gdy po wojnie rosyjsko - tureckiej francuski minister spraw zagranicznych wyruszył na kongres berliński przeszło mniej czasu od podpisania traktatu frankfurckiego, niż upłynęło obecnie od zawarcia Traktatu Wersalskiego. Ma się wrażenie, że rząd niemiecki nie decyduje się na wysłanie do Paryża ministra spraw zagranicznych z obawy, co o tem powie Hitler.

„Jedno z pism niemieckich oświadczyło onegdaj, że Curtius nie mógłby rywalizować z Hendersonem, gdyż Rzesza niemiecka nie jest w stanie zaofiarować w Paryżu tej samej ilości ustępstw, co Anglicy. O jakich ustępstwach może być mowa? Czyżby rząd niemiecki obawiał się, że poproszą go, aby nie wznawiał traktatu z Sowietami?"

„W każdym razie — pisze w zakończeniu Jacques Bainville — wygląda na to, że rząd niemiecki zapatruje się na unję europejską jak na okazję do targowania się dla innych, a być może raczej dla samych siebie.

„Na tem się zawsze kończą wielkie ideały, mianowicie na Kuhhandlu, na sprzedaży krowy na rynku za jak najlepszą cenę."

Proces rewolucjonistów hiszpańskich

rozpoczął się w Madrycie i potrwa kilka dni

Madryt, 21. 3. (Tel. wł.) Wczoraj po południu o godz. 4 rozpoczął się przed wojskowym sądem najwyższym proces przeciwko przywódcom powstania grudniowego.

Na ławie oskarżonych zasiedli ci wszyscy, którzy podpisali odezwę rewolucyjną, m. in. były minister liberalny Alcalà Zamora, profesor socjologji przy uniwersytecie madryckim Fernando de Los Rios, Idgel Maura, brat obecnego ministra pracy, dalej Albornoz, Largo Caballero oraz prof. Cesares Quiroga. Oskarżonych bronią najznakomitsi adwokaci, a między nimi jedna kobieta-adwokat.

Prokurator wniósł o karę więzienia 15 lat dla Alcalà Zamora, dla reszty zaś po 12 lat.

Proces potrwa kilka dni. W niedzielę i poniedziałek przemawiać będą obrońcy. Tym ostatnim zależy na przewleczeniu rozprawy aż do chwili zniesienia cenzury prasowej, co nastąpi w najbliższych dniach.

Realizacja idei „Anschlussu"

Wiedeń, 21. 3. (Tel. wł.). Dzisiejsza prasa poranna potwierdza wiadomość, iż Niemcy i Austrja zamierzają z powołaniem się na ideę Brianda proklamować w najbliższych dniach plan ściślejszego połączenia gospodarczego o charakterze regjonalnym, przyczem Berlin i Wiedeń oświadczą gotowość przeprowadzenia rokowań z innemi państwami celem zawarcia z niemi podobnych układów.

Tkaniny A·G·B

POLSKA SPÓŁKA AKCYJNA

Z WŁASNĄ FABRYKĄ W ŁODZI

ma zaszczyt zawiadomić P. T. Klientelę, że

w dniu 23 marca 1931 r. otwiera

w Poznaniu, przy UL. GWARNEJ 18 skład detaliczny,

który stale zaopatrzony będzie w OSTATNIE NOWOŚCI.

WEŁNY JEDWABIE BAWEŁNY

Pw 9 844-11.160

Co postanawia nowela emerytalna?

Dnia 5 marca rząd przedstawił Sejmowi projekt nowelizacji ustawy emerytalnej. Przykładał do niej wielką wagę, gdyż w ciągu ledwo 6 dni została ona przepracowana przez komisję budżetową i plenum Sejmu, gdzie uchwalono ją dnia 16 marca. Senat przyjął ją na posiedzeniu dn 18 marca. Terminy te świadczą o osobliwie szybkiem tempie, a więc o znaczeniu, które do niej rząd przywiązuje.

W toku rozpraw w Sejmie min. Matuszewski zapowiedział, że jest to pierwsza ustawa z ustaw „niepopularnych", których szereg rząd posiada w zanadrzu. Dąży ona do urealnienia budżetu. Jest pierwszą z ustaw oszczędnościowych, efektywnie bowiem zmniejsza wydatki na przeszło 20 milj. zł.

Ponieważ odnosi się ona do szerokich rzesz obywateli, zwróciliśmy się do pos. Jana Korneckiego z prośbą o scharakteryzowanie zmian, jakie nowela ta za sobą pociąga.

— Nowela do ustawy emerytalnej z dn. 11. 12. 1923 obejmuje — mówi pos. Kornecki — zmiany korzystne i niekorzystne. Rozpatrzmy je kolejno.

Zacznijmy od zmian korzystnych:

1. Minister otrzymuje prawo do emerytury, o ile przed objęciem stanowiska ministra był urzędnikiem państwowym i uzyskał prawo do emerytury, po jednorocznem urzędowaniu w charakterze ministra. Sprawa ta nie była dotąd uregulowana.

2. Pracownicy państwowi w w. m Gdańsku, pozostający na służbie państwowej polskiej, opłacają składki emerytalne wedle norm krajowych, mogą przyjmować obywatelstwo gdańskie bez utraty emerytury polskiej, a pozostając na emeryturze w wolnem mieście, pobierają zaopatrzenie dostosowane do mnożnej, obowiązującej w Gdańsku. Odnosi się to i do wdów i sierót.

3. Skarb państwa będzie przekazywał 8-proc. składki emerytalne do Z. U P. U. (zakład ubezpieczeń pracowników umysłowych) w razie ustąpienia urzędnika ze służby państwowej i odwrotnie Z. U. P. P będzie wpłacał do skarbu składki, zebrane od pracownika, przechodzącego do służby państwowej. W obu wypadkach lata służby będą policzalne do emerytury.

4. Lata służby w wojsku polskiem w czasie wojny, a także w formacjach wojskowych, jak legjony lub P. O W., liczy się do emerytury podwójnie.

5. Przeniesiony na emeryturę, wzgl. wdowy i sieroty, mają prawo do kosztów jednorazowego przeniesienia w wysokości obowiązującej aktualnie dla diet i kosztów przeniesień pracowników czynnych.

6. Emerytura ma być wypłacana do 30 dni po przejściu w stan spoczynku, jeżeli zaś to nie nastąpi, ma być wypłacona zaliczka, ściągana następnie z emerytury.

7. Emeryci, względnie wdowy po funkcjonarjuszach państwowych, wybrani na posłów wzgl. senatorów pobierają podczas posłowania swe emerytury obok diet (dotąd nie pobierali).

8. Do emerytury ustawowej zalicza się państwową służbę prowizoryczną i przygotowawczą, o ile nominacja na służbę stałą nastąpiła podczas służby prowizorycznej lub bezpośrednio po odbyciu służby przygotowawczej.

9. Zawodowym wojskowym czas służby w K. O. P zalicza się do wysługi emerytalnej w stosunku 16 miesięcy za 12 miesięcy; nadto korzystają oni z uprawnień, przysługujących oficerom i szeregowym straży granicznej w myśl art. 49 dekretu o straży granicznej.

10. Emeryt, chory psychicznie, nie posiadający poza emeryturą innych środków utrzymania, może być na wniosek opiekuna za zgodą ministra skarbu umieszczony i leczony na koszt skarbu państwa w zakładzie umysłowo chorych, ale w okresie przebywania jego w takim zakładzie wstrzymuje się wypłatę uposażenia emerytalnego. Emeryci wojskowi i inwalidzi mają prawo do leczenia, protezowania i wszelkich świadczeń w zakresie opieki społecznej.

11. Podoficerowie zawodowi otrzymali prawo do emerytury, czego dotąd nie posiadali.

12. Sierota po matce otrzymuje podwyżkę zaopatrzenia z jednej szóstej na jedną czwartą zaopatrzenia matki.

Przejdziemy teraz do zmian niekorzystnych:

1. Podniesienie składki emerytalnej z 3 proc. na 5 proc. Daje to skarbowi oszczędność przeszło 12 milj. zł, którą zapłacą pracownicy państwowi w służbie czynnej, emeryci bowiem składek tych nie opłacają.

2. Pracownicy państwowi, będący posłami lub senatorami, mają opłacać składki emerytalne od płac, które pobierali na swoim urzędzie, obecnie wskutek otrzymywania urlopu bezpłatnego posłowie i senatorowie składek emerytalnych nie płacili.

3. Żona, poślubiona po przejściu na emeryturę pracownika państwowego, nie ma prawa do zaopatrzenia po śmierci męża. (Dotąd było przeciwnie.)

4. Nowela przywraca w zmienionej formie dawny art. 25, skreślony w r. 1929. Wedle niego emeryt, który otrzyma płatne stanowisko w urzędzie, instytucji, przedsiębiorstwie lub zakładzie państwowym, czy też samorządu terytorjalnego lub gospodarczego, tudzież w instytucji ubezpieczeń społecznych, względnie otrzymą emeryturę z funduszów takiej instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu — otrzymuje tylko taką część emerytalnego zaopatrzenia, która wraz z wynagrodzeniem na tem płatnem stanowisku względnie zaopatrzeniem, pobieranem w danej instytucji — nie przewyższa 150 proc zaopatrzenia ostatnio pobieranego w służbie czynnej.

5. Władza uzyskuje prawo przeniesienia na emeryturę pracownika państwowego, gdy przekroczył 60 lat życia, choćby nie uzyskał prawa do pełnego zaopatrzenia emerytalnego. Dotychczas prawo to przysługiwało dopiero po uzyskaniu prawa do pełnego (100 proc.) zaopatrzenia emerytalnego.

6. Zaliczanie do emerytury lat t. zw pracy zawodowej zmienia się zasadniczo. Dotychczas ustawa doliczała do wysługi emerytalnej lata służby samorządowej lub pracy zawodowej, uznane przez komisję weryfikacyjną, w maksymalnej ilości 20 lat po odsłużeniu conajmniej 5 lat w służbie państwowej polskiej. Obecnie można będzie zaliczyć tylko każdy rok służby państwowej polskiej jeden rok pracy samorządowej, względnie zawodowej. Postanowienie to odnosi się również do wszystkich, którzy już są na emeryturze, dekrety ich emerytalne mają być poprawione do 1 października b. r.; od tej daty otrzymają nowy wymiar, zmniejszony. Widzimy z tego że postanowienie to odbiera emerytom prawa już nabyte, że działa wstecz. Jest to postanowienie najbardziej krzywdzące, a dotyka głównie funkcjonarjuszy czynnych i emerytowanych w b. zaborach rosyjskim i austrjackim.

Dodać należy że wszelkie poprawki, czynione do tej noweli bądź przez pos. Korneckiego bądź przez pos. Ciołkosza zostały przez większość B B odrzucone.

Dla całości trzeba zaznaczyć: ustawa skarbowa nadała rządowi prawo do redukcji poborów urzędniczych o 15 proc., co daje rządowi około 200 milj oszczędności; 10-procentowy dodatek do podatków bezpośrednich dochodowego da rządowi 9 milj. zł, a nowela emerytalna 20 przeszło, czyli minister skarbu uzyskał upoważnienia do zniżki budżetu o 230 miljonów kosztem pracowników.

Nowela emerytalna działa już od 1 kwietnia br.

O wyświetlenie tajemnicy Brześcia

Wniosek o powołanie do życia komisji nadzwyczajnej z pełnomocnictwami

Kluby poselskie P. P. S., Chłopski, Ch. D. i N. P. R. złożyły — jak już donosiliśmy — do laski marszałkowskiej wniosek w sprawie powołania nadzwyczajnej komisji dla zbadania sprawy znęcania się nad więźniami w Brześciu.

Dołączony do wniosku projekt ustawy przewiduje, iż komisja nadzwyczajna składa się z 10-ciu członków, których wybierają rady wydziałów prawnych wszystkich uniwersytetów w Polsce. Na zebranie konstytucyjne zwołuje zebranych członków komisyj dziekan uniwersytetu warszawskiego. Członkom komisyj służą wszystkie uprawnienia sędziów śledczych. Komisja może przesłuchiwać pod przysięgą świadków i biegłych. Odmawianie zeznań lub okazania dokumentów podlega karze aresztu 6 miesięcy i grzywny do 10 tys. zł. Członkowie komisji korzystają z takiego samego prawa nietykalności jak członkowie Trybunału Stanu. Komisja ma ukończyć swoją działalność w ciągu 3-ch miesięcy, poczem najdalej w ciągu miesiąca przedłożyć sprawozdanie Prezydentowi Rzplitej, prezesowi Rady Ministrów, ministrowi sprawiedliwości, marszałkom Sejmu i Senatu, którzy zarządzą wydrukowanie sprawozdania i doręczenie go wszystkim posłom i senatorom w ciągu 14 dni.

Gdyby w sprawozdaniu komisja zażądała wdrożenia śledztwa sądowego, organ wymiaru sprawiedliwości cywilny, czy wojskowy winien uczynić temu zadość w ciągu 8 dni.

Czy pocztówki imieninowe pozostały w kraju?

Urzędowa Polska Agencja Telegraficzna doniosła o setkach tysięcy pocztówek imieninowych, przychodzących na Maderę.

Środowy „Express Poranny" doniósł:

Funchal. 17. 3. Liczba nadchodzących pocztówek imieninowych z życzeniami dla marszałka Piłsudskiego waha się, według obliczeń prowizorycznych, pomiędzy 100 000 a 200.000 dziennie.

Urząd pocztowy w Lizbonie zaawizował dziś wysyłkę dalszych kilkudziesięciu worków z korespondencją dla marszałka.

Do 19 bm., spodziewane jest nadejście 2 miljonów pocztówek.

Tymczasem okazało się — jak twierdzi krakowski „Naprzód", — że

„informacje są do portu były nieścisłe. Mianowicie za przewóz listów na Maderę pobiera poczta portugalska wyższe porto, niż za listy przesyłane na lądzie stałym. Teraz wyszło na jaw, że wszystkie pocztówki imieninowe są za nisko ofrankowane i adresat musiałby za każdą otrzymaną kartkę płacić poczcie portugalskiej porto karne w podwójnej wysokości różnicy brakującej. Aby solenizantowi oszczędzić tak olbrzymiego wydatku, wstrzymano całą wysyłkę pocztówek imieninowych i skierowano ją do urzędu pocztowego przy ul. Bagatela w Warszawie i stamtąd zostanie doręczona do Belwederu, gdzie ją otrzyma adresat po powrocie"

Jak to jest więc z temi pocztówkami? Wysyłający nie chcieli płacić wyższego porta i cała demonstracja wobec zagranicy zawiodła?

OSTRZEZENIE!

Tylko dobre się naśladuje i fałszuje

Dlatego musisz chroniąc się przed bezwartościowemi naśladownictwami żądać wyraźnie znanych od dziesiątek lat

czekoladek przeczyszczających

DARMOL

Nr. rej. M. S. W. 1199.

Na każdej tabletce znajduje się napis Darmol J. Brady.

Do nabycia we wszystkich aptekach!

Tw 281

Sprawa pobicia dzieci w Zalesiu

Warszawa, 21. 3. (Tel. wł.). Na końcu porządku dziennego posiedzenia piątkowego Sejmu znajdował się wniosek nagły w sprawie bicia dzieci przez nauczyciela w Zalesiu. Wniosek ten uzasadniła posłanka Balicka (Kl. Nar.). W odpowiedzi wygłosił obszerne przemówienie min. Czerwiński, który zaprzeczył konkretnym faktom, a w sprawie Zalesia oświadczył, iż jedynie ojciec pobitego dziecka uparł się przy swojej opinji, którą minister uznał za nieistotną. Przeciwko nagłości przemawiała posłanka Jaworska z B. B. Nagłość została odrzucona głosami B. B. (w)

Uroczyste posiedzenie sejmu śląskiego

Przemówienie marsz. Wolnego

Katowice, 21. 3. (Tel. wł.) Wczoraj odbyło się z powodu 10-tej rocznicy plebiscytu uroczyste posiedzenie sejmu śląskiego, na którem, prócz posłów, obecni byli przedstawiciele władz duchownych. z J. E. ks. biskupem Adamskim oraz świeckich, z woj. Grażyńskim na czele.

Wśród uroczystej ciszy wygłosił przemówienie okolicznościowe marsz. sejmu Konstanty Wolny, który na wstępie oddał cześć zasługom bohaterów w walce o wolność ludu śląskiego, wymieniając nasamprzód zmarłych Lompę, Miarkę, ks. Gregora, ks. Londzina i in. oraz żyjących: sen. Korfantego, ks. prałata Skowrońskiego i in.

Na czele ludu śląskiego w jego drodze do wolności — mówił marsz. Wolny — kroczył Wojciech Korfanty, „najwybitniejszy z pośród żyjących Górnoślązaków, który swą odwagą podtrzymywał ludność polską w jej nadziejach".

Następnie marsz. Wolny dał rzut oka na cały przebieg walki plebiscytowej, poczem zakończył słowami:

„Przeżywamy groźny kryzys gospodarczy, wśród Polaków panuje rozdźwięk. Ale nie o tem wypada mi mówić.

„Za obowiązek mój w dniu dzisiejszym mogę uważać tylko wspomnienie o tych, którzy nas uczyli miłości ojczyzny, którzy swą ofiarną pracą do Polski nas przywiedli, bez względu na to czy sławne są dziś ich imiona, czy też do szarych mas należeli.

„Im i tym, którzy za wolność naszą polegli cześć!

„Pomimo różnic politycznych i wyznaniowych, nie chcąc sięgać po obcą własność, wszyscy Polacy województwa śląskiego odczuwają w głębi swych serc obowiązek obrony granic, zagwarantowanych traktatami.

„Jesteśmy gotowi na każdy zew szafarza naszej krwi i naszego mienia Prezydenta Najjaśniejszej Rzeczypospolitej stanąć w obronie tej drogo wywalczonej wolności.

„Za najważniejszy zaś obowiązek uważamy w tych samych zasadach wychować nasze dzieci.

„Kończę słowami: „Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej cześć i hołd!"

Po krótkiem przemówieniu woj. Grażyńskiego uroczyste posiedzenie zakończyło się.

Biskupi niemieccy przeciw hitlerowcom

Berlin, 21. 3. (KAP). Za przykładem biskupów diecezji kolońskiej wystąpili obecnie również biskupi diecezji Paderborn ze wspólnym listem pasterskim, poświęconym w dużej mierze narodowemu socjalizmowi niemieckiemu.

Nie idzie biskupom o tendencje i programy polityczne tej grupy, lecz o jej ogólny światopogląd, sprzeczny z duchem chrześcijańskim i wrogi Kościołowi katolickiemu. Ci z katolików, którzy dla różnych powodów przyłączyli się do ruchu Hitlera, winni zwrócić uwagę, że, póki zasady partji pozostaną sprzeczne z nauką Kościoła, należenie do niej jest niedozwolone.

Protesty prasy włoskiej przeciw okólnikowi arcybiskupa Zagrzebia

Rzym, 21. 3. (KAP). Prasa włoska w dalszym ciągu energicznie atakuje znany okólnik arcybiskupa zagrzebskiego, Msgra Bauera, zalecający w dniu 19 marca modły za współplemieńców i współwyznawców, prześladowanych we Włoszech. Poruszenie prasy włoskiej wzrosło jeszcze, gdy arcybiskup Belgradu i biskup Raguzy okólnik ten powtórzyli i przekazali do wykonania podległemu duchowieństwu. Według „Giornale d'Italia" jest to akt jedynie polityczny, który pod płaszczykiem religji stwarza nieporozumienia w duchowieństwie katolickiem i — nadewszystko — świętość Kościoła sprowadza na grunt polityczny.

Powyższe rozumowanie prasy włoskiej wobec faktów prześladowania ludności słowiańskiej na terytorjum włoskiem nikogo naturalnie nie może przekonać.

Wypadek komisarza rządowego w Gdyni

Gdynia, 21. 3. (Tel. wł.) Przybyły tutaj onegdaj nowy delegat rządowy dla Gdyni p. Zabierzowski uległ nieszczęśliwemu wypadkowi.

Podczas przechadzki nad morzem poślizgnął się tak niefortunnie, że złamał lewą nogę w kostce. Wezwany chirurg założył gipsowy opatrunek i zalecił kilkutygodniowe leżenie w łóżku. Pan Zabierzowski wraca jutro do Warszawy. S. B.

Przygoda statku z polskim węglem

Gdynia, 21. 3. (Tel. wł.) W ubiegłą niedzielę wypłynął z tutejszego portu wielki transportowiec grecki „Totini Carras" z ładunkiem 6,200 t. węgla dla Rio de Janeiro.

Jak obecnie donoszą z Kilonji, statek grecki przy wjeździe do kanału kilońskiego, z powodu nagłego zepsucia się steru, uderzył dziobem o ściany śluzy w Holtenau i uszkodził jedną ze ścian. Statek zmuszony był przerwać przejaz przez kanał i w tym celu miał być wyciągnięty ze śluzy przez holownik. Przy tym manewrze uszkodzona została poważnie rufa transportowca. Szkody, poczynione w ścianach śluzy i na statku, oblicza się na 48,000 złotych. „Totini Carras" stoi obecnie na redzie w Holtenau. S. B.

Aresztowanie adwokata podejrzanego o szpiegostwo

Grudziądz, 21. 3. (Tel. wł.) Po dłuższem poszukiwaniu aresztowano tutaj adwokata Rudolfa Rutkę, podejrzanego o szpiegostwo. Rutka, rodem ze Stryja w Małopolsce, prowadził tutaj kancelarję adwokacką na spółkę z notarjuszem W.

Na ratunek pasażerom „Wikinga"

St. Jean, 21. 3. (PAT) Na ratunek pasażerów „Wikinga", którzy wyszli cało z katastrofy, udały się aeroplany i kutry. Pożywienia i lekarstwa trzeba było przenosić na przestrzeni 5 mil po bardzo niebezpiecznym terenie, pokrytym popękanemi złomami lodu, otaczającego Horse Island, gdzie znajdują się rozbitkowie, którzy od szeregu dni mieli do swego rozporządzenia tylko herbatę i suchary. Ciągle jeszcze istnieje nadzieja, iż uda się odnaleźć 18 ludzi „Wikinga", którzy, być może, zabłąkali się na pustyni Arktycznej. Ekspedycją, która będzie prowadziła poszukiwania, kierują lotnik Kerrt Balchen i operator kinematograficzny Merian Cooper. Na miejsce katastrofy udały się również statki strażnicze amerykańskie.

Zuchwały napad na bank

Nowy Jork, 21. 3. (PAT) W Filadelfji dokonano niezwykle zuchwałego napadu na City National Bank. W napadzie brało udział 11 bandytów. 5 broniło dostępu do banku, 6 pozostałych pod groźbą rewolwerów obezwładniło i zamknęło w jednym z pokoi 2 policjantów, 8 interesentów i urzędników banku a następnie zabrano z kasy 40.000 dol.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.9225 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.825 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 212.25 do 212.55 zł, gotówką 211.85 zł: za 100 guldenów gd w dewizach 173.04 do 173.30 zł, gotówką 172.70 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 21. 3. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692.5 gr (117,9 f. w. h.), b) pszenicy 735.5 gr (124.8 f. w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667.0 gr (113.1 f. w. h.), d) owsa 464.5 gr. (77,5 f. w. h.)

„Ceny tranzakcyjne"

Żyto 45 tonn par. Poznań	21.25

„Ceny orjentacyjne" parytet Poznań

Żyto	20.75— 21.00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	24.00— 24.50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	21.00— 22.00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	24.00— 25.00
Usposobienie spokojne.	
Owies pastewny	20.25— 21.25
Owies jednolity nadający się do siewu	23.00— 24.00
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	30.50— 31.50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszen. 65% wł. work.	37.25— 40.25
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	15.75— 16.75
Otręby pszenne	16.00— 17.00
Otręby pszenne (grube)	17.00— 18.00
Rzepak	38.00— 40.00
Gorczyca	42.00— 47.00
Wyka latowa	32.00— 35.00
Peluszka	39.00— 42.00
Groch Victoria	24.00— 28.00
Łubin niebieski	19.00— 21.00
Łubin żółty	30.00— 34.00
Seradela	75.00— 78.00
Koniczyna czerwona	220.00—310.00
Koniczyna biała	280.00—400.00
Koniczyna szwedzka	200.00—230.00
Koniczyna żółta odłuszczona	110.00—125.00
Koniczyna żółta w łuskach	58.00— 65.00
Tymoteusz	80.00—100.00
Rajgras angielski	95.00—110.00
Tatarka	24.00— 27.00

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 130 tonn, pszenicy 90 tonn, jęczmienia 15 tonn, owsa 15 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 21. 3. 1931 r.

Waluty — Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.92¼, sp.: 8.94¼ kup.: 8.90¼.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Gdańsk	173.40	173.83	172.97
Holandja	357.78	358.68	356.88
Londyn	43.36½	43.47	43.26
Nowy Jork	8.917	8.937	8.897
Paryż	34.92	35.01	34.83
Praga	26.44½	26.51	26.38
Szwajcarja	171.73	172.16	171.30
Wiedeń	125.48	125.79	125.17
Włochy	46.77	46.89	46.65
Berlin	212.68		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż. inwest.	95.50
4% inw. seryjne sztuki	100.00
5% poż. konw.	49.25
10% poż. kol.	104.00

Akcje w złotych:

Bank Handlowy	0.00—108.00
Bank Polski	0.00—133.50
Lilpop	0.00— 20.50
Modrzejów	0.00— 7.00
Starachowice	0.00— 11.87

Tendencja cokolwiek słabsza.

Komentarz.

Dla listów zast. i pap. proc. tendencja niejednolita, dla akcyj cokolwiek słabsza. Z bankowych utrzymany Bank Handlowy, słabszy Bank Polski, z metalurgicznych utrzymany Lilpop i Modrzejów, słabsze Starachowice.

Hallo-Hallo!

W ostatnich czasach okazują się na rynku małowartościowe anodówki nieznanych firm, polecane po niskich cenach.

W interesie konsumentów ostrzega się przed nabywaniem nieznanych produktów, które mogą być powodem strat, kłopotu i przykrości.

Baterja anodowa jest **produktem,** który wymaga niesłychanej skrupulatności w fabrykacji, długoletnich doświadczeń, prób chemicznych i laboratoryjnych i nie może być zastąpioną ańszemi a małowartościowemi wyrobami nieznanych firm.

Anodówka

Centra

z kartą gwarancyjną jako produkt największej fabryki w Polsce jest mimo wyższej ceny bezsprzecznie

najtańsza!

Pw 9836-C.7

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 21. 3. 1931 r.

Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego miał tendencję utrzymaną.

Z papierów procent. poszukiwano w dalszym ciągu 5 proc. poż. konwers. przy niedostatecznej podaży, po 48½ proc. Również poszukiwano 4 proc. poż. inwestycyjną po 92.— bez notowania. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. robiono tranzakcje 8% listami dolarowemi (staremi) po 90% oraz 8 proc. listami amortyzacyjnemi bez notowania po 85 proc., zaś 4 proc. listy zast. konwert. poszukiwano po 37½ proc.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych notowano jedynie Bank Polski 135— w płaceniu, zaś poszukiwano R. Maya po 24.— bez obrotu.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 48½% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 90% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 37½% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 135.— P.

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 21. 3. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	279.00—281.00
Tendencja mocna.	
Żyto march. 70—71 kg.	178.00—180.00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień march. brow. od st. załad. wania	222.00—232.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	206.00—222.00
Tendencja spokojna.	
Owies march. od st. załad.	157.00—162.00
Tendencja mocna.	
Mąka pszenna	33.75—40.00
Tendencja nieco mocniejsza.	
Mąka żytnia przem. do 60%	25.25—28.90
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	13.30—13.60
Tendencja cicha.	
Ospa żytnia	12.50—12.75
Tendencja cicha.	
Groch Victoria	24.00—29.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Groch drobny jadalny	22.00—24.00
Peluszka	24.00—27.00
Bób polny	17.00—19.00
Wyka	23.00—25.00
Łubin niebieski	13.00—15.00
Łubin żółty	22.00—25.00
Seradela nowa	62.00—65.00
Makuchy rzepakowe	9.80—10.20
Makuchy lniane	15.60—16.00
Wytłoki suche paryt. Berlin	7.70— 8.00
Śrót Soya	15.30—16.20
Płatki ziemniaczane	14.70—15.00

Ogólna tendencja mocna.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 21. 3. 1931 r.

Wypłaty na Warszawę	46.90—47.10
Noty wielkie	46.70 47.10

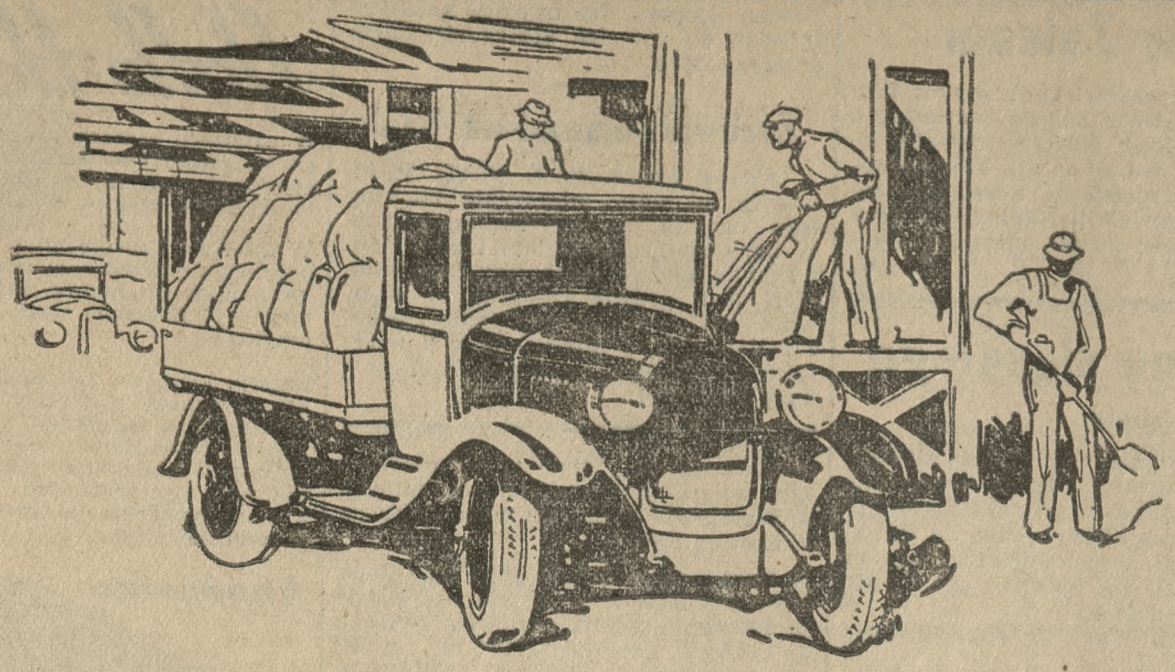

Ciężarówka Ford jest oszczędna

Żaden przedsiębiorca nie znajdzie samochodu, któryby mógł oddawać większe usługi przy szybkim, a zarazem pewnym przewozie towarów, niż ciężarówka Ford. Niezawodna, dzięki doskonałemu zrównoważeniu silnika i podwozia, — oszczędna, dzięki bardzo małemu zużyciu materjałów pędnych i oliwy, — opłaca się ona przy transporcie każdego rodzaju.

Koszty utrzymania ciężarówki Ford są bardzo niskie, gdyż oficjalnie ustalone opłaty za naprawy i części zapasowe są nadzwyczaj korzystne: to też ciężarówka Ford jest samochodem, pracującym oszczędnie.

Oszczędny, czterocylindrowy silnik — Cztery biegi na łożyskach rolkowych i kulkowych — Niezwykła trwałość — Przednia szyba z niekruszącego się szkła — Przednie zderzaki — 43 specjalne gatunki stali — Jakość FORDA.

LINCOLN Ford FORDSON

SAMOLOTY

FORD MOTOR COMPANY

nw 9511

Dokoła układu morskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, 17 marca.

Trzy tygodnie upływa od zawarcia układu morskiego francusko-morskiego, który, jak wiadomo, doszedł do skutku, dzięki bezpośredniej interwencji angielskiej. Na temat nowego porozumienia dużo się naturalnie pisało już, a jeszcze więcej mówiło. Opinja francuska może jednak dopiero dzisiaj jaśniej się wypowiedzieć na ten temat, gdyż jest wreszcie w posiadaniu zasadniczych cyfr, stanowiących „podstawy układu".

W kołach kompetentnych wysokość tonażu globalnego, przyznana Francji, nie spotyka się naogół z krytyką. Bardziej natomiast kwestjonowane jest postanowienie, że flota francuska będzie obejmowała dość dużą proporcję jednostek starszego typu, których wartość wojskowa oczywiście jest także mniejsza, podczas, kiedy koszt utrzymania względnie wysoki. W przeciwieństwie do tego zaś flota włoska będzie złożona około roku 1936 z jednostek prawie zupełnie nowych. Pozatem, ponieważ zasada parytetu jest obecnie przyjęta dla krążowników o pojemności 10.000 tonn, przeto może ona dać Italji z czasem także pewną wyższość. Francja natomiast zachowuje uprzywilejowane stanowisko co do łodzi podwodnych. Zasada ta jednak jest już zakwestjonowana przez Wielką Brytanję. Ta ostatnia bowiem uważa, iż wysokość tonażu, przyznana Francji, jest zbyt wygórowaną. Wobec tego Anglja zamierza wszcząć debaty na ten temat w czasie przyszłej generalnej konferencji rozbrojeniowej w 1932 r.! Czy wobec tego nie wyłoni się szersza dyskusja na temat całego obecnego układu — niewiadomo. W każdym razie to zastrzeżenie, sformułowane przez Londyn, jest uważane przez tutejsze środowiska polityczne za najbardziej ujemną stronę kompromisu.

Należy zresztą podkreślić, że samo ministerstwo francuskiej marynarki, komunikując prasie tekst układu, dodało do niego komentarz dosyć charakterystyczny, bo podkreślający, że nie należy go interpretować jako wielkiego sukcesu. Na czem zatem jego znaczenie polega? — Na tem przedewszystkiem, że kładzie koniec wyścigom zbrojeniowym na morzu, które mogły mieć złe konsekwencje pod względem budżetowym. Z drugiej zaś strony porozumienie francusko - włoskie usuwa na kilka lat delikatną i irytującą kwestję parytetu morskiego, która nie przyczyniała się do załagodzenia stosunków pomiędzy łacińskiemi krajami.

Czy obecne prowizorjum przyczyni się do istotnego oczyszczenia atmosfery między Paryżem a Rzymem? Czy zawarty układ morski pozwoli teraz do uregulowania innych kwestyj spornych francusko - włoskich i wogóle do zacieśnienia się węzłów przyjaźni? Nie potrzeba chyba dodawać, iż jest to głębokiem życzeniem narodowych stronnictw francuskich. Niemniej muszą one liczyć się z istotną sytuacją obecną. Polityka bowiem super-lokarneńska p. Brianda, stawiająca przedewszystkiem na „konia" niemieckiego, spowodowała zrozumiały, po części, zwrot w polityce rzymskiej. W ostatnich czasach zwrot ten przybrał wręcz niepokojący charakter, a to zarówno z racji posunięć, czynionych względem Berlina i wogóle „syndykatu malkontentów", jak i nawet względem Moskwy. Dlatego też konserwatywna opinja francuska pragnęłaby gorąco, by nastąpiła obecnie ogólna ewolucja stosunków francusko-włoskich, której wyrazem stałyby się bliższe pertraktacje na drodze dyplomatycznej. To zacieśnienie węzłów jest tembardziej pożądane, że może ono również dodatnio wpłynąć na przebieg przyszłej konferencji rozbrojeniowej, która stanowi obecnie zasadnicze zagadnienie dla polityki zagranicznej wszystkich państw europejskich. Dlatego też i przygotowanie do niej uważane jest tutaj przez czynniki narodowe za kwestję kapitalnej wagi. W tych warunkach zrozumiałem jest, że przykładają one tak wielkie znaczenie do unormowania się stosunków francusko-włoskich. Układ bowiem morski nabierze, zdaniem ich, dopiero wtedy całej swej wartości, gdy stanie się preludjum ogólnego porozumienia między Rzymem a Paryżem.

Jaki zaś sąd wydają o tem koła lewicowe? Są one bezwzględnie porządnie zakłopotane. Dlaczego, to łatwo zrozumieć. Z jednej bowiem strony opiewają go jako triumf, odniesiony przez p. Brianda, uważając nawet że, dzięki nowemu porozumieniu francuski minister spraw zagranicznych zrealizował... Locarno na morzu! Z drugiej natomiast strony, cały ten obóz socjalistów i radykałów, a razem wziąwszy germanofilów, zgrzyta zębami na samą możliwość zbliżenia się Francji z Włochami faszystowskiemi. Leader francuskiej międzynarodówki, p. Leon Blum wyraźnie też mówi, iż nie doznaje żadnego uczucia radości na myśl, że pomiędzy Paryżem a Rzymem Mussoliniego mogą nastać stosunki przyjazne. Jego opinję podziela i szef radykałów, p. Daladier. Obydwaj zaś są przekonani, że na dnie układu morskiego znajdzie się prośba Włoch o zaciągnięcie pożyczki we Francji.

Niemniej faktem jest, że jeżeli tylko przywódcy polityki francuskiej i włoskiej zechcą, to porozumienie ich na morzu mogłoby się stać sygnałem jeszcze bardziej donośnego dla przyszłości Europy, prozumienia na lądzie. Pozostaje jedynie pytanie, czy oni „zechcą chcieć!"

I. Briares.

Przedstawiciel na Poznańskie i Pomorze

Br. Żmidziński, Poznań,

Piekary nr. 5. nw 8398

Tw 890

Powtórzenie odczytów inż. Tadeusza Perkitnego

Odczytu drugiego:

„Pieszo przez puszcze i stepy Brazylji"

w sali Col. Minus — w sobotę, dnia 21 marca, o godz. 20.

Odczytu trzeciego:

„Pod modrem niebem Argentyny"

w sali Col. Minus — w niedzielę, dnia 22 marca, o godz. 18.

Bilety do nabycia w składzie cygar Zygarłowskiego, przy ul. 27 Grudnia.

Tw 1142

Nowelizacja ustawy emerytalnej

Posiedzenie wieczorne Senatu w dniu 18 b. m. było poświęcone wyłącznie nowelizacji ustawy emerytalnej. Referował ją sen. Barański (B. B.), wnosząc o jej przyjęcie bez żadnych zmian.

W imieniu Kl. Nar. przemawiał sen. Siciński, który podniósł, że nowela opracowana była nie pod kątem widzenia zmiany stosunków pracodawcy do pracobiorcy, ale wyłącznie pod kątem oszczędności, co wyraźnie minister skarbu podkreślił. Zespoły pracowników państwowych domagały się nowelizacji i trzeba ją było wnieść w okresie lepszej sytuacji finansowo-gospodarczej, a nie w okresie kryzysu Zwrócił uwagę na pogląd zupełnie uzasadniony pracowników państwowych, iż ze strony rządu coraz silniej ujawnia się brak zrozumienia postulatów urzędniczych. Dowodem tego zapowiedź redukcji płac, uchwalona ustawa o 10-procentowym dodatku, obecnie zmniejszająca o 2 procent pobory urzędników państwowych i zapowiedź dalszej jeszcze przez min. skarbu redukcji.

Mówca zanalizował głównie art. 2, który przewiduje zastosowanie noweli wstecz, co podważa zasady prawa. Pogorszenie ustawy emerytalnej stwarza nowy przepis w art. 29, wedle którego można przenieść pracownika państwowego w stan spoczynku bez pełnej emerytury w razie ukończenia 60 roku życia. Uzasadniał właściwy pogląd na pojęcie emerytury, jako stosunku między pracodawcą a pracownikiem, stosunku, określającego wyraźnie nabyte prawa. Emerytura nie jest ani łaską, ani dobrowolnym datkiem, jest to wynik wzajemnych zobowiązań państwa i pracownika. Domaga się utworzenia osobnego funduszu emerytalnego, w którymby ustalono wysokość opłat i unormowano we właściwy sposób zaopatrzenie emerytalne wedle wysokości płac w czynnej służbie. Świadczenia pracowników państwowych w takim wypadku będą zupełnie inaczej traktowane, a świadczenia ze skarbu państwa nie obciążą w sposób dotychczasowy kas skarbowych.

Czy obrana droga zdobycia oszczędności na pracownikach państwowych jest właściwą? Mamy na to odpowiedź w poglądzie niejednokrotnie wypowiadanym ze strony rządu, tak obecnego, jak poprzednich, że sprawę postulatów urzędniczych należy traktować jako postulat ściśle państwowy. Oszczędności w wydatkach emerytalnych należy robić przez powołanie szeregu pracowników, których niepotrzebnie zwolniono, a przedewszystkiem przez nietworzenie zastępu młodych emerytów. Wobec zasadniczego postulatu Klubu Narodowego, że w żadnym wypadku nie może być naruszona podstawa prawna życia publicznego — oświadcza, że Klub głosować będzie przeciw noweli.

Sen. Mora-Brzeziński (B. B.) zaproponował rezolucję, która wzywa rząd do wniesienia jak najrychlej projektu nowej ustawy emerytalnej po uregulowaniu przepisów o państwowej służbie cywilnej. Druga rezolucja domaga się, aby art. 9 ustęp 2 p. 1 ustawy emerytalnej w nowem brzmieniu był stosowany w sposób jak najbardziej korzystny dla funkcjonarjuszów państwowych, zwłaszcza przy przyznawaniu pensyj wdowich i sierocych. Trzecia rezolucja wzywa rząd, ażeby opracował ustawę, któraby zapewniała zaopatrzenie na starość tym osobom, które się wylegitymują w pracy na polu szkolnictwa i prywatnego nauczania na terenie b. zaboru rosyjskiego i pruskiego.

Po mowie sen. Grossa (P. P. S.), który wystąpił przeciw noweli, ustawę przyjęto w brzmieniu sejmowem oraz uchwalono wszystkie rezolucje, zaproponowane przez sen. Morę-Brzezińskiego.

— Proszę o przygotowanie pieniędzy na przedpłatę na cały następny kwartał lub tylko na miesiąc kwiecień — jak kto woli. Po przedpłatę zgłoszę się najpóźniej do 23 b. m. Jeśli do tego czasu nie zastanę nikogo w domu, proszę zgłosić się natychmiast do najbliższej poczty i zamówienie załatwić, gdyż poczta poręcza dostawę pierwszych egzemplarzy w nowym miesiącu tylko przy zamówieniu w wyznaczonym przez nią terminie od 15—25 każdego miesiąca.

Ustawa alkoholowa w Senacie

Senacka komisja administracyjna zajmowała się wczoraj uchwalonym przez Sejm projektem ustawy alkoholowej.

W toku kilkugodzinnej dyskusji sen Meissner (Kl. Nar.) wykazywał, że ustawa nie liczy się z postępem wiedzy co do zwalczania alkoholu i wyraził pogląd, że właściwie nie można zrozumieć racjonalnego powodu, dla którego projekt taki został wniesiony.

Sen. Wasiutyński (Kl. Nar.) postawił wniosek o zapowiedzenie przez Senat zmian w projekcie, a w przemówieniu swem podkreślił, iż nie uważa aby obowiązkiem rządu było, jak to wynika z projektu, równomierne zaopatrywanie ludności w miejsca sprzedaży, bo to nie są urzędy pocztowe które wszystkich muszą obsługiwać. W b Kongresówce, po wprowadzeniu monopolu przez rząd carski, wiele karczem znikło po wsiach i z tego powodu nikt szkody nie poniósł.

Przeciwko projektowi ustawy wypowiedzieli się również sen. Woźnicki (Kl Chłopski), Kopciński i Kłuszyńska (P P. S.) i Makuch (Ukr.). Nawet senatorowie B B., pp. Bojko i Klemensiewicz kwestjonowali celowość niektórych postanowień projektu.

Ponieważ senatorów z B. B. było niewielu i zachodziła możliwość uchwalenia wniosku sen. Wasiutyńskiego, co wywołałoby odroczenie wejścia ustawy w życie, przewodniczący, widocznie z tego powodu, odroczył debaty do wieczora.

„To nie dancing..."

Echa obrad nocnych nad traktatem polsko - niemieckim.

W dniu 13 b. m. podczas nocnego posiedzenia Sejmu, obradującego nad traktatem polsko - niemieckim poseł Stan. Stroński rzucił w pewnej chwili okrzyk: „to nie dancing, aby siedzieć do rana".

Przewodniczący wówczas wicemarszałek Car przywołał posła Strońskiego do porządku z zapisaniem do protokółu z art. 61 regulaminu. Zarządzenie to, niczem absolutnie nieusprawiedliwione, wywołało sprzeciw i odwołanie się p. Strońskiego do komisji regulaminowej w myśl art. 67, który przewiduje zgłoszenie przez komisję wniosku do marszałka Sejmu o zniżenie lub całkowite zniesienie kary dyscyplinarnej.

Uzasadniał na wczorajszem posiedzeniu komisji regulaminowej odwołanie posła Strońskiego pos. Zwierzyński (Kl. Nar.) wskazując, iż w okrzyku pos Strońskiego nie było ani obniżenia godności Sejmu, ani zakłócenia porządku obrad, ani tembardziej ciężkiego przewinienia, że więc nie tylko art. 61 nie powinien tu mieć zastosowania, ale nawet art. 60, przewidujący zwykłe przywołanie do porządku

Przedstawiciele BB. stanęli na stanowisku, iż prawo kwalifikowania stopnia przewinień jest dyskrecjonalnem prawem przewodniczącego.

Poseł Pużak (PPS) przedstawił wniosek kompromisowy o zmniejszenie kary.

W dyskusji większość BB. odrzuciła oczywiście zarówno jeden, jak i drugi wniosek.

Do powyższego dodaje katowicka „Polonia" następujący komentarz:

„Jest rzeczą zrozumiałą, że przywołanie posła Strońskiego do porządku było dotkliwe dla większości posłów BB., cała Warszawa bowiem wie o tem, iż posłowie „sanacyjni" stanowią „żelazną klientelę", kabaretów i dancingów stołecznych. Dzieje BB. są ściśle związane z dancingami „Oaza", „Sielanka", „Moulin Rouge" i in.

„Jest to „tajemnicą" kawiarni warszawskiej, „że pewien wysoki dygnitarz „sanacyjny", ongiś szef rządu, a obecnie piastujący jedną z najwyższych godności w Państwie, święcił swój wybór na to stanowisko w kabarecie „Moulin Rouge" w otoczeniu „girls'ów. Trudno, „Spiritus flat ubi vult, — że pozwolimy sobie sparafrazować tutaj stare przysłowie".

Prof. Heydel o kryzysie i etatyźmie

Onegdajszy referat prof. dr. Adama Heydla z Krakowa zgromadził liczną i doborową publiczność, która słuchała wywodów znakomitego ekonomisty z należoną uwagą.

Zagaił prof. dr. Edw Taylor jako prezes sekcji ekonomicznej Tow. Prawniczego i Ekonomicznego, udzielając następnie głosu prof Heydlowi do odczytu, którego tematem był: „Kryzys a etatyzm". Prelegent w ciągu swych wywodów rozwijał konsekwentnie i przekonywująco tezę, iż etatyzm i interwencjonizm państwowy wywiera poważny i szkodliwy wpływ na rozwój kryzysu. Zastanawiając się nad przyczynami kryzysu, prelegent dochodzi do wniosku, iż fale konjunkturalne nie dadzą się inaczej wytłumaczyć, jak teorją monetarną, przyczem konjunktura zwyżkowa idzie w parze z inflacją środków obiegowych a konjunktura zniżkowa z deflacją. Wiązanie kryzysów z ogólną nadprodukcją jest niesłuszne, gdyż nie może istnieć ogólna nadprodukcja, tylko błędna repartycja produkcji. Prof. Cassel tłumaczy obecne trudności niedoborem produkcji złota wzgl. wadliwym jego rozdziałem.

W dalszym ciągu prelegent rozważał pytanie, dlaczego istnieje tak ogromne natężenie kryzysu. Teorja ekonomiczna mówi, iż życie gospodarcze wraca po wstrząsach szybko do równowagi, o ile ze strony pieniądza nie powstają przeszkody, hamujące ten powrót, o ile nie włącza się inflacja. Otóż etatyzm jest często źródłem inflacji, zwrócenia się kapitałów do pewnych dziedzin mniej rentownych ze szkodą dla innych

Przechodząc poszczególne dziedziny życia gospodarczego, prelegent wykazywał szkody, jakie ono ponosi wskutek wtrącania się państwa w jego swobodny bieg oraz wskutek tworzenia sztucznych, na zasadzie monopolu opartych organizacyj, jak kartele, poole itd. Bardzo interesujące były uwagi n t. wpływu polityki społecznej na bezrobocie, nadmiernej wysokości budżetów we wszystkich państwach po wojnie. W poszczególnych krajach istniały specjalne przyczyny kryzysu, wszędzie jednak były one mniej lub więcej związane z różnemi formami interwencjonizmu państwowego lub etatyzmu w ścisłem znaczeniu. Wskutek tego życie gospodarcze straciło możność autoregulacyjną, samouzdrawiającą. Jedynem wyjściem z ciężkiej sytuacji zarówno w Polsce jak zagranicą jest rozluźnienie więzów, krępujących życie gospodarcze, powrót do polityki liberalnej z wszystkiemi jej konsekwencjami.

Za niezmiernie interesujący i pouczający referat podziękowano mówcy gorącemi oklaskami, a osobno dziękował jeszcze p. prof. Taylor.

Sprawozdanie poznańskiej Izby Rzemieślniczej

Ukazało się obszerne, bo 48 stronnic dużego formatu, sprawozdanie poznańskiej Izby Rzemieślniczej za rok 1930. Z głównej treści sprawozdania podnieść należy rozdziały, mówiące zwięźle i treściwie o położeniu gospodarczem rzemiosła, o położeniu poszczególnych grup w rzemiośle, o stanie liczebności rzemiosła, dalej o działalności komisyj egzaminacyjnych, o szkolnictwie zawodowem, o organizacjach i spółdzielniach rzemieślniczych, wreszcie o prasie zawodowej. Książka ta znaleźć powinna się w rękach każdego rzemieślnika wielkopolskiego, który pragnie zapoznać się z stanem obecnym w rzemiośle.

Do obszerniejszego omówienia treści sprawozdania jeszcze powrócimy.

Nowy rząd w Finlandji

Helsingfors, 21. 3. (Tel. wł.) — Nowy rząd Finlandji złożony jest z przedstawicieli wszystkich ugrupowań mieszczańskich i rozporządza większością ⅝ w parlamencie. Ministrem spraw zagran. jest Jrskjoe-Koskinen, b. poseł w Moskwie.

Bunt na Kaukazie

Genewa, 21. 3. (PAT) Grudzińskie Biuro Prasowe przesłało tutaj z Tyflisu doniesienie o wybuchu buntu w rozmaitych okolicach Kaukazu w związku z przymusowem przeprowadzeniem kolektywizacji, oraz wzrostem represji. W Gruzji doszło do krwawych utarczek pomiędzy powstańcami i oddziałami G. P. U. Oczekiwane są wypadki bardzo poważne.

Dziś w RADJO — Godz. 17.45 „Myt o Perseuszu" Słuchow. dla młodzieży — nw 8185

Nieobecność propagandy polskiej zagranicą i jej skutki

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Rzym, w marcu.

Propaganda niemiecka przeciwko traktatom, a szczególnie przeciwko t. zw. „korytarzowi" robi powoli swoje. Przeciętny czytelnik gazet w świecie nie zawsze ma dokładne pojęcie, gdzie ten „korytarz" znajduje się, a jeszcze mniejsze, kto go zamieszkuje, ale słyszy stale, że to jakieś monstrum traktatowe, które przedziela Niemcy na połowę, z którem oni nie mogą się pogodzić i które niechybnie spowodować musi katastrofę, o ile Polacy nie ustąpią na drodze pokojowej.

Niemcy sami oraz za pośrednictwem polityków i publicystów zagranicznych, przez nich urobionych i do współpracy zaprzężonych, a nierzadko także przez t. zw. pacyfistów zawodowych, nie przestają głosić, że granica polsko - niemiecka jest absurdem i że może się ostać tylko jako prowizorjum. W Paryżu, Londynie, Rzymie, Brukseli głosy takie się mnożą i w kółko to samo utrwalają w świadomości szerokiego ogółu. A z polskiej strony na to wszystko albo się nie reaguje wcale albo odpowiada się tylko jakby od niechcenia i bardzo rzadko.

Nasze czynniki oficjalne, przedewszystkiem powołane do zabierania w tej sprawie głosu, okazują w istocie szczególną beznamiętność. Na bezczynność propagandy polskiej zagranicą zwrócili uwagę w czasie ostatniej dyskusji w Senacie senator Kozicki, w Sejmie zaś poseł Piestrzyński i inni. Sprawa ta staje się coraz więcej niepokojącą i pilną. Na gruncie włoskim mamy do zanotowania znowuż pomiędzy innemi artykuł wysoce szkodliwy, głównie z uwagi na organ, w którym się ukazał. Chodzi mianowicie o rzecz p. S. De Cesare p. n. „Ad oriente qualcosa di nuovo" („Na wschodzie coś nowego"), ogłoszony w dwutygodniku, „Critica Fascista", którego redaktorem i wydawcą jest włoski minister korporacyj Giuseppe Bottai, a więc w organie wyjątkowo poważnym.

Oto co De Cesare pisze, nie bez pewnej apodyktyczności w tonie: „W tej prowizoryczności (granicy polskiej), co do której zgodni są wszyscy europejczycy (!?) leży największe niebezpieczeństwo dla pokoju, gdyż niema przeciętnego mózgu, któryby mógł żywić jeszcze złudzenie co do utrwalenia się nierównowagi ekonomicznej, moralnej i politycznej nad Wisłą i na Górnym Śląsku".

Autor, który zamierzał mówić tylko o niebezpieczeństwie „korytarza", rozszerza je już i na Górny Śląsk, powołując się na ostatnią sesję Ligi Narodów, która „objaśniła" dostatecznie „opinję publiczną międzynarodową" o stanie rzeczy na Śląsku.

Co do „korytarza" to, zdaniem jego, czas nie pracuje na niczyją korzyść, „ale na szkodę pokoju europejskiego" i podniósłszy, że nawet we Francji zaczyna sobie torować drogę inne zrozumienie tego zagadnienia, stwierdza nie mniej nie więcej tylko to, że w Europie (na razie pośród kół prawniczych i zajmujących się polityką międzynarodową) brany jest pod uwagę projekt, który byłby w stanie rozwiązać cały problem bałtycki t. j. połączenie Polski z Litwą „które pozwoliłoby (!?) na odstąpienie korytarza polskiego Niemcom" przez przesunięcie polskiego ujścia na morze wzdłuż bałtyckich brzegów Litwy. Dla autora, jak widać z tego, co pisze, konfiguracja geograficzna Polski i całego dorzecza Wisły oraz ścisły związek z tem dróg wodnych i handlowych wcale nie istnieje. Wszystko to da się, jego zdaniem „przesunąć". Wprawdzie przewiduje on, że projekt powyższy natrafi na największe trudności ze strony Litwy i samej Polski „ale tej opozycji będzie mogła przeciwstawić się osobno i w połączeniu wola wielkich mocarstw europejskich, dążących do usunięcia z horyzontu poważnej przyczyny zaborców przez odbałkanizowanie tych punktów Europy, które newralgicznemi uczynił ten ciężki błąd pierworodny, jakim jest traktat wersalski". (!!)

Jak wspomnieliśmy, nad artykułem powyższym nie powinno się przechodzić do porządku dziennego ze względu na organ, w którym został ogłoszony. Że takie i podobne poglądy panują nawet w poważnych kołach politycznych we Włoszech, o tem świadczy choćby ostatnia dyskusja nad polityką zagraniczną w Izbie. Nie dalej, jak 12 b. m. deputowany Fera, poruszył znowu potrzebę rewizji traktatów a równocześnie oświadczył, że sojusz polsko - rumuński i sojusz między państwami Małej Ententy są niebezpieczeństwem dla pokoju. Otóż rewizja traktatów, a więc i granic Polski, to zabezpieczenie pokoju, a alians polsko - rumuński to niebezpieczeństwo wojny! Oto skutki milczenia, albo zgoła nieobecności propagandy polskiej zagranicą.

S. M.

Uroczystości hallerowskie w stolicy Podhala

Nowy Targ, w marcu.

Dnia 7 i 8-go b. m. odbyły się w Nowym Targu uroczystości hallerowskie, związane z przyjazdem wodza armji błękitnej do swej placówki, która miała otrzymać sztandar.

Generał Haller zjechał z Raby Wyżnej 7-go o godz. 18-tej. Mimo mrozu i przygotowań „sanacji" w kierunku przeszkodzenia i obniżenia przebiegu uroczystości, ludność niezależna zgotowała wybitnemu patrjocie demonstracyjne przyjęcie przez oba dni. Spełzły tedy na niczem zabiegi „strzelców", „federacji" i całej „sanacji", by święto placówki hallerowskiej wypadło mdło i bez udziału ludności. Wysiłki huliganerji „sanacyjnej" spaliły zupełnie na panewce „Ukazy" uderzyły w próżnię, a patrjotyczna ludność z całego powiatu przyjęła gen. Hallera z gorącem sercem i szczerem uczuciem samorzutnie, bez przymusów ukazowych galówek.

Uczucia ludności wyraził w swem przemówieniu przedstawiciel obozu narodowego dr. Władysław Mech w czasie przyjęcia u miejscowego proboszcza ks. dr. Karabuty wieczorem pierwszego dnia. Momenty te silnie podkreślił też kaznodzieja w czasie uroczystej mszy św., ks. Adolf Zagrodzki. Po nabożeństwie odbyło się udekorowanie mieczami hallerowskiemi kilkudziesięciu byłych kombatantów.

Kapitan armji hallerowskiej dr. Siuty podziękował imieniem swojem i swych kolegów wodzowi armji błękitnej, zaznaczając, że nadejdą jeszcze czasy, gdy zasługa będzie doceniona i uczczona.

W „Sokole" gen. Haller, kontynuując swą przemowę na rynku, przemówił w serdeczny sposób, wysuwając na plan pierwszy czyn Rarańczy, która uratowała po hańbie brzeskiej honor Polski. Obecni z przejęciem i ze łzami w oczach słuchali wykładu i nagrodzili mówcę rzęsistemi oklaskami.

Na obiedzie panowała atmosfera swojska i rodzinna żołnierzy i obywateli oddanych nie klice czy jednostce, lecz narodowi i państwu. Wieczorem po zaszczyceniu swoją osobą wieczornicy miescowej placówki hallerowskiej gen. Haller odjechał na dalszy odpoczynek i ratowanie zdrowia do Zakopanego.

Na marginesie dodać należy, że obelgi i chęć obniżenia wartości gen. Hallera wobec historji, wobec żyjących i przyszłych pokoleń trwają ustawicznie.

Ostatnio przypomnieć należy zeznanie o wypadkach warszawskich z dnia 14 września 1930 roku, w którem konfident i prowokator Miszczak chciał wciągnąć gen. Hallera w sprawę ówczesnych zajść ulicznych — przyczem gen. Haller miał rzekomo pisać listy o chęci współpracy z centrolewem. Jesteśmy upoważnieni do zdementowania tego kłamstwa

M. W.

Lokatorzy P. K. O. a drożyzna mieszkaniowa

Wobec zażaleń, jakie piśmiennie i ustnie napływały również do naszej redakcji ze strony części lokatorów nowowybudowanego gmachu P. K. O. przy ul. Marszałka Focha, posłaliśmy tam naszego współpracownika (tr) celem zbadania na miejscu stanu rzeczy. Rezultat jest następujący:

Głównie niezadowoleni są lokatorzy, zajmujący na mieszkanie t. zw. garçoniery, czyli dwa pokoje i jeszcze trzecią ubikację, obejmującą jednocześnie kuchenkę, łazienkę i... ustęp. Cena miesięczna 250 zł. (dwieście-pięćdziesiąt!).

O ile było można wywnioskować, jedyną podstawą do pobierania tego nadzwyczaj wysokiego czynszu jest to, że są to... garçoniery, inne bowiem mieszkanka tej samej objętości kosztują tam mniej, około 140 zł miesięcznie. W odpowiednim stosunku nawet komfortowe, większe mieszkania nie są również takie drogie.

Dlaczego więc właśnie owe nieszczęsne „garçoniery?" (nb. zajmowane przez małżeństwa!). Nikt tego nie potrafił, ni z tej ni z tamtej strony, wyjaśnić naszemu współpracownikowi trudno zaś przyjąć jako argument dostateczny to, że mieszkania zostały pobudowane dla urzędników P. K. O., a „garçoniery" dla... bogatych kawalerów.

Po bezskutecznych protestach do miejscowego zarządu udali się dotknięci tem lokatorzy do zarządu głównego w Warszawie, lecz i tutaj spotkali się z odmową. Obecnie więc, nie mogąc już dłużej płacić tak wysokiego czynszu, oświadczają, że będą musieli raczej dopuścić do ostateczności i zobaczyć, co z tego wyniknie.

Król Alfons w Paryżu.

Paryż, 21. 3. (Tel. wł.) — Król hiszpański Alfons przybył wczoraj z Londynu do Parvża.

Dziś przyjęty będzie na obiedzie przez Prezydenta republiki poczem jutro w południe wyjeżdża z powrotem do Madrytu.

Obóz Wielkiej Polski

Zebrania kandydatów Młodych

Śródmieście

W sobotę, dn. 21. b. m., o godz. 20-ej odbędzie się w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65, ostatnia lekcja kursu kandydatów Młodych O. W. P. Przybycie wszystkich kandydatów obowiązkowe.

Referaty wygłoszą: **red. Roman Fengler i kol. Stefan Jakubowski.**

Winiary

Ostatnia lekcja kursu kandydatów Młodych O. W. P. odbędzie się w niedzielę, o godz. 3-ej po poł., w zwykłym lokalu zebrań. Obecność wszystkich obowiązkowa.

Wydział Grodzki.

Pracownicy bankowi przeciwko obniżeniu pensyj

Z inicjatywy zarządu Związku Zawodowego Pracowników Bankowych Rzeczypospolitej Polskiej na okręg poznański, odbyło się zebranie informacyjne członków, którego celem było wspólne porozumienie się w sprawie grożącego niebezpieczeństwa obniżenia zarobków pracownikom bankowym. Zebranie zagaił prezes Związku. Referat na temat ustawy o najmie pracy wygłosił inspektor obwodowy na miasto Poznań p. Juljan Kowalik, zaznajamiając zebranych z istniejącem ustawodawstwem. Na tle referatu wyłoniła się ożywiona dyskusja, w której stawiono prelegentowi szereg zapytań. Następnie prezes oddziału poznańskiego Związku pracowników bankowych p. Jan Jabłkowski wygłosił referat w sprawie pogłosek, dotyczących obniżenia zarobków i uzasadnił odnośną rezolucję, którą zebrani przyjęli jednomyślnie. Rezolucja ta, która ma być przesłana dyrekcjom wszystkich poznańskich banków stwierdza, że obecne uposażenie pracowników bankowych nie osiągnęło norm przedwojennych. Również od czasu ostatniej stabilizacji waluty polskiej nie zostało doprowadzone do dawniejszej siły nabywczej złotego i stanowi dla większości pracowników bankowych zaledwie minimum egzystencji. Artykuły pierwszej potrzeby tymczasem po przejściowej tendencji zniżkowej znowu wykazują zwyżkę. Dalej wskazuje na to, że pracownicy banków prywatnych nie posiadają żadnych stabilizacyj, a Zakład Ubezpieczeń Umysłowych, pomimo wysokich świadczeń wypłaca emerytury dopiero w razie niezdolności do służby lub po ukończeniu 65 lat życia. Pozatem pracownicy bankowi ziem zachodnich są obarczeni 3-proc. podatkiem komunalnym niepobieranym w innych dzielnicach. (k)

Przed konferencją zbożową w Rzymie.

Rzym, 21. 3. (PAT) Trwają tu intensywne prace przygotowawcze do konferencji zbożowej. Delegaci państw, które brały udział w międzynarodowej konferencji rolniczej w Warszawie, odbędą wspólną wstępną konferencję w d. 23 b. m. w siedzibie ambasady polskiej.

Propaganda antyreligijna w Sowietach

Moskwa, 21. 3. (PAT) Bezbożnicy rozpoczęli już propagandę wielkanocną. Propagandą zajmują się specjalne oddziały. Na ulicach miasta zwiększa się ilość transparentów i napisów o antyreligijnej treści. Witryny sklepów przeistoczone zostały na wystawy karykatur, ośmieszających religję, popów i księży. Osobę papieża spotyka się w tych karykaturach dość często.

Zwłoki na latarniach.

Wilno, 21. 3. (PAT). Z Białorusi sowieckiej donoszą, iż patrol milicji w Pleszczewicach zauważył wiszących na latarniach 2 mężczyzn. Po zdjęciu zwłok rozpoznano w nich starostę Kurjanowa oraz członka G. P. U. Waganowicza. Zostali oni zabici, a następnie powieszeni przez nieznanych terorystów. W związku z tem komendant zarządził szereg aresztowań w miasteczku.

Kara śmierci dla „kontrrewolucjonisty".

Wilno, 21. 3. (PAT). W środę nadzwyczajna sesja sądu mińskiego rozpatrywała sprawę obywateli sowickich Kruszwienki i Adamowicza, oskarżonych o kontrrewolucyjną działalność i usiłowanie wywołania zbrojnych rozruchów w okręgu borysowskim w grudniu 1930 r. Sąd skazał Kruszwinkę na karę śmierci a Adamowicza na 15 lat ciężkiego więzienia.

Marjonetki z B. B. podczas głosowania

Przy specjalnych okazjach niektóre „nie działają".

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

W życiu trzeba umieć rachować!

Nocny pociąg Poznań - Warszawa via Toruń, wychodzący w Poznaniu o 10,30 wieczorem. Wagon bezpośredniej komunikacji, zastępujący dawny kurjer, skasowany od 20-go lutego dla braku pasażerów, prawie pusty. W moim przedziale siedzi oprócz mnie tylko jeden pasażer, wytwornie ubrany i wyekwipowany o wybitnie semickim typie. Kilka pism przeważnie z czerwonemi nagłówkami, widocznie już przeczytanych, leży na siatce. Pasażer się nudzi i nie ma ochoty spać. Zawiązuje się rozmowa mniej więcej tej treści:

— Pan do Warszawy?

— Do Inowrocławia.

— A ja do Kutna. Mam tam rodzinę, choć stale mieszkam i handluję w Kielcach.

— A co pan robił w Poznaniu?

— Poznańskie i Pomorze to jest moje źródło zakupów. Pan wprost pojęcia nie ma, jak tu dobrze kupować. Towar dobry i za bezcen, aby gotówką płacić! Tu jest raj dla kupca, który ma gotówkę. Na towarze można często zarobić 500 i 1000 procent. Pan się dziwi? Pan pewnie myśli, że to się tyczy nieczystych interesów. Nic podobnego, źródło czyste jak łza, zupełnie jawne ogłaszane we wszystkich pismach. To nie jakieś interesy ze złodziejami i paserami, a przeciwnie, najbardziej legalny interes pod słońcem!

— Bój się pan Boga, a cóż to za źródło?

— To źródło, to ono się nazywa licytacja. A ten, który to załatwia, to się nazywa rozmaicie; komisarz sądowy, egzekutor skarbowy, komunalny, kasy chorych. Pan pojęcia nie ma, co na takiej licytacji można kupić i za jaką cenę. Metr sukna, który kosztuje w fabryce 20 zł, można kupić za dwa złote, naturalnie w całej sztuce. Kalosze po złotówce, płaszcze gumowe po dziesięć zł. Akcesorja dzwonkowe, radjowe, lampki kieszonkowe za ćwierć ceny. Poprostu raj dla kupujących, trzeba tylko wiedzieć, co kupić i trzeba się porozumieć z kilkoma poważnymi reflektantami, aby się nie licytować.

— Po co jednak jeździć w Poznańskie i na Pomorze, wszak dosyć licytacyj jest w Warszawie, Łodzi i wogóle w Kongresówce — rzekłem, tając wstręt do tej hieny, a chcąc się wszystkiego dowiedzieć.

— Ja Panu to zaraz wytłumaczę! Kupiec Polak nie umie rachować i nie umie się zabezpieczyć. Cały interes jest na jego imię, wtedy gdy nasi rozumieją znacznie lepiej, jak się robi obroty w dzisiejszych czasach. A pozatem Poznańskie i Pomorze ma znacznie więcej rozwinięte ubezpieczenia socjalne i to one głównie dziś licytują klientów. Wierzycielem w Kongresówce jest fabrykant albo kupiec... Co mu z tego przyjdzie, jeżeli zniszczy odbiorcę? Sam najwięcej na tem straci! Będzie więc brał jak najmniejsze spłaty, aby dłużnik mógł żyć. Nawet ze skarbem można sobie poradzić; to się coś zapłaci, to się znowu sprolonguje! A co można zrobić z taką kasą chorych? Tam jest dyrektor, urzędnicy, oni wszyscy chcą brać pensje, a co ich to może obchodzić, że zniszczą klienta? Dopóki instytucja istnieje i dopóki ludzie zarobkują, będą zawsze mogli część zarobku dla siebie ściągnąć. Im mniej będzie klientów, tem większe będą składki, a dla nich zawsze wystarczy! Jest jeszcze jeden powód, dla którego warto w Poznańskiem kupować. Składy są znacznie lepiej zaopatrzone i jeszcze większy brak gotówki, niż w Kongresówce. Główny klient t. j. rolnik odpadł zupełnie i niema wprost grosza przy duszy. Wszak im samym licytują ostatnią krowę i ostatnią świnię. Więc kto może kupować? Tylko kupiec z pieniędzmi, który byle jakim interesem się nie kontentuje. — Tak, panie, w życiu trzeba umieć rachować!

Dojeżdżaliśmy do Inowrocławia. Wyszedłem nie żegnając się, konstatując raz jeszcze, że im większe pobojowisko, tem więcej hien i szakali ma żer.

Ayott.

Krótkie informacje gospodarcze

— Kanada i Rosja zgłosiły swój udział w międzynarodowej konferencji zbożowej, zwołanej do Rzymu. Stany Zjednoczone natomiast odmówiły swego udziału w tej konferencji.

Międzynarodowe tło kryzysu rolnego

Rozglądając się w naszej rodzimej sytuacji gospodarczej, widzimy przedewszystkiem, że t. zw. „kryzys“ rolniczy ma dla nas decydujące znaczenie. Jak wiadomo, blisko 70 procent ludności kraju żyje z rolnictwa, a tem samem losy przemysłu i handlu są w przeważającym stopniu zależne od siły nabywczej rolnictwa.

Ustaliwszy tę podstawową tezę, rzućmy okiem na położenie tego rolnictwa u nas i gdzieindziej w powojennej dobie. I cóż ujrzymy? Stawiając narazie za nawias kraje egzotyczne o wpływach ograniczonych, chociaż wzrastających na układ stosunków gospodarczych krajów kultury mniejwięcej europejskiej, widzimy dwa kolosy zasadniczo samowystarczalne — Amerykę i Unję Sowiecką, a między niemi 26 państw Europy mniejszej powojennej, mniej lub więcej skłóconych, mniej lub więcej przez wojnę wewnętrznie zdezorganizowanych, mniej lub więcej osłabionych socjalnie i gospodarczo. Kraje te są terytorjalnie stosunkowo drobne i przeważnie przeludnione. Łącznie zajmuje ta mniejsza Europa przestrzeń przeszło cztery razy mniejszą od Unji Sowieckiej i dwa razy mniejszą od Stanów Zjednoczonych, a posiada ludność prawie półtora razy liczniejszą od tamtych obu razem.

Kraje wschodniej połaci tej „mniejszej“ Europy eksportują nadwyżkę swej produkcji rolnej do połaci zachodniej i w ostatnich latach nie mogą umieścić tej nadwyżki po cenie opłacającej koszty produkcji, a to na skutek szybszego wzrostu wytwórczości rolnej, niż przyrostu ludności i gwałtownej konkurencji Ameryki i ostatnio Sowietów, mających niższe koszty własne.

Istota „kryzysu“ rolnego w Polsce polega na tem zjawisku. Jeżeli zważymy, że kraje zachodniej i środkowej Europy weszły w stadjum zmniejszania się przyrostu naturalnego ludności a częściowo nawet ustania tego przyrostu, to okaże się, że poprawa położenia rolnictwa polskiego drogą stałego wzmożenia wywozu nadwyżek produkcji rolnej jest mało prawdopodobna. Utrudnia jeszcze sytuację fakt, że kraje na zachód od nas leżące nie są krajami czysto przemysłowemi, pozbawionemi wytwórczości rolnej, lecz należą do typu mieszanego, przeważnie niezbyt oddalonego od samowystarczalności. Nawet w W. Brytanji, która często mylnie uchodzi za kraj skazany bezwzględnie na żywienie się przywozem, rządząca partja pracy uważa osiągnięcie samowystarczalności rolnej za możliwe i pożądane. Dość powiedzieć, że wartość produkcji rolnej W. Brytanji jest szacowana na — 400 miljonów funtów t. j. więcej, niż produkcja polska. Nie można też niedoceniać wpływów polityczno-militarnych, które w coraz niestety silniejszym stopniu działają w kierunku nastawienia gospodarki wewnętrznej potężniejszych krajów zachodu na forsowanie samowystarczalności żywnościowej na wypadek wojny. Reasumując te wszystkie momenty, widzimy, że rynki zbytu naszych nadwyżek wykazują na dłuższą metę tendencję kurczenia się, z którą walczymy narazie dumpingiem zubożającym nas, a nie rozstrzygającym sprawy zasadniczo. Oczywiście, mamy sami wewnętrzny półmiljonowy przyrost naturalny, który przy wzrastającej prohibicji emigracyjnej mógłby zaabsorbować część przyrostu naszej produkcji. Proces ten jest jednak paraliżowany kurczeniem się spożycia wewnętrznego, którego rozpiętość jest znaczna, a zależna od wzrastającej biedy i bierności ciemnych mas ludności.

Przechodząc do drugiej przyczyny, tamującej normalny rozwój naszego wywozu, musimy zaznaczyć, że konkurencja dwóch kolosów agrarnych Unji Sowieckiej i Ameryki stanie się zapewne w najbliższych latach jeszcze groźniejsza, niż dotychczas. Produkcja zbożowa Unji Sowieckiej jest preliminowana na 1932 rok w ilości 780 miljonów kwintali, wytworzonych przy kosztach własnych niewspółmiernie niskich. Napór takiej masy towaru na skurczone rynki Zachodu nie może pozostać (mimo wszelkie środki zapobiegawcze) bez wpływu na kształtowanie się cen. W rolnictwie Stanów Zjednoczonych nastąpił w ostatnich latach wielkiej wagi przewrót techniczny przez masowe zastosowanie traktorów (około miljona) i innych maszyn udoskonalonych, szczególnie żniwiaro - młocarek. Niektórzy badacze są zdania, że reforma ta obniża koszt produkcji zboża do połowy. Wzrost niepomierny siły konkurencyjnej amerykańskich produktów zdaje się bezspornie stąd wynikać.

Naszkicowane powyżej zjawiska i procesy, uprawniające do pesymistycznych wniosków, co do najbliższej przyszłości eksportu rolnego krajów środkowo - wschodniej Europy, a więc i Polski nie podlegają wcale lub w minimalnym stopniu wpływom jakiejkolwiek kontrakcji z naszej strony. Zapoczątkowana w ubiegłym roku przez rząd rumuński i polski akcja w kierunku kartelizacji i uzyskania kredytów rolnych międzynarodowych napotyka na znaczne trudności, a zresztą nawet uwieńczona powodzeniem nie zdaje się rozstrzygać istoty zagadnienia. W istocie podług ostatnich wiadomości międzynarodowy bank rolny pod egidą Ligi Narodów ma emitować 100 miljonów dolarów obligacyj, więc zapewne około 90 miljonów efektywnych na konwersję zadłużenia rolnictwa krajów eksportowych środkowo-wschodnich. Koszt tego kredytu ma wynosić 7—10 proc. rocznie. Zadłużenie rolnictwa krajów zainteresowanych zostało ankietalnie ustalone na 1582 milj. dol. Znaczy to, że „zbawczy“ kredyt wyniesie niecałe 6 proc. raczej za nisko oszacowanego zadłużenia, a koszt tego kredytu będzie dla rolnictwa dwa razy za wysoki. Przy największym optymiźmie trudno uważać taki wynik akcji za dostateczny. Co się tyczy racjonalizacji wywozu krajów nadwyżkowych, to jest to oczywiście dążenie bardzo pożyteczne i korzystne, chroni przed zbytecznemi strzałami i wzajemnem szkodzeniem sobie zainteresowanych, nie rokuje jednak niestety wyników rozstrzygających dla przyczyn, leżących po stronie rynków zbytu i naporu konkurencji kolosów agrarnych.

Stefan Gużkowski.

Naczelna rada kupiectwa o traktacie z Niemcami

W uzupełnieniu poprzednio podanych informacyj o odbytym w tych dniach zjeździe naczelnej reprezentacji kupiectwa polskiego podajemy poniżej uchwałę w sprawie ratyfikacji traktatu handlowego z Niemcami:

„Zjazd — w związku z dokonaną przez Sejm ratyfikacją traktatu handlowego z Niemcami — zwraca szczególną uwagę czynników państwowych na te ujemne strony traktatu, które będą stanowić dla handlu polskiego poważne niebezpieczeństwo.

Wobec groźby konkurencji ze strony silniejszego niemieckiego aparatu wymiany, zjazd stwierdza konieczność podjęcia przez państwową politykę gospodarczą planowej ochrony krajowego handlu. Ochrona ta winna się wyrazić w szczególności przez dostosowanie podatku przemysłowego do norm obowiązujących w Niemczech, przez zapewnienie kupiectwu efektywnej pomocy kredytowej, raz przez stworzenie w drodze zmiany polityki traktatowej nowych podstaw dla polskiego wywozu.

Również niezbędne jest zwłaszcza spełnienie przez rząd postulatów handlu, dotyczących zrealizowania dla zachodnich dzielnic Polski odpowiedniego doraźnego programu gospodarczego.

Z rynków nabiału

Miniony okres sprawozdawczy od 13 do 19 bm. nie okazał żadnego ożywienia przedświątecznego. Przeciwnie tendencja zniżkowa, która się dała odczuć w poprzednim tygodniu, zaakcentowała się w omawianym okresie jeszcze bardziej.

Sprawozdania z rynku angielskiego donoszą również o tendencji zniżkowej, zatwierdzonej notowaniem giełdy londyńskiej z dnia 13 bm. Masło kolonjalne obniżono o 2—3 sh, masło innego pochodzenia zostało oficjalnie przy niezmienionej cenie, jednakowoż eksporterzy stopniowo redukowali żądania. Temniemniej stagnacji na rynku nie zauważono i poważne dostawy zbywano bieżąco. Jak w styczniu, tak i w lutym r. b. dostawy przewyższają znacznie dopływy zeszłoroczne. Wynoszą one 597.133 cwt w bież. roku, wobec 523.709 cwt w 1930 r. i 482.017 cwt. w równym okresie 1929 r.

Rynek niemiecki miał wygląd bardzo spokojny, skutkiem czego ceny stopniowo opadały. Ogólnej sytuacji dało wyraz notowanie berlińskie z dnia 19 bm., które obniżono o 2 marki na marek niem.: 140 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gat., 132 per 50 kg. za II gat., 118 per 50 kg. za III gat.

W przeciwieństwie do rynku angielskiego zauważa się poważne zmniejszenie dostaw na rynku niemieckim. W luytm opadły one z 79.987 kwintali w r. 1930 na 77.572 kwintali, w 1931 r., wobec czego ogólne dostawy masła w styczniu i lutym w porównaniu z równym okresem ub. r. obniżyły się z 192.463 kwintali na 155.186 kwintali.

O ogólnej sytuacji ub. tygodnia sprawozdawczego świadczy rozliczeniowe notowanie duńskie, które obniżono o 14 koron per 100 kg. na 218 koron .(Informacje Związku Gosp. Spółdzielni Mleczarskich.)

Notowania jelit

Poznań, 20. 3. 1931 r.

Na rynku jelit panuje w dalszym ciągu spokój. Ceny nie uległy zmianie i są analogiczne do cen z 13 marca r. b. Zniżkująco na ceny jelit wpływa wstrzymanie eksportu do Ameryki południowej, której zapotrzebowanie pokrywa obecnie Ameryka Północna.

Tendencja ogólna słaba. (AW).

Notowania skór surowych

Poznań, 20. 3. 1931 r.

Na rynku światowym skór surowych panuje ogólne ożywienie, które jednakże nie znalazło oddźwięku na rynkach krajowych. Zwyżka na skóry skopowe, spowodowana haussą na wełnę, była jedynie sztuczną i fabrykanci krajowi wogóle na nią nie reagują. Nieco mocniejsza jest tendencja na skóry bydlęce ciężkie, natomiast na lekkie w dalszym ciągu słaba bez zainteresowania. Cielęce skóry naogół utrzymane mimo, że ogólnie spodziewana jest zniżka ze względu na sezon i na zbliżające się święta. Ceny notowane w dniu dzisiejszym wynoszą:

Skóry:

Bydlęce ciężkie za kg.	1.20
Bydlęce lekkie za kg.	1.00
Skopowe długowełn. za kg.	1.00 — 1.30
Skopowe półwełn. za kg.	0.90 — 0.95
Skopowe krótkowełn. za kg.	0.85 — 0.90
Cielęce za szt.	6.50 — 7.50
Końskie za szt.	16.00 — 20.00

Ceny rozumieją się w hurcie loco skład.

Ogólna tendencja wyczekująca. (AW).

KRONIKA GOSPODARCZA

PRZED TARGAMI POZNAŃSKIEMI

(k) **Bezpłatny przewóz eksponatów z Targów Poznańskich.** Zarząd Targów Poznańskich podaje do wiadomości, iż ministerstwo komunikacji zarządziło przewóz zwrotny niesprzedanych eksponatów bezpłatnie, tak że ryzyko wystawców zostało ograniczone do minimum.

Z KRAJU

(z) **Rada rzemieślnicza ziem zachodnich.** Na zebraniu czterech największych związków Wielkopolski, Śląska i Pomorza, które odbyło się dnia 18 bm. w Poznaniu, postanowiono stworzyć radę rzemieślniczą ziem zachodnich, której zakres działania ma objąć sprawy natury ogólnej i reprezentować nazewnątrz rzemiosło. Ustalono, że rada ma składać się z 20 delegatów i działać będzie na podstawie statutu, którego główny zarys przedstawił na zebraniu syndyk chrześcijańsko - narodowego zjednoczenia rzemiosł, adwokat Wieniewski. W skład prezydjum rady weszli: poseł Górczak (Zw. Towarzystw przemysłowych i rzemieślniczych) — jako prezes, inż. Namysł (chrześcijańsko - narodowe zjednoczenie rzemiosł), p. Hammerlok — przedstawiciel śląskich rzemiosł i p. Rolewski — przedstawiciel rzemiosła pomorskiego. Poseł Lasota został skarbnikiem rady.

(k) **Opłaty na fundusz drogowy.** W wczorajszem streszczeniu ustawy o państw. funduszu drogowym końcowe postanowienia, wymienione pod punktami 1, 2 i 4 a mówiące o zniesieniu podatków i opłat komunalnych, dotyczą wyłącznie pojazdów mechanicznych i konnych należących do przedsiębiorstw, zajmujących się zarobkowem przewozem towarów, natomiast nie są zwolnione od komunalnego podatku luksusowego pojazdy mechaniczne i konne służące do osobistego użytku w myśl art. 21 ust. 3. ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z 1923 r., co dla unkinięcia nieporozumień niniejszem dodatkowo wyjaśniamy.

(z) **Francuska misja gospodarcza.** W lecie roku bieżącego wyrusza grupa przemysłowców i kupców francuskich dla zbadania możliwości wywozowych na rynki Europy północnej. Misja ta odwiedzi Norwegję, Danję, Szwecję, Finlandję, Łotwę, Gdynię i Gdańsk. Członkowie misji będą usku teczniali wyjazdy z portów w głąb krajów.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wizytacja kanoniczna

J. Em. ks. Prymas w Katolickiej Szkole Społecznej

Dziś o godz. 9 dokonał J. Em. ks Prymas wizytacji kanonicznej Katolickiej Szkoły Społecznej przy ul. Podgórnej.

W imieniu szkoły powitał Dostojnego Gościa dyrektor ks. E. Kozłowski przypominając momenty związane z założeniem uczelni oraz żywe zainteresowanie i poparcie, jakie dla Kat. Szkoły Społecznej okazuje J. Em. ks. Prymas Przy tej okazji ks. dyr. Kozłowski podziękował za uznanie Kat. Szkoły Społecznej jako podstawy akcji katolickiej

W imieniu słuchaczy szkoły przemówił p. Jędrychowski z Wilna. Następnie Dostojny Wizytator podziękował serdecznie ks. dyrektorowi i wykładającym za pracę, zaznaczając, że dumny jest z wyników, osiągniętych przez działalność Kat. Szkoły Społecznej. Udzieleniem błogosławieństwa zebranemu presonelowi profesorskiemu, słuchaczkom i słuchaczom zakończyła się uroczystość. Na zakończenie ks. Kardynał udał się na kilka wykładów.

Utrzymana w bardzo serdecznym nastroju uroczystość wizytacji pozostawiła na zebranych duże wrażenie. (z)

Ofiarna służba

Z działalności Pogotowia Lekarskiego (Tel. 55-55)

Pogotowie Lekarskie Zw. Lek. Z. P. (tel. 55--55) przy ul. Pocztowej 30 dyżuruje w dzień i w nocy bez przerwy. W miesiącu lutym 1931 r. udzielono ogółem 827 porad, z czego na wizyty w mieście przypada 527, a 300 konsultacyj na stacji. Ubogim udzielono ogółem 133 porad, w tem 77 wizyt i 56 konsultacyj.

Pogotowie Lekarskie interwenjowało w 248 wypadkach nieszczęśliwych, z tego 92 rany, 14 oparzeń, 8 otruć, 50 krwotoków, 29 stłuczeń, 19 zwichnięć, 12 złamań i 24 innych. Do klinik i szpitali przewieziono 151 chorych. Pogotowie Lekarskie posiada cztery wozy sanitarne do przewożenia chorych w mieście i poza miasto.

Przy tej sposobności Pogotowie zwraca się do publiczności, by przy zgłaszaniu wizyt podawała zawsze, czy dany pacjent należy do Kasy Chorych, czy też nie, gdyż do chorych kasowych wolno używać tylko wozów kasowych, natomiast chorych prywatnych i ubogich przewozi Pogotowie własnemi karetkami.

„Ulica"

Dzisiejsza premjera w Teatrze Polskim

Piszą nam z kancelarji Teatru Polskiego:

Z ciekawą premjerą słynnej sztuki amerykańskiej „Ulica" E. Rice'a występuje dziś nasz teatr. Sztuka ta zdobyła olbrzymi sukces na obu półkulach naszej planety. Wszystkie większe ośrodki kulturalne grały „Ulicę" z wybitnem powodzeniem, od Nowego Yorku po Warszawę — wszędzie sztuka Rice'a wywalczyła sobie wyjątkowy wprost sukces swojemi wyjątkowemi zaletami scenicznemi.

Niewątpliwie i w Poznaniu „Ulica" zdobędzie należny sukces, tak dzięki swym walorom, jak i staranności, z jaką Teatr Polski wystawia tę ciekawą nowość, zapewniając jej pierwszorzędną obsadę i oprawę sceniczną.

KALENDARZYK

Sobota, 21 marca 1931.

Słońce: wschód 5,56 — zachód 18,05 — długość dnia 12 godzin 9 min.

Księżyc: wschód 6,33 — zachód 20,41 — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 1 st. Cels. Pogodnie. Wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysoka 759 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 11 st. Cels., najniższa minus 1 st. Cels.

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pogodnie, częściowo pochmurno.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu wczoraj plus 2,12 m; dziś plus 2,07 m.

Kal. rz.-kat.: Benedykt Op. — jutro Bazyly.

Kal. słow.: Błogosław — jutro Godysław.

Bibljoteka im. I. J. Kraszewskiego (ul Wrocławska 17) otwarta codziennie od godz. 12—13 i od godz 16—19; w soboty od godz 12—15. Kaucja 3 zł, abonament 1,50 zł. wpis 50 gr.

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9 (II piętro), otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19, zaopatrzona we wszelkie nowości. Kaucja 3 zł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapieżyńska, plac Sapieżyński 1. — Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo nr. 76.

Jeżyce. Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul Marsz. Focha 47.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

WYKŁADY

— ° **Wykłady badacza francuskiego o Saharze.** W ostatniej chwili przypominamy o dzisiejszym wykładzie znakomitego uczonego francuskiego Maurycego Reygasse, dyrektora muzeum z Le Bardo w Algierze. Wykład odbędzie się dziś, w sobotę, o godz 20 w sali 22 w Uniwersytecie (Collegium Minus). Wykład, ilustrowany licznemi przeźroczami, przedstawi nam Saharę współczesną, kraj i ludzi, w szczególności zaś życie i zwyczaje Tuaregów. Wstęp bezpłatny.

WYSTAWY

— ° **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych.** W salonie Tow. jest obecnie wystawa kilimów i tkanin „Ładu", grafiki Grupy „Rytu" i rzeźb Henryka Kuny. Ponieważ wystawa ta ma powodzenie niezwykłe, przedłużono ją do 6 kwietnia rb. Salon otwarty od 11—17, w niedzielę i święta od 12—15. Wstępne 1 zł; dla młodzieży kształcącej się 50 gr.

WIECZORY, KONCERTY

— ° **Interesujący koncert.** W ostatniej chwili przypominamy koncert, który urządzi jutro, 22 bm. o godz. 20 w sali Domu Ewang. (ul. Wjazdowa) Tow. Pań św. Wincentego a Paulo par św. Wojciecha. Dochód przeznacza się na rzecz ubogich. Sprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego (ul. Gwarna 8) i w składzie instrumentów muzycznych p. Kozłowskiej (ul. Wrocławska 35). W koncercie biorą udział pp. Klara Kaulfussówna (skrzypce), Marja Mildówna (śpiew) i Irena Szostakowa (fortepian). Program składa się z utworów klasycznych i nowszych (Beethoven, Chopin, Bizet, Gounod, Sarasate, Kreisler, Rachmaninow, Paderewski, Różycki).

KOMUNIKATY RÓŻNE

— ° **Kupujmy losy na Loterję Wielkanocną Czerwonego Krzyża.** Losy po 50 groszy, sprzedawane przez biuro P. C. K., firmy: Bracia Dawidowscy, Grabarkiewicz (kiosk przy św. Marcinie), Machalla, Potocki, Przybyła, Wichrzycka, Waberski — są wprost rozchwytywane. Widzi się jasno zrozumienie obywatelstwa poznańskiego dla akcji — dopomożenia biednej, bezrobotnej ludności. — Kto jeszcze nie nabył losu loterji wielkanocnej P. C. K., niechaj korzysta z niezwykłej okazji i coprędzej w niego się zaopatrzy, bowiem termin ciągnienia jest bliski.

— ° **Katolicki Związek Polek** wzywa wszystkie katolickie organizacje kobiece, a przedewszystkiem swoje Koła poznańskie, do udziału w nabożeństwie dnia 25 bm. (w dzień Zwiast. N. M. P.) jako w święto kat. organizacyj kob. całego świata. Msza św. z wspólną Komunją św. odbędzie się o godzinie 9 w kaplicy św. Józefa. — Dnia 24 bm. (w wigilję święta) o godzinie 20 odbędzie się na sali amarantowej przy ul. Słowackiego 19-21 uroczyste zebranie w hołdzie N. M. P. z współudziałem ks. rektora Cieszyńskiego jako prelegenta, pp. M. Mierzejewskiej (śpiew), Rudnickiej (fortepian) i M. Wdowickiej (deklamacja).

— ° **Rekolekcje dla ogółu wiernych** w kościele OO. Franciszkanów rozpoczynają się w poniedziałek, 23 bm. Codziennie jedna nauka o godz. 7 wieczorem. — Zakończenie w niedzielę 29 bm. rano o godz. 8 nauką wspólną komunją św. wielkanocną i błogosławieństwem papieskiem.

— ° **Tow. Przemysłowców, Jeżyce.** — Msza św. żałobna za dusze zmarłych i poległych członków odbędzie się w niedzielę 22 bm. o godzinie 8,30 w kościele św. Florjana w Jeżycach.

— ° **Koło Absolwentek II Szkoły Wydziałowej.** Nabożeństwo i wspólna komunja św. w niedzielę dnia 22 bm o godzinie 9 w kościele Ks. Ks. Salezjanów przy ul. Wronieckiej.

KRONIKA WYPADKÓW

— ° **Zemsta przekupki.** Gospodyni Antonina Horla z Pecna w pow. śremskim została pobita na targu wczorajszym przez przekupkę Józefę N. Pani Horla przyjechała z masłem na targ i ustawiła się w pobliżu przekupki N. Przekupka, podrażniona sprzedawaniem masła przez sąsiadkę zbyt tanio, zeszła z nią

Zdrojowisko-Inowrocław

rozpoczyna w tym roku sezon kąpielowy z dniem **1 kwietnia.**

Ceny zostały znacznie zniżone.

Pw 9845.11.166

sprzeczkę, wreszcie rzuciła się na nią i chwyciła pod gardło. Napadniętą wyrwano z rąk rozjuszonej przekupki, a policjant sprowadził ją na Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55), gdyż była dotkliwie poraniona i krwawiła gwałtownie. Po doraźnym opatrunku odstawiono gospodynię do kliniki laryngologicznej dr. Glabisza. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— ° **Fałszywy agent ubezpieczeniowy.** Od kilku dni chodzi po domach jakiś agent ubezpieczeniowy ogniowy. Jest to prawdopodobnie oszust, bo usiłuje brać zaliczki. W pewnym wypadku, u p. Marji Gerlachowej na Chwaliszewie nr. 66, nieznajomy akwizytor ubezpieczeniowy po spisaniu „polisy" wziął zaliczkę w sumie 13.80 zł, a przy bliższem badaniu okazało się, iż ubezpieczenie nie było uskutecznione. (k)

KRONIKA SĄDOWA

— ° **Oszustwo mieszkaniowe.** Za oszustwo mieszkaniowe zasądzono montera Czesława Bibrowicza na półtora roku więzienia. Bibrowicz zawarł z p. Wojciechem Bąkiem umowę, że dostarczy mu mieszkanie przy ul. Długiej o ile otrzyma wynagrodzenie w wysokości 1800 zł. Gotówkę tę B wspólnie z innym jeszcze otrzymał, lecz o mieszkanie nie wystarał się. (z)

— ° **Usiłowane włamanie.** Ubiegłej nocy usiłowano dokonać kradzieży z włamaniem w Konsumie Urzędników Polskich przy ul. Marszałka Focha 28. Włamywacze wtargnęli do wnętrza, wyrywając górne okienko. Nraazie nie stwierdzono, czy dokonano kradzieży. (z)

— ° **Kradzież z włamaniem.** Przy Górnej Wildzie 29-30 włamano się do mieszkania Jana Jurkiewicza. Nieznani złodzieje skradli odzież wartości około 700 złotych. (z)

— ° **Czyja własność?** W komisarjacie trzecim policji państwowej znajduje się motor elektryczny (1 Mk) numer fabryczny 4213. Elektrobudowa Łódź. — W komisarjacie I znajduje się sztuka granatowego materjału pochodzącego niewątpliwie z kradzieży. Również z kradzieży pochodzi motor. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— ° **Groźny wypadek samochodowy** wydarzył się na szosie między Kórnikiem a Śremem. Samochód (P Z 48177), kierowany przez Stanisława Dobrzańskiego z Poznania, wpadł do przyrożnego rowu i rozbił się. Jadący jako pasażerowie pp. Jezierski i Lehmanowa z Poznania odnieśli złamanie nóg. p. Żarnowska (również z Poznania) pokaleczenia dotkliwe na twarzy. Bez szwanku wyszli jedynie kierowca samochodu Dobrzański i p. Lenman. Ciężko poranionych zabrał do Poznania przejeżdżający inny samochód. Według zeznań kierowcy powodem katastrofy było pęknięcie opony. — Samochód jest własnością Stanisława Tarnowskiego z Poznania. (k)

— ° **Włamanie do gimnazjum.** Jednej z ostatnich nocy nieznani złoczyńcy włamali się do gmachu gimnazjum w Kępnie, posługując się dobranemi kluczami lub też wytrychami. Włamywacze przeszukali wszystkie klasy, nie skradli jednak nic. Tej samej nocy prawdopodobnie też ci sami złodzieje włamali się do biur urzędu katastralnego w Kępnie, skąd skradli tekę skórzaną i drobne przybory biurowe. (k)

— ° **Uwięzienie oficera.** W Gdyni aresztowano oficera radjowego ze statku „Pułaski", Mikołaja Pierchalskiego, który za łapówkę, pobraną w sumie 850 zł od niejakiego Feliksa Jabłońskiego, obiecał przeszmuglować go do Stanów Zjednoczonych. Po wyjeździe „Pułaskiego" z Gdyni w dniu 13 lutego, kapitan statku, podczas rewizji, znalazł Jabłońskiego i cała sprawa wydała się. Po powrocie, obu oddano w ręce policji. (S. B.)

— ° **Samobójstwo kelnera.** Osiemnastoletni Gustaw Biliński, pomocnik gastronomiczny, rodem z Zapałowa w woj. lwowskiem, zastrzelił się na wybrzeżu morskiem w pobliżu Redłowa. Biliński pracował w „Barze Warszawskim" w Gdyni, gdzie popełniał systematyczne kradzieże pieniędzy z kasy. Przyłapany przez właściciela, odebrał sobie życie. (S. B.)

Z WIELKOPOLSKI

— ° **Szamocin.** (Z życia Młodych Polek.) Dzięki staraniom ks. prob. Filipowskiego założono z początkiem grudnia ub. roku Stow. Młodzieży Polskiej, które rozwija się bardzo pomyślnie. Stowarzyszenie to liczy ponad 80 druhen. Dnia 8 bm. odbyło się plenarne zebranie S. M. P., na które przybyli pp. dyr. Szkoły Rolniczej w Chodzieży Pawiński oraz prof. Starzycki. Zorganizowali oni wśród członków stowarzyszenia zespół konkursowy do uprawy cebuli. Po zakończeniu zebrania jedna z druhen zadeklamowała monolog, a kilka członkiń odśpiewało wiązankę pieśni oraz humoreskę p. t. „Wojna żydowska". (jm)

— ° **Pleszew.** (Wykłady.) Trzeci wykład inż. Perkitnego odbył się w auli gimnazjum dnia 17 bm., a następne odbędą się po wakacjach szkolnych. Wykłady p. inż. Perkitnego zawdzięczamy tut. Tow. Miłośników Nauki i Sztuki.

— (O zbrojeniach Niemiec.) Ciekawy wykład na ten temat wygłosił p. prof. Nowak pod egidą Z. O. K. Z. Wykład był niezmiernie ciekawy, lecz publiczność nie okazała takiego zainteresowania, jakiegoby się należało spodziewać.

— (Z życia powstańców.) Dnia 15 bm. odbyło się miesięczne zebranie, na którem omawiano wewnętrzne sprawy. Na zjazd do Poznania delegowano prezesa p. Melińskiego i komendanta p. Pohla. — Przyszłe zebranie odbędzie się z wykładem, który wygłosi jeden z druhów na temat powstań narodowych. (a)

— ° **Czarnków.** (Poświęcenie świetlicy gimnazjalnej.) W tych dniach odbyła się uroczystość poświęcenia świetlicy gimnazjalnej, urządzonej staraniem kółka literackiego z inicjatywy p. prof. Gawlika. W zastępstwie nieobecnego dyrektora Schoena przywitał zebranych p. prof. Hańczewski, podkreślając znaczenie świetlicy dla młodzieży i nawiązując do ideologji filareckiej. Następnie p. prof. Grzegorzewski wygłosił referat o znaczeniu świetlic w dawnych czasach i obecnie. Ks. prof. Urban w głębokich i serdecznych słowach zwrócił się do zebranej młodzieży z apelem, by zawsze pamiętała o swej pracy i o Bogu. Po dokonanym akcie poświęcenia uczeń kl. VIII. p. Nadolczak wygłosił referat na temat „Ideały piękne, dobra i prawdy w Panu Tadeuszu". (cn)

— ° **Czarnków.** (Osobiste.) P. sędzia Adamski został zamianowany naczelnikiem sądu grodzkiego w Środzie. Sędzia grodzki p. Kossobudzki przybył z Ostrowa do Czarnkowa.

— (Grypa.) W ostatnich dniach nawiedziła nasze miasto epidemja grypy, występująca z niezwykłą siłą. Zachorowało dużo rodzin. Przeszło 100 uczniów Seminarjum Nauczycielskiego choruje na grypę, wskutek czego dyrekcja zamknęła uczelnię na przeciąg czterech tygodni.

— (Kurs.) W tych dniach odbył się trzydniowy kurs oświaty pozaszkolnej, zorganizowany staraniem wydziału oświaty pozaszkolnej przy Kuratorjum. Celem kursu było zapoznanie nauczycielstwa z pracą związaną z nauczaniem na kursach wieczornych. Udział brało 40 nauczycieli z powiatu, w przeważnej części kierownicy szkół. Wykładali pp. radca Hasiński i prof. Mierniczak. (cn)

— ° **Gąsawa.** (Z życia rolników.) Dnia 15 bm. odbyło się zebranie Kółka Rolniczego pod przewodnictwem p. Gozimirskiego z Marcinkowa Górnego. Po odczytaniu protokółu z ostatniego zebrania, delegat p. Gramze odczytał obszerne sprawozdanie z walnego zebrania W. T. K. R. w Poznaniu. W wolnych głosach poruszano sprawy egzekucyjne. Na przyszłem zebraniu zostanie omówiona sprawa podatku dochodowego. (cg)

— ° **Chodzież.** (Z życia strażaków.) Roczne walne zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej odbyło się dnia 17 bm. przy udziale 50 członków czynnych oraz wspierających. Zebranie zagaił zastępca naczelnika p. Wolff. Na przewodniczącego poproszono burm. p. Marona, który w krótkich słowach podkreślił owocną pracę śp. Kowalczyka, byłego naczelnika, poczem przystąpiono do rocznych sprawozdań. Z powodu zmiany statutu wybór nowego zarządu odbędzie się w przeciągu 6 tygodni na innem zebraniu. Przedstawiony budżet na rok 1931-32 przyjęto. Po wyczerpaniu porządku obrad przewodniczący zamknął zebranie. (jm)

— ° **Ujście.** (Z Rady Miejskiej.) Ostatnio odbyło się w salce Magistratu posiedzenie Rady Miejskiej. Zagaił je przewodniczący p. Harwas. Zkolei wybrano do komisji rewizyjnej Komunalnej Kasy Oszczędności kierownika szkoły p. Leona Grussa. Dotychczasową taryfę kominiarską uchwalono obniżyć o 20 proc., a odłączone ostatnio miejscowości przyrócić do obwodu. Opłaty za zezwolenie na łowienie ryb na wędkę w wodach miejskich, Noteci i Gdzie ustalono na 5 zł od zwyczajnej wędki i 16 zł od ciągnionej; dla zamiejscowych 25 proc. więcej. Z powodu wyczerpania kredytu na oświetlenie ulic uchwalono dodatkowo kredyt z innej pozycji budżetu. W dalszym punkcie uregulowano odpowiednie wsparcia dla ubogich. Celem zatrudnienia bezrobotnych uchwalono, skoro tylko pogoda pozwoli, rozpocząć prace przy planowaniu boiska i zwrócić się do starosty o przyznanie na ten cel pewnej subwencji.

Przy dolegliwościach żołądkowych, zgadze, osłabieniu łaknienia, obstrukcji, uciśku w okolicach wątroby, złem samopoczuciu, drżeniu kończyn, senności szklanka naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa"** działa szybko i ożywczo na osłabione trawienie. nw 8507

— (Z Koła L. O. P. P.) W ubiegłą niedzielę odbyło się u p. Alojzego Grusa walne zebranie tutejszego koła L. O. P. P. Zebranie zagaił przewodniczący p. burmistrz Lewandowski, poczem zdał sprawozdanie z działalności zarządu. Następnie p. Dereziński wygłosił zajmujący wykład o lotnictwie i ochronie gazowej. Następnie wybrano nowy zarząd, w którego skład weszli: pp. burmistrz Lewandowski, Stanisław Dereziński, Stanisław Maciołek, Franciszek Przybylski i Ludwik Pietrzak. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. kierownika szkoły Leona Grussa i Jana Łukaszewicza.

— (Z Tow. Powstańców i Wojaków.) W ubiegłą niedzielę odbyło się w lokalu p. Mazurkiewicza zebranie miesięczne Tow. Powstańców i Wojaków. P. Leon Gruss wygłosił zajmujący odczyt o stosunku Polski do Niemiec. Odczyt ten wysłuchano z wielkiem zainteresowaniem. Strzelanie o krzyż wędrowny uchwalono urządzić 3 maja. (um)

— * **Szczepanowo koło Barcina.** (Z parafji.) W każdą niedzielę wielkiego postu urządza tutejsza Czytelnia parafjalna na sali parafjalnej wieczory oświatowe z wykładami. W niedzielę 15 bm. w połączeniu z wykładem „Prześladowania chrześcijan w pierwszych wiekach", odegrało ruchliwe tutejsze Towarzystwo Młodych Polek dramat religijny, osnuty na tle prześladowań za czasów pogańskiego cesarza rzymskiego Dioklecjana pod tytułem „Dla Chrystusa". Amatorki wywiązały się z swego zadania nadzwyczaj dobrze. Doskonale wyuczone role wygłosiły z przejęciem i zrozumieniem. Przedewszystkiem Fabiola (p. J. Kurkówna), Agnieszka (p. M. Tomaszewska), Lucynja (p. K. Nowaczykówna), Syra (p. P. Kurkówna) i Afra (p. H. Pobakowska) wyborną grą swą zjednały sobie szczere uznanie. Pięknie i stylowo udekorowana scena oraz stylowe kostjumy niewiast rzymskich tem żywiej przenosiły widzów w owe dawne czasy. Licznie zebrana publiczność rzęsistemi oklaskami dała wyraz uznania i podziękowania swego Towarzystwu Młodych Polek za prace i trudy, podjęte celem dobrego odegrania dość trudnej sztuki. (hu)

— * **Ostrów.** (Z Czerwonego Krzyża.) Odbyło się tutaj walne zebranie Czerw. Krzyża. Obrady zagaiła prezeska p. Wittigowa. Na przewodniczącego wybrano ks. prob. Zamysłowskiego. Wyczerpujące sprawozdania zarządu wykazywały duży rozwój ostrowskiej placówki Czerwonego Krzyża. Dotychczasowy zarząd wybrano ponownie. Na zastęp. sekretarki wybrano p. Fibakównę.

— (Z życia kobiet.) Przy przepełnionej sali Domu Kat. odbyło się doroczne walne zebranie Narodowej Organizacji Kobiet. Zagaiła je przewodnicząca p. apt. Mierzejewska, marszałkowała p. drowa Taczakowa. Sprawozdania zarządu wykazywały ożywioną działalność. Zarząd wybrano ponownie, uzupełniając go o 2 dalszych członków, wybierając pp. Formanowiczową i Marję Niestrawską.

— (Odczyt.) Ks. Czesław Piotrowski, dyr. gimnazjum im. Mickiewicza w Poznaniu, wygłosił tu nadzwyczaj zajmujący i aktualny odczyt n. t. „Spółdziałanie domu i szkoły w wychowaniu moralnem". Wywody prelegenta wzbudziły wśród rodziców i wychowawców duże zainteresowanie.

— (Z Rady Miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu nadano nowej rozszerzonej ulicy obok parku Marcinkowskiego, prowadzącej od ulicy Wrocławskiej do Stadjonu nazwę ul. ks. Kąpally, założyciela gimnazjum ostrowskiego. (n)

Z POMORZA

— * **Toruń.** (Z ruchu samorządowego.) Z inicjatywy Związku Powiatów Województwa Pomorskiego odbędzie się w dn. 25 i 26 kwietnia r. b. zjazd przedstawicieli samorządu ziemskiego. Zjazd ten odbędzie się w Grudziądzu. Na dzień 25 kwietnia zwołuje wymieniony poprzednio Związek swoje roczne walne zebranie, zaś w dniu 26 kwietnia odbędzie się zjazd przedstawicieli powiatów województw poznańskiego i pomorskiego, urządzany przez centralne zrzeszenie powiatowych związków komunalnych z Warszawy (Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej). Na zjeździe tym omawiana będzie m. i. kwestja ustroju samorządu gminnego.

— * **Grudziądz.** (Pracownicy umysłowi zorganizowali się.) Dnia 13 bm. odbyło się w Grudziądzu zebranie organizacyjne pracowników umysłowych celem utworzenia związku zawodowego. Jest to po uzyskaniu niepodległości pierwsza próba utworzenia podobnej placówki zawodowej na terenie Pomorza. Głównym punktem obrad było uchwalenie statutu, opracowanego przez specjalną komisję. Statut opracowano na zasadzie statutów podobnych już istniejących organizacyj i dostosowano go do miejscowych warunków. Przewiduje on w przyszłości, po zebraniu pewnego kapitału, oprócz zwykłej porady prawnej i pomocy zawodowej dla członków, również świadczenia na wypadek bezrobocia. Projekt statutu zatwierdzono i wybrano zarząd. Przy końcu powzięto uchwałę, mocą której grudziądzka placówka podporządkowuje się warszawskiej centrali.

Z ŚLĄSKA

— * **Katowice.** (Popisy chórów szkolnych.) W ub. tygodniu odbyły się obrady Wszechpolskiego Zjazdu Nauczycieli Muzyki i Śpiewu. Przy tej okazji popisywały się chóry szkół powszechnych i średnich oraz seminarjów. Niedzielne obrady rozpoczęto popisami chórów żeńskich, męskich i mieszanych seminarjów i szkół średnich ze Śląska i z poza Śląska. Sala Teatru Polskiego była przepełniona. Nasamprzód odegrała orkiestra seminarjum w Bobrku (Śląsk ciesz.) bardzo udatnie kilka wyjątków z oper Moniuszki. Po popisach orkiestry, dyrygowanej przez p. prof. Nohela, nastąpiły popisy 11 chórów. Popisy te oceniała specjalna komisja, która zakwalifikowała następujące chóry jako najlepsze: Pszczyna, chór męski seminarjum naucz. — dyryg. prof. Bogacki, Nowa Wieś, semin. ż. — dyr. prof. Heynar, Tarnowskie Góry, semin. męskie, chór miesz. — dyr. prof. Wójcikiewicz, Sosnowiec, semin. n. chór. ż. i Mysłowice, semin. n. chór męski. Poziom artystyczny wykonanych utworów był bardzo wysoki.

Walne zebranie Stow. Kupców Chrześcijan

W środę, dnia 18 bm. odbyło się w Domu Kupiectwa Polskiego doroczne walne zebranie Stowarzyszenia Kupców Chrześcijan. Obrady zagaił prezes p. Władysław Majewicz, witając gości, reprezentantów prasy oraz licznie zgromadzonych członków. Przewodniczący poświęcił krótką wzmiankę zmarłym członkom, informując, że śp. Władysław Niedbalski zapisał w testamencie 500 zł. na Dom Kupiectwa Polskiego. Po załatwieniu spraw formalnych przystąpiono do właściwych obrad. Na przewodniczącego zebrania wybrano jednomyślnie p. Ziętka, a na sekretarza p. Borysa. W komunikatach zarządu prezes Majewicz zwrócił uwagę, że w ostatnim czasie nawiedzili Poznań sprzedawcy domokrążni, handlując pokątnie najprzeróżniejszemi artykułami. Zwrócono się w tej sprawie do policji, która zapewniła, że handel taki nie jest dozwolony i że każdego sprzedawcę należy odstawić na komisarjat. Prelegent zachęcał dalej członków, aby do Targów Poznańskich odnoszono się jak najżyczliwiej. W najbliższym czasie wpłynie do zarządu Targów wniosek, aby nie zezwolono na sprzedaż detaliczną, albowiem w ten sposób stwarza się dla miejscowego kupiectwa bardzo silną konkurencję.

Zkolei przystąpiono do sprawozdań ustępującego zarządu. Pierwszy zabrał głos sekretarz Stow. p. Tadeusz Grosman. Sprawozdanie jego opracowane było nadzwyczaj starannie. Wynikało z niego, że w ciągu roku sprawozdawczego dołożono wszystkich starań, aby nadać organizacji żywszy charakter. Członków liczy zrzeszenie przeszło 400. Zebrań plenarnych odbyło się cztery, zarządowych — 10. Z wielkiem zrozumieniem wśród członków Stow. spotkała się akcja wieczorów dyskusyjnych, na których zajmowano się najaktualniejszemi sprawami z dziedziny handlu. Wykładów odbyło się 12. Referaty red. Grudzińskiego zostaną streszczone w broszurce, a dochód z sprzedaży przeznaczony zostanie na Dom Kupiectwa.

Drugim sprawozdawcą był skarbnik stowarzyszenia p. Franciszek Pogorzelski. Dochód w ciągu roku sprawozdawczego wyniósł 5.544,70 zł. Saldo na rok 1931 streszcza się w sumie 2.890 zł. W imieniu komisji rewizyjnej przemawiał p. Kajewski, prosząc zgromadzonych o pokwitowanie dla zarządu.

W dyskusji nad sprawozdaniami wszyscy mówcy podkreślali owocną działalność wszystkich członków zarządu. Po uchwaleniu absolutorjum dla władz Stow. przystąpiono do wyboru nowego zarządu. W dowód uznania skład zarządu nie uległ zmianie. Zgromadzeni wybrali tych samych członków przez aklamację. Ścisły zarząd tworzą pp.: Majewicz — prezes, Grosman — sekretarz, Borys — zast. sekretarza, Pogorzelski — skarbnik. W skład komisji rewizyjnej weszli ponownie pp.: Kajewski i Groszkiewicz. W wolnych głosach poruszono szereg spraw ściśle wewnętrznych poczem obrady zamknięto. (tr)

Z Rewji „Dobry Wieczór"

Drugi program „Dobrego Wieczoru" nosi tytuł „Marzec, koty i zaloty". Usprawiedliwień dla tytułu znaleźć można ile się chce — rzecz się ma akurat w marcu, zalotów różnych odcieni mamy dużo w każdym programie, a wreszcie marcową idyllę kocią przedstawia efektowny półfinał — muzyka B. Kubika, słowa A. M. Swinarskiego — p. t. „Koty i kominiarze". Półfinał ten zamyka udatną pierwszą część programu, mającą dużą zaletę — wystopniowanie efektów. W miarę przesuwania się poszczególnych numerów widz wpada w coraz lepszy nastrój. Konferensjerują w tym programie p. B Orszańska i p. J. Sulima — dowód dbałości dyrekcji, która, nie mając „fachowego" konferensjera, próbuje w tym charakterze wszystkich artystów po kolei.

Pewną sensacją dla rewji był występ p. Z. Zawrockiego, śpiewaka operowego. Jego nastrojowa piosenka „Wspomnienia", odśpiewana na tle kominka, zrobiła duże wrażenie i publiczność jednomyślnie domagała się bisów. P. M. Danecki w dowcipnym i zawsze aktualnym skeczu — bo mowa w nim o podatkach — p. t. „Urząd podatkowy", jak i w „Mokrym gościu", w drugiej części, zaprezentował się jako doskonały komik, specjalista od żydowskich „typków". O p. Meli Grabowskiej dużo się już pisało w poprzedniej recenzji, zresztą zna ją dobrze publiczność i zresztą — na premjerze była wyjątkowo nie w nastroju.

Balet „Dobrego Wieczoru" obsadzony jest bardzo mocno. Udał się ekscentryczny „Black - bottom", odtańczony przez p. E. i M. Popielewskie i p. J. Fabjana w pomysłowych kostjumach, podkreślonych udatnie efektami świetlnemi. Dobrze pomyślany obrazek w dżungli, odśpiewany przez p. Sulimę, odtańczony przez E. Popielewską i J. Fabjana — zwiódł trochę — „z powodu — dekoracje". Rezerwę baletową stanowi młoda para tancerzy — p. Żerańska i p. Dobiecki. Brak rutyny nagradzają młodzieńczą werwą i wdziękiem. Podobały się też ogólnie ich ewolucje akrobatyczne w półfinale i miły „Walc wiedeński".

P. H. Wieczorkównie udała się egzotyczna hawajska piosenka „Bibmambula" i w minorowym nastroju utrzymana „Kokaina". Więcej spodziewaliśmy się po p. K. Szerszyńskim, któremu chyba chrypka ciągle daje się odczuwać. Czuje się on dobrze na scence, jest z nią obyty, ale w piosenkach zarówno głosowo, jak i pamięciowo zawodzi. Reszta zespołu z dyr. Kieszczyńskim i p. Darskim dobrze wywiązała się z epizodycznych ról w skeczach. Girlsy stańczone są i ześpiewane.

Ryzykowną rzeczą jest reasumowanie i wyciąganie wniosków. Wszyscy jednak — myślę — zgodzą się na to, że zespół daje z siebie dużo wysiłków. Najlepszą prognozą powodzenia jest podwyższający się stale poziom programów, a w tym kierunku znać wyraźne usiłowania. Pewne zastrzeżenia możnaby wysunąć co do dekoracyj — np. częste powtarzanie kotary, zdobnej w kolorowe wzory, męczy trochę — jednak i w tym kierunku znać dobrą wolę. A to przecież najważniejsze. T. Krasz.

Przestrzegamy

naszych Interesantów przed wysyłaniem pieniędzy dla nas w listach gdyż — jak z otrzymywanych reklamacyj wynika — listy takie wcale nas nie dochodzą lub też otrzymujemy je bez gotówki. Poczta nie odpowiada za pieniądze wysyłane w listach a nawet zabrania takiego sposobu przesyłania gotówki.

Wszelką należność dla nas należy przekazywać tylko na konto nasze w Pocztowej Kasie Oszczędności (P. K. O.) w Poznaniu nr. 200 149 (blankiet nadawczy kupić można na każdej poczcie za 5 groszy, porto nie opłaca się) lub przekazem pocztowym, którego opłata wynosi do 10 zł 20 groszy do 25 zł 35 groszy.

Administracja.

Teatr rewji „Dobry wieczór"

przy ul. Fr. Ratajczaka 21-g daje dziś i codziennie o godz. 7.15 i 9.15 wieczorem drugi swój program w 17 obrazach pod tytułem **„Marzec... koty... i zaloty"**, który na wczorajszej premjerze publiczność przyjęła entuzjastycznie, wynagradzając gromkiemi oklaskami wykonawców z ulubienicą Poznania, niezrównaną MELĄ GRABOWSKĄ na czele. Program ten kipi humorem, co jest zasługą świetnego Michała Daneckiego, Blanki Orszańskiej i Jerzego Darskiego, zaś piosenkę godnie reprezentują Wera Wieczorkówna, Kazimierz Szerszyński i Jerzy Sulima. Balet układu baletmistrza Jana Fabiana w wykonaniu sióstr Eugenji i Marty Popielewskich, Marji Żerańskiej, Pawła Dobieckiego, Jana Fabiana oraz 12 Mela-Girls.

Przedsprzedaż w kolekturze Loterji Państwowej J. Langera, ul. Fredry, narożnik ul. Sew. Mielżyńskiego, otwarta także i w niedzielę od 11.30—13. zw 28 451

REQUIEM MOZARTA

Dowiadujemy się, że Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne (dawn. Koło Śpiew. Polskie) wykona w Wielki Czwartek „Requiem" Mozarta na chór, orkiestrę i sola.

Wiadomość o wykonaniu tak pięknego dzieła zainteresuje niewątpliwie tak szerokie rzesze miłośników poważnych koncertów chóralnych temwięcej, że Pozn. Tow. Oratoryjne dało nieraz dowód wysokiego swego poziomu artystycznego przez wykonanie utworów jak oratorja: Honeggera, Kodalyego i Nowowiejskiego „Znalezienie Krzyża św.".

Udział w wykonaniu biorą: **Chór Tow. Oratoryjnego, orkiestra Filharmonji Poznańskiej oraz soliści pp. Linda Kamieńska, Marja Trąmpczyńska, Stanisław Roy i Roman Heising.** Z powodu choroby kierownika artystycznego P. T. O. prof. St. Wiechowicza, koncertem dyrygować będzie **prof. Władysław Raczkowski z Warszawy,** znany ze swej działalności na gruncie poznańskim.

Celem umożliwienia szerszym rzeszom wysłuchania tego wspaniałego dzieła, wyznaczono ceny biletów bardzo przystępne — 2 do 5 zł. — które można już nabyć w składzie cygar p. A. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38.

Koncert odbędzie się w Wielki Czwartek, dnia 2 kwietnia, wieczorem o godz. 8 w auli uniwersyteckiej. zw 28 413

Teatr Wielki

DZIŚ — „Carmen" — gośc. występ Michała Hołyńskiego.
Niedziela, 22. 3. po południu „Miljony Arlekina" i „II. Rapsodja Liszta".
Niedziela, 22. 3. „Lady Chic" (premjera).
Poniedziałek, 23. 3. „Lady Chic".
Wtorek 24. 3. „Młyn djabelski".
Środa, 25. 3. po południu „Verbum nobile" i „Flis".
Środa, 25. 3. wieczorem „Lady Chic".
Czwartek, 26. 3. „Fiołek z Montmartre'u".
Piątek, 27. 3. „Opowieści Hoffmana".
Sobota, 28. 3. „Lady Chic".
Niedziela, 29. 3. wiecz. „Lady Chic".
Poniedziałek, 30. 3. „Młyn djabelski".

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par", ul. 27 Grudnia 18, od godz. 10 do 17. W niedziele i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13.45.

Teatr Polski

DZIŚ — „Ulica" — premjera.
Niedziela, 22. 3. po południu „Pani ministrowa" (ceny zniżone).
Niedziela, 22. 3. wieczorem „Ulica".
Poniedziałek, 23. 3. „Gwiazdki z nieba".

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Ludzie w hotelu"
Niedziela, 22. 3. o godzinie 3,30 po południu „Syn Boży".
Niedziela, 22. 3. wiecz. „Ludzie w hotelu".
Poniedziałek, 23. 3. „Ludzie w hotelu".

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej.

Stronnictwo Narodowe

Koło Poznań-Śródmieście

Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w środę, 25 b. m. o godz. 19,30 punktualnie w sali Domu Królowej Jadwigi, przy Al. Marcinkowskiego 1. Zebranie będzie poświęcone

10-tej rocznicy plebiscytu na G. Śląsku

a obfity porządek o charakterze uroczystościowym przewiduje referaty

1. Prof. Uniw. Pozn. dr. Zygmunt Wojciechowski: **„O tragedji i o cudzie Śląska".**
2. Red. Wiktor Ujma: **„Plebiscyt górnośląski".**
3. **Pieśni śląskie** wykona doskonały chór im. Bolesława Dembińskiego

W części drugiej omówi się szereg **doniosłych i aktualnych** zagadnień politycznych.

Ze względu na ważność obrad liczne przybycie członków Koła jest konieczne.

Zarząd.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NA WYSTAWIE I WE WSPOMNIENIACH

„TWORCOWNIA" I JEJ OKAZY.

W lokalu Stowarzyszenia Artystów znalazł się przewieziony z Krakowa „Wykaz twórcowni Szukalskiego", t. j. prace uczniów tego rzeźbiarza, których on dokoła siebie zebrał. Mieści się tam prawie 200 obrazków o niewielkich rozmiarach, przeważnie rysunki wykonane ołówkiem i akwarele. Początkujący na polu sztuki młodzi ludzie, najczęściej byli uczniowie Akademji krakowskiej, po stosunkowo krótkim okresie, jaki spędzili pod duchową opieką p. Szukalskiego, przedstawiają rezultaty swej pracy.

Już same tytuły zapowiadają wybitnie literacki charakter eksponatów co też po obejrzeniu wystawy potwierdza się w zupełności. Występuje ten pierwiastek silnie tak w rysunkach, jak i w akwarelach, jak wreszcie w licznych rysunkowych projektach pomników, które bardzo żywo zajmują młodzieńczą fantazję „Szukalczyków" I tu zaczyna się pierwsze i zasadnicze nieporozumienie. Dla malarza głównemi środkami są rysunek i barwa; z nich powstaje kompozycja obrazu i jego właściwa treść: t r e ś ć p l a s t y c z n a. Dobrze namalowany obraz staje się dziełem sztuki bez względu na to, czy przedstawia poprostu „martwą naturę" czy też jakiś ważny wypadek historyczny lub głęboki symbol. Te ostatnie są treścią literacką obrazu, literackim tematem, który nie może rozstrzygać o jego wartości artystycznej, z pominięciem wyżej wspomnianych walorów czysto malarskich. Nie znaczy to oczywiście, by temat mniej lub więcej literacki obniżał wartość dobrze namalowanego obrazu, lub by malarze nie powinni takich obrazów malować.

Otóż Szukalczycy zaraz na początek swoich poczynań lekceważą tę zasadę, aczkolwiek jest od wieków tak ustalona, że stała się komunałem. Przeładowanie literaturą, często naiwną i banalną, jest czasami aż niemiłe.

W technice wykonania widać tendencję do deformacji, mającej na celu podkreślenie siły wyrazu i wyszukanie oryginalnej formy. Wygląda to jednak raczej jak silenie się na oryginalność. Dążność do deformacji jest wtedy uzasadniona, jeśli w osiągniętych rezultatach działa przekonywująco. Czy taki efekt osiągają Szukalczycy? Stanowczo nie Czem można usprawiedliwić w tym wypadku zniekształcanie ciała ludzkiego przez zamianę go na jakieś anatomiczne okazy, odrażające swym widokiem, które robią wrażenie, jakby przeszły najstraszniejsze tortury średniowieczne. Czem można z artystycznego stanowiska wytłumaczyć zaopatrywanie człowieka np. zamiast ręki czy nogi w protezę powiązaną taśmami ścięgien i najeżoną guzami, czy guzikami. Poco te siatki żyłek oplatające mięśnie, czy czaszki; poco odzieranie ze skóry aktu i robienie z niego preparatu anatomcznego, często mocno zniekształconego. Droga ta jest zupełnie mylna, podobnie jak mylne jest zapamiętywanie się w drobnostkach rysunkowych i manieryczne ich stylizowanie, bądź układanie w ornament, co wszystko tak mocno trąci akademickiem pilowaniem (a jakże to Szukalski pomstuje na Akademje!) — wyraźnie zaś przeczy zasadom dobrego rysunku, omijającego szczegóły a szukającego w prostocie piękna i wyrazu. Jeżeliby szło o tak zwaną „wpływologję", to widzi się różne smaki. Najwięcej oczywiście samego Szukalskiego, poza tem odnalazłaby się i śp. Secesja i trochę dzisiejszy surrealizm, najmniej, niestety, Malczewskiego. Pod tym kątem możnaby czasem pomyśleć, że nazwę „twórcowni" dałoby się potrosze zastąpić przez „wzorcownicę".

Ogółem trudno wstrzymać się od refleksji, czy to całe niepotrzebne mędrkowanie na temat rzeczy poważnych nie jest stratą czasu dla kilku istotnie utalentowanych uczniów, jacy na tej wystawie między innymi się znajdują. Bo widać w niektórych rysunkach dużą biegłość techniczną, staranność i czystość wykonania, dużo zapału, fantazji, nastroju i dowcipnej często groteski. Nadawałyby się one najlepiej na ilustracje, nieraz estetyczne i z dużym smakiem wykonane, do bajek lub też opowiadań historycznych.

Znaczna liczba eksponatów — prawie że większość — to dyletanckie szkice rysunkowe i akwarelowe, które powinny były pozostać w „Twórcowni" w Krakowie a nie wisieć na wystawie.

J. Mroziński.

Poznań.

POLSKIE SERWISY I ICH DZIEJE

Wszyscy amatorzy dawnej porcelany polskiej z zaciekawieniem przebiegną jej krótkie dzieje w ujęciu p. Izy Czajkowskiej, która w ostatnim zeszycie krakowskich „Rzeczy pięknych" polskiemi fabrykami ceramiki się zajęła, zaczynając od garncarstwa, które oczywiście dało początek naszym na tem polu zdobniczym dążeniom.

Wyroby dawnego garncarstwa z powodu kruchości nie zachowały się w większej ilości do naszych czasów. Te jednak, jakie przetrwały, jak np. w budownictwie (gliniane odrzwia kościoła św. Jakóba w Sandomierzu) dają chlubne świadectwo rozwojowi ceramiki w Polsce przed 700 laty. Mamy też wiadomości o fabrykacji majoliki w Polsce w XVI wieku za czasów Stefana Batorego (w Krakowie). W wieku XVIII rozpoczyna się rozwój wytwórczości ceramicznej szlachetnych rodzajów, jak majoliki, fajansu i porcelany. Powstają fabryki: Radziwiłłów w Swierzni i Białej Podlaskiej, Potockiego w Cudnowie na Wołyniu. Tyzenhauza w Grodnie.

W r. 1774 król Stanisław August założył w Warszawie fabrykę Belweder, która jednak, mając zły materjał produkowała wyroby nietrwałe. Po jej zamknięciu założył Saksończyk Wolff fabrykę w Bielinie, której wyroby zbliżone były do ówczesnych angielskich. W tym też czasie hetman Ogiński założył w Telechanach na kresach wschodnich fabrykę majoliki.

Dla rozwoju wytwórczości ceramicznej w Polsce duże zasługi położyła rodzina de Mezerów, przyczyniając się swą pracą do powstania i działania fabryk w Korcu, Tomaszowie i Baranówce. Fabryka ks. J. Czartoryskiego w Korcu wyrabiała fajans w rodzaju angielskiego Wedgwooda, a następnie porcelanę i doszła do takiej doskonałości, że wyparła zupełnie wyroby zagraniczne. W roku 1797 fabryka spłonęła. Odbudowana została w roku 1801 i pod kierownictwem Francuza Merault z Sewres stanęła znów, jak za czasów Mezerów, na wysokim poziomie. Później pod rządami Petiona zaczęła chylić się ku upadkowi i w roku 1832 została zwinięta. Porcelana korecka odznacza się masą twardą, olśniewającej białości. Kształty jej i zdobienie wzorowane są na wyrobach saskich, wiedeńskich i sewrskich, w mniejszym stopniu na angielskich, jak Derby i Wedgwood.

Fabryka w ordynacji Zamoyskich, w Tomaszowie, założona przez Franciszka de Mezer w roku 1795, produkowała fajans i kamionkę na wzór angielski w dobrym gatunku. Odcięta od źródeł surowca upadła w krótce po utworzeniu nowych granic Księstwa Warszawskiego. Przez Michała de Mezer założona w majątku Walewskich, Baranówce, fabryka fajansu i porcelany produkowała wyroby niewiele ustępujące koreckim. Na Wołyniu istniała fabryka w Ilorodnicy, do której specjalności należały t. zw. „śniadania angielskie", naczynia z plastycznemi figuralnemi ozdobami. Pozatem na Wołyniu również istniały w różnych okresach fabryki w Baraszach, Bielotynie, Emielczynie, Kamiennym Brodzie i Romanowie.

W środkowych okręgach Polski mamy w Opatowskiem — Ćmielów, Denków, Brzostowę, Małachowę, Kunów, Gromadzice. Największa z nich — Ćmielów, między rokiem 1831 a 1863 pod dyrekcją Weisa przeżyła najświetniejszy okres swego rozwoju artystycznego. Stąd wyszła cała plejada uczniów i dekoratorów. Piękne przedmioty z fajansu wyrabiała fabryka w Sławsku. Na wzorach angielskich oparte są wyroby fabryki fajansu w Iłży, fabryki ceramicznej w Kole, w Rytwianach i w Lubartowie. Wysoki poziom artystyczny osięgnęły wyroby istniejącej w latach 1880—1892 fabryki majoliki w Nieborowie ks. Radziwiłłów.

Do ciekawego artykułu p. Czajkowskiej dołączone są zdjęcia wyrobów charakterystycznych, dla różnych fabryk polskich. (kz)

ŻYCIE KULTURALNE

KWINTET ZARĘBSKIEGO I POZNAŃ.

Nasz warszawski referent muzyczny doniósł przed paru dniami o wykonaniu kwintetu fortepianowego Juliusza Zarębskiego i dodał, że dzieło to, wydane obecnie w druku po raz pierwszy, „nigdy bodaj nie było wykonane w Polsce, albo chyba wyjątkowym wypadkiem". Wdzięczni jesteśmy dyrektorowi naszego Konserwatorjum Muzycznego, Zdzisławowi Jahnkemu, za przypomnienie w liście do naszej redakcji że ten „wyjątkowy wypadek zaszedł właśnie w Poznaniu. Stało się to przed laty dziesięciu zgórą, a to z okazji otwarcia Państwowej Akademji i Szkoły Muzycznej w dn. 16 października 1920 r.

Uroczystość ta odbyła się w Auli Uniwersyteckiej, a wykonawcami byli: prof. J Turczyński (fortepian) oraz Zdzisław Jahnke, M. Szrajberówna, Danczowski i Sobierajski (w kwartecie smyczkowym) W ten sposób można ustalić, że wykonanie poznańskie było chyba pierwszem w Polsce, a dokonało się z rękopisu, który znajdował się w posiadaniu prof. J. Turczyńskiego aż do obecnego wydania drukiem, jak to nasz korespondent warszawski był zaznaczył.

Konkurs chóralny w Wilnie. Piszą nam z Wilna: Oddział wileński Związku Polskich Tow. Śpiewaczych zorganizował konkurs chórów miejscowych, do którego stanęło sześć zespołów. Pierwszą nagrodę chórów mieszanych otrzymało „Echo", drugą „Hasło", pierwszą nagrodę chórów męskich chór „Pocztowców". Utworem obowiązkowym była „Zima" Maszyńskiego. (wm)

Nowe polskie dzieło symfoniczne. Z Warszawy donoszą nam: W Filharmonji wykonała orkiestra p. Michała Kondrackiego „Partitę". Jest to dzieło czteroczęściowe: obejmuje passacaglię, toccatę, preludjum i scherzo. P. Kondracki, wychowanek Konserwatorjum warszawskiego, kształcił się dalej w Paryżu. Rzecz jest wybitnie współczesna w stylu i nastroju. Orkiestra odegrała nadto trzecią symfonję Maliszewskiego, Alfred Hoehn wykonał koncert c-moll Mozarta oraz „Burleskę" R Straussa. (mw)

NAUKA

Poznańsko-Pomorskie Koło Związku Bibljotekarzy Polskich odbędzie w dniu 23. bm. (poniedziałek), o godz. 20 zwyczajne zebranie w Muzeum m. Poznania Na porządku dziennym zwiedzenie Wystawy starej książki czeskiej. Objaśnień udzieli ks. dyr. E. Majkowski. Muzeum m. Poznania mieści się przy ul. Focha 18 (przystanek tramwajowy przy Małym Dworcu.

Polski uczony z Frankfurtu. Dr. Juljan Braun, wybitny uczony polski, profesor Uniwersytetu w Frankfurcie n/M. bawił we Lwowie i wygłosił odczyt na wydziale chemicznym Politechniki pt. „Badania nad kwasami naftenowemi".

ZIELIŃSKI DOKTOREM HONOROWYM UNIWERSYTETU JANA KAZIMIERZA.

Ze Lwowa piszą nam:

W roku ubiegłym prof. Tadeusz Zieliński obchodził złoty jubileusz naukowej działalności. Wszystkie uniwersytety polskie, chcąc uczcić zasługi znakomitego hellenisty ofiarowały mu doktoraty honoris causa. Uniwersytet Jana Kazimierza, chcąc gościć Jubilata osobiście w swych murach opóźnił nadanie tego honorowego odznaczenia i dopiero teraz zaprosił prof. Zielńskiego celem wręczenia mu dyplomu doktorskiego honoris causa. Uroczystość odbyła się w Auli uniwersyteckiej.

Po odśpiewaniu przez chór akademicki hymnu „Gaudeamus" przemawiał rektor Uniwersytetu prof. St. Witkowski poczem prof. dr. K. Twardowski, jako promotor, odczytał dyplom honorowy. W odpowiedzi prof. Zieliński podkreślił, że stałem dążeniem jego pracy było rozszerzenie w Polsce i Słowiańszczyźnie kultury starożytnej. W Polsce były trzy okresy renesansu: najstarszy łączy się z Wszechnicą Jagiellońską, drugi — w połowie XIX wieku, łączy się przez osobę i twórczość Mickiewicza z Uniwersytetem Wileńskim — trzeci zaś, dzięki powstaniu we Lwowie przed trzydziestu laty Towarzystwa Filologicznego i wydawnictwa „Eos", ma swe źródło w Uniwersytecie Jana Kazimierza. Stąd prof. Zieliński wyraził swą radość z powodu odznaczenia go przez uniwersytet lwowski, stwierdzając, że i Warszawa uznała pierwszeństwo Lwowa w rozwoju myśli antycznej w Polsce. Na zakończenie uroczystości Chór Akademicki odśpiewał hymn narodowy.

W czasie pobytu we Lwowie, prof. Zieliński, uproszony przez Zawodowy Związek Literatów, wygłosił wykład pt. „Proces karny przed XX wiekami". Na podstawie mów Cycerona omówił w nim tragedję rodu Kluencjuszów, która kilkakrotnie była przedmiotem rozpraw sądowych około roku 66 przed Chr. Wyłuszczył prelegent podwójną metodę zasad procesu karnego przykładową i teoretyczną. Przebiegł historję możnego rodu rzymskiego, zaprawioną zbrodniami przewrotnego Opianika oraz omówił proces ten sensacyjny — jak by dziś powiedziano — w którym tak wielką rolę odegrało złoto. L. K.

POLONICA WŁOSKIE

Wykłady polskie w Rzymie. Rzymskie koło Tow. A. Mickiewicza opiekujące się Polakami zagranicą zabiega usilnie o interesujące odczyty dla kolonji naszej w Rzymie. Cieszą się one liczną frekwencją. Po drze Kiełbińskim, który mówił o swej podróży przez Saharę odbył się wykład p. Wyhowskiej (Dante w romantyźmie polskim), piękną była prelekcja O. Woroniecckiego o Sienkiewiczu. W papieskim Instytucie biblijnym po raz pierwszy wygłosił odczyt po polsku prof. tego instytutu O. Semkowski T. J. o nowych wykopaliskach w dolinie Jordanu. Z początkiem marca mówił dr. Piszczkowski o poecie Janie Zahradniku w sali św. Stanisława, a potem p. Lanckorońska o grobowcach królewskich na Wawelu. (P)

TEATR

Co grają w Toruniu. Nasz korespondent toruński (A. M.) donosi nam: Teatr toruński w ciągu niespełna miesiąca osiągnął też rekordową ilość premjer. Repertuar komedjowy wzbogaciła „Pani Ministrowa" Siedleckiego z panią Makarczyk-Wasilewską, oraz pierwsza w tym sezonie przedstawicielka obcego repertuaru pogodna „Rozy" B. Comersa z Porębską w roli tytułowej. W dziale operetki z okazji czterdziestolecia pracy scenicznej dyrygenta orkiestry teatralnej p. Wilińskiego wystawiono jego operetkę „Miss Europa" w której tytułową partję wykonała p. Marja Kaluska. Obecnie weszła na afisz „Polska krew" Nedbała z p. Olą Obarską. Najbliższą premjerą będzie rydlowski „Królewski Jedynak" z dyr. Bendą w roli Zygmunta Augusta.

VARIA

Książki dla młodzieży. Ministerstwo Wyznań Rel. i Ośw. Publ. uznało Jwie książki p. Walerji Szalay-Groele za dozwolone do Bibliotek Szkolnych dla dzieci w wieku od 9—11 i od 11—15 lat. Książka ilustrowana „Spłacony dług" opiewa powstanie listopadowe z roku 1830. Natomiast „Bohaterski Staszek" opisuje dzieje młodzieńca z czasów Bolesława Krzywoustego i walk tegoż króla z Niemcami. Ilustracje wykonał Feliks Szewczyk w Warszawie.

JAK OPRAWIAĆ KSIĄŻKI?

Dla wszystkich, którzy książki kupują i oprawiają, ciekawe będą uwagi, jakie rzuca na ten temat p. Al Semkowicz w „Polskiej Gazecie Introligatorskiej". Pożyteczny ten organ fachowy ukazuje się obecnie w nowej szacie: ma większy format i ulepszony układ graficzny, za którego estetyczność ręczy podpis Drukarni Rolniczej, prowadzonej w Poznaniu przez dyr. Jana Kuglina W ostatnim numerze kończy p. Semkowicz swoją interesującą pracę o zasadach dobrego oprawiania, a kończy pod adresem przyjaciół książki takiemi uwagami:

Pragnę jeszcze przestrzec miłośników książek przed monotonnością w oprawie. Znałem posiadaczy bibljotek, oprawiających wszystkie książki w czerwone materjały, inni znów uznawali jedynie czarne oprawy, inni jeszcze wybierali sobie jakiś specjalny typ oprawy i niech Bóg broni, żeby jaka inna oprawa dostała się w szeregi zbiorowiska o jednej maści. Jest to prawdziwe i niebezpieczne dziwactwo. Książki bibljofila powinny ożywiać go różnorodnością opraw i barw. Monotonność męczy, oprawy muszą być tak różne, jak i treść książek jest różna.

Przedewszystkiem należy dbać o dobry stan swej bibljoteki, unikać tandety, pstrokacizny i wymysłów nie mających z uczciwą sztuką introligatorską nic wspólnego. Nie będzie powodu do utyskiwań na introligatorów, jeżeli miłośnicy książek sami zrozumieją, jaką oprawa książki być powinna Wtedy rozkwitnie na nowo, jedno z pięknych niegdyś rękodzieł w Polsce, książce polskiej na chlubę i pożytek.

Pisma nadesłane

„Przegląd Powszechny". Nr. 567. Treść: J Rostworowski: „Św. Roberta Bellarmina historyczne znaczenie i naukowe dzieło". — F. Sawicki: „Era żeńska w czasach zamierzchłych a w przyszłości". — A Waśkowski: „Dzisiejsi fromiści krakowscy" — A. Tretiak: „Hilary Belloc". — F Koneczny: „Etyki a cywilizacje". — Z. Olszamowska-Skowrońska: „U źródeł rusyfikacji Kościoła na Litwie". — Przegląd piśmiennictwa. — S. Podoleński: „Encyklika Piusa XI o małżeństwie". H. Weryński: „Z ciekawego odcinka dyskusji o kobiecie".

„Taternik". Zesz. 4. Treść: Słowo wstępne — W. Birkenmajer: „Szklana góra" — Redakcja: „Imiennictwo grupy Łomnicy". — S. K. Zaremba: „Między Łomnicą a Durnym". — R. Kordys: „Czy Frölich był na Łomnicy?" — J. A. Szczepański: „Przyczynki do dziejów Łomnicy". — W. Birkenmajer: „Łomnickie koleby". — W. Birkenmajer: „Śp. Kazimierz Kupczyk" — Skalne drogi — Sprawy sekcji. — Notatki. — Od wydawnictwa.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Czy kobieta jest winna bezrobociu?

Wobec przeżywanego obecnie przez świat cały kryzysu gospodarczego i łączącego się z tem siłą faktu bezrobocia, które wciąż wzrasta pojawiają się najrozmaitsze projekty zażegnania zła i różne koncepcje doszukujące się przyczyn wytworzenia się obecnych stosunków. Między innemi niektóre ugrupowania polityczne np. nacjonaliści w Niemczech — mające w programie swoim usunięcie kobiet od wpływów — a także niektóre koła gospodarcze wysuwają obecnie tezę, absurdalną w samem założeniu, że przyczyną bezrobocia są kobiety i że usunięcie ich od warsztatów pracy okaże się środkiem radykalnym i zbawiennym dla zwalczania bezrobocia. Nonsens tego pomysłu mieści się w tem, w czem tkwią wszystkie podobne niedorzeczności mianowicie w odwrotnem ujmowaniu samej kwestji bezrobocia i kryzysu. Podejmuje się mianowicie sprawę wciąż z tego samego miejsca od strony pracodawcy, zacieśnia się teren ekspansji robotnika, zamiast go rozszerzać i tem samem fala bezrobocia wciąż wzrasta, zamiast żeby się zmniejszała. Ratunkiem na brak pracy nie jest pomnażanie tego braku, lecz odwrotnie. Usunięcie kobiet od pracy, co w praktyce jest niewykonalne dałoby w rezultacie nową olbrzymią grupę bezrobotnych potrzebujących wsparcia państwowego, a dla mężczyzn nie opróżniłoby bynajmniej miejsca. W wyniku nastąpiłoby z pewnością w pierwszym rzędzie zacieśnienie terenu pracy, gdyż w większości wypadków pracodawcy zlikwidowaliby dane placówki, gdyby się po temu zdarzyła okazja, a tam gdzieby wolne miejsce się utrzymało nastąpiłoby tylko przesunięcie ciężaru, utrzymania innych, ale nie usunięcie go.

Kobiety nie są winne bezrobociu w świecie tak, jak nie jest temu winien żaden pracujący mężczyzna, gdyż praca nie jest złem, tylko dobrem państwa i praca jest podstawą bytu, dobrodziejstwem życia. Kryzys, który przeżywamy obecnie jest w prostej linji spóźnionym wynikiem wojny światowej, gdyż wojna zahamowała normalny rozwój pracy, co musiało prędzej, czy później przejawić się wielkim kryzysem gospadarczym. Jedynym ratunkiem i jedynem logicznem prawem życia jest zwiększenie możliwości pracy dla wszystkich zarówno dla kobiet jak i dla mężczyzn, bo człowiek stworzony jest do pracy i pracować musi, a byt świata opiera się na pracy ludzkiej.

Jeżeli więc nie może być mowy o usunięciu kobiety od warsztatów pracy, znajdą się przecież teoretycy, którzy zechcą przynajmniej przesunąć kobietę z niektórych pozycyj na inne. Popularnie ujmuje się to hasło: „Precz z biur, urzędów, zakładów przemysłowych, handlu, szkoły, precz z Uniwersytetu, kobieta niech pilnuje garnków i niemowląt!“ Naturalnie nasuwa się tu z miejsca pytanie: A co włożyć w ten garnek? I czem pożywić dziecko? i dalej: Jakiej kuchni i jakich dzieci mają doglądać kobiety samotny? Dogmatycy nie chcą na to dawać odpowiedzi, ale daje je życie.

Jeżeli kobiety nie zechcą nadal pracować na utrzymanie własne i rodziny wówczas musi je utrzymać państwo, resp. muszą na niepracujące już kobiety zarobkować mężczyźni, albo też trzeba kobiety eksportować. — Dokąd? Niewiadomo!

Argumenty przeciw pracy zarobkowej kobiet dobierane są z rozmaitych dziedzin. Mówi się np. że samotne, pracujące kobiety wydają pieniądze na luksus, na podróże zagraniczne, na wygodę własną, podczas gdy mężczyzna gdyby mu odstąpiono posady zajmowane przez kobietę pracowałby wyłącznie na utrzymanie rodziny, że właśnie praca zarobkowa kobiet uniemożliwia mężczyźnie założenie domu i rodziny. Tak brzmi teorja. Tymczasem życie dowodzi czego innego. Nie ta kobieta wydaje pieniądze na luksus, która je własną, ciężką pracą zdobywa, bo znając wartość pieniądza oszczędza go na te chwile, w których do pracy nie będzie zdolna, a przeciwnie luksus dostępny jest dla tych, które żyją cudzym kosztem. Jeżeli wykwintne ubranie, kosztowności, przyjemności różnego rodzaju można zdobyć nie trudem pracy, lecz podstępem wyzysku cudzych sił to będą je miały te kobiety, które żerują na ambicji, lub słabości mężczyzn i te właśnie kobiety zwiększają kryzys gospodarczy kraju, popierają import zagraniczny, doprowadzają do upadku finansowego mężczyzn i do nędzy rzesze innych kobiet, zarobkujących. Mimo, że kryją się często pod osłoną „pilnowania domu i dzieci“.

Praca zarobkowa kobiet nie zwiększa bynajmniej kryzysu gospodarczego, ale przeciwnie zapobiega temu, żeby kryzys ten nie zamienił się w straszliwą katastrofę! Gdyby bowiem nagle kobiety pracujące odmówiły pracy zarobkujący mężczyźni nie byliby w stanie utrzymać swoich rodzin, nawet ginęliby sami, gdyż niejednokrotnie kobieta pracuje nietylko na dzieci, ale także na męża. Dalej, wśród kobiet samotnych rzadko która zarobkuje wyłącznie na własne utrzymanie. Ciekawą i instruktywną jest w tej dziedzinie statystyka pracy kobiecej w Niemczech. Na 3 i pół miljonów zarobkujących, zamężnych kobiet jest 2 i pół takich, które współpracują na utrzymanie rodziny i 300 tysięcy kobiet samotnych, które nie mają nikogo, kto mógłby na nie zarabiać. Reszta, a więc 700 tysięcy składa się w połowie z kobiet zarobkujących pracą domową, gospodarczą, a więc niemożliwych do zastąpienia przez mężczyzn Dalej statystyka wykazuje, że 80 procent zamężnych kobiet podtrzymuje swoją pracą rodziny. Gdyby kobiety te pracować zaprzestały, rodziny ich musiałyby otrzymywać wsparcie z funduszów publicznych. Najciekawszą jest statystyka z dziedziny szkolnictwa w Niemczech. Wśród zamężnych nauczycielek jest 16 procent takich, które są wyłącznemi żywicielami swej rodziny, ponieważ mężowie ich nie mają wogóle zarobku, a 12 procent takich, gdzie zarobek mężów jest niewystarczający, lub posady są zachwiane. W ten sposób więc praca zamężnych nauczycielek uchyla klęskę bezrobocia i ujmuje państwu całe rzesze ludzkie skazane w danym wypadku na utrzymanie z jałmużny lub funduszów wsparcia. Prócz tego nauczycielki dają pracę pomocniczą 30 procent kobiet, zatrudnionych, jako służące, kucharki, posługaczki itp. — przez co znów uchylają bezrobocie robotnic. Wreszcie 70 procent nauczycielek utrzymuje ze swej pracy dalszych członków rodziny, jak rodziców, rodzeństwo itp. — Z powyższego wynika, że w Niemczech na każdą zamężną nauczycielkę przypada przeciętnie po dwie osoby do utrzymania. Podobnie przedstawia się sytuacja wśród pracowniczek pocztowych, gdzie 50 procent kobiet wyłącznie z pracy własnej utrzymuje rodzinę.

Praca zarobkowa kobiet jest niezbędna z punktu widzenia równowagi gospodarczej i to właśnie dziś, w czasie kryzysu więcej niż kiedykolwiek. Istnieją bowiem pewne dziedziny w których kobieta w żadnym wypadku nie może być zastąpiona przez mężczyznę, np. pielęgniarki, lekarki, nauczycielki, telefonistki, stenotypistki, urzędniczki różnych kategoryj sprzedawaczki i tysiące innych kobiet, których umiejętności mężczyźni przyswoić sobie nie mogą. Kobiety te są niezbędne, a praca ich jest plusem. Jeżeli więc w życiu gospodarczem następują chwilowe przesunięcia i zarobkujący mężczyzna traci posadę, może podtrzymać rodzinę pracująca kobieta, której posady nie wymówiono. W życiu gospodarczem następują tak nieprzewidziane przesunięcia, że ubezpieczeniem rodziny jest tylko zdolność zarobkowa obojga rodziców. Usuwanie kobiet samotnych od zarobku jest wogóle niedopuszczalne, gdyż niewiadomo co państwo miałoby z niemi począć i niewiadomo również dlaczego mianoby sprowadzać rozróżnienie między samotnymi pracownikami i pracownicami.

Byt gospodarczy państwa opiera się zarówno na pracy mężczyzn jak i na pracy kobiet, podobnie jak byt narodu uwarunkowany jest spółdziałaniem politycznem i etycznem wszystkich bez wyjątku elementów narodowych.

Kapłaństwo kobiety *)

W ostatnim czasie, na łamach frankfurckiej „Rhein-Mainische Volksztg“, pojawiły się artykuły działaczek i publicystek niemieckich w sprawie kapłaństwa kobiet. Ciekawa ta dyskusja spowodowana została opublikowaniem książki niemieckiej p. t. „Die Frauen von Corinth“, pióra Ilzy von Stach.

W nawiązaniu do poruszanej kwestji kapłaństwa kobiet zabierało głos szereg autorek i autorów, a niektóre uwagi zasługują na powtórzenie.

Tak np. Józef Werle podkreśla trudności wypływające z naturalnego przeznaczenia kobiety, jednakże nie przesądza możności jej kapłaństwa. — Dr. Julja Poehlmann stwierdza, że kapłaństwo kobiety jest dogmatycznie możliwe, chociaż do realizacji tej idei jest jeszcze daleko. Najważniejszą sprawą jest jednak odpowiednie przygotowanie umysłów. Przeciwnicy idei kapłaństwa kobiety dochodzą, zdaniem autorki, do sprzeczności z nauką katolicką, bo musieliby stanąć na stanowisku niższości kobiety.

Lisbeth Scherer, powołując się na słowa Gertrudy Le Fort, autorki powieści „Chusta Weroniki“, że kapłan przy ołtarzu nie posiada oblicza — podkreśla nieistotność faktu, czy kobieta, czy mężczyzna stoją przy ołtarzu. Przeciw kapłaństwu kobiety, można zdaniem autorki, powołać się na tradycję, lecz nie na dogmatykę. Konsekracje biskupów — Chińczyków i święcenia kapłańskie tubylców — Murzynów dają autorce nadzieję, że doczeka się święceń kapłańskich kobiet.

Książka Hildegardy Borsinger, „Die Rechtsstellung der Frau in der katholischen Kirche“ nie wniosła nowych momentów mimo powoływania się na stanowisko diakonissy w pierwotnym kościele.

Ilse von Stach, sprawczyni tej ożywionej polemiki, odpowiada na powódź zapytań i listów na łamach dziennika mogunckiego, że gdyby mogło być 2000 lat badań kobiecych, tak, jak jest 2000 lat badań męskich, to zapewne inaczej przedstawiałyby się historycznie pewne kwestje, na innej też tradycji oparłoby się zapewne kapłaństwo kobiet. Polemizuje z wiedeńskim tygodnikiem „Schönere Zukunft“, odpowiada wprost na pewne listy i uwagi. Ciekawe uwagi zawiera urywek pewnego listu: „p. Stach przemawia językiem swej płci. Język ten może wywołać sprzeciwy. Jednak nie wolno nam na jego wołanie zamykać uszu. I choćby nawet przerażała nas namiętność, z jaką autorka broni swej tezy, to jednak i to przerażenie nie jest bez pożytku. Ten temat serca kobiecego nie jest wyłącznie wydarzeniem literackiem. To jest kawał dziejów ludzkości.“

*) Przegląd Powszechny, str. 390 „Z ciekawego odcinka dyskusji o kobiecie“, ks. Henryk Weryński.

Ze sprawy Zjedn. Kobiet Słowiańskich w Polsce

Odbyty zjazd lutowy delegatek polskich dla porozumienia w sprawie, mającego się odbyć drugiego z kolei Kongresu Kob. Słow. w Polsce, postanowił iż będzie on miał miejsce w Warszawie, następnie Słowianki zwiedzą Kraków i Zakopane. Dla ostatecznych uchwał i omówień zjechać się mają raz jeszcze delegatki polskie w dniu 19 b. m. w Krakowie, jako na ostateczne porozumienie przed kongresem majowym. Organizacja „Jednoty Kob. Słow.“ w Pradze wraz z życzeniami na odbyty zjazd w Krakowie, nadesłała propozycję swego chętnego współudziału i pomocy w pracy przygotowania kongresu, do którego my w Polsce bierzemy się po raz pierwszy, bez doświadczenia przeszłości. Zjazd w Krakowie, odbyty pod przewodnictwem p. wojewodziny krakowskiej — Kwaśniewskiej, obesłany był nadspodziewanie licznie z różnych stron Polski, obok uczestniczek inteligencji kobiecej, miejscowej, delegatki ze Śląska i Zakopanego, w którym powstało pierwsze Koło Zjedn. Kob. Słow. — zaprosiły delegatki słowiańskie do siebie dla zwiedzenia tych klejnotów naszej ziemi. Udział liczny pań w obradach, jak i ożywione debaty świadczą, że wielka idea zbliżenia i zjednoczenia Słowian czyni u nas duże postępy i wchodzi czynnie w krąg naszych myśli i usiłowań.

St. L. Ch.

Polki a tradycje narodowe

Pod tym nagłówkiem pisze p. Marc Helys w Figarze feljeton poświęcony pracy i ofiarności kobiet naszych. Ponieważ — często nie doceniamy stanowiska kobiety, jako społecznicy, matki, żony, pani domu, obywatelki państwa i stanowisko to bagatelizujemy, warto przytoczyć niektóre zdania z bardzo obszernego artykułu. Otóż p. Helys mówi:

Przebiegając wystawę z roku 1930 w Paryżu, przez którą odrodzona Polska pragnęła uczcić setną rocznicę powstania, trudno nie podziwiać stanowiska, jakie zajęła w życiu Polski kobieta, stojąca na straży obyczajów i tradycji, jednem słowem całego ruchu narodowego. Prowadziła ona dzieło godne podziwu, nie szczędząc wysiłków zaparcia, rozumu, poświęcenia, ażeby przez dwa wieki utrzymać naród ciemiężony przez najeźdźców w jednolitej sile moralnej. Wystawa polska mówi o wiekowej walce, pełnej cierpień i udręk jaką przechodziła Polska porozbiorowa aż do roku 1920, to jest do chwili, w której stanęła znów w szeregu mocarstw europejskich.

Nie przeżyła ona wielkich wstrząsów w chwili zmartwychwstania, nie zdradzała wahań w chwili zrzucenia kajdan, bo dusza polska żyła stale i zachowała swą niepodległość, skłonną do najwyższych poświęceń. Nie mogąc manifestować swej żywotności na zewnątrz, gdzie Niemiec, Moskal i Austrjak kneblował jej usta, dusza polska promieniowała w życiu prywatnem, rodzinnem, organizacyjnem i religijnem. W tym ośrodku kobieta zajmowała naczelne miejsce Tam broniła zaciekle zwyczai, obrządków, ubiorów, dzieł sztuki, wszystkiego, co kochali i co zachowywali jej pradziadowie, co mówiło o kulturze polskiej, co ją odróżniało od zaborców.

Kobiecie zawdzięcza Polska przechowanie zwyczai, które tak cudownie odtworzyła Stryjeńska w dziełach znajdujących się na wystawie. Te różnokolorowe obrazki zdają się w pierwszej chwili ilustracjami do fantastycznych bajek ludowych, dopiero po dłuższem badaniu widzimy, że artystka z wielką realnością, z wielką prawdą w ruchu, barwie i życiu odtwarza zwyczaje ludu polskiego, które się utrzymały wśród mieszkańców, pomimo zmiennych kolei życia. Każdy obraz sławnej artystki — Wianki, Wesele, Boże Narodzenie, Wielkanoc, dają nam wierną kopję obrządków ludowych, wnętrz chat z wycinkami, skrzyniami ludowemi, z całem bogactwem barw i pomysłów. W salach dalszych samodziały, kilimy, ceramika, rzeźby, dają nam obraz kultury i sztuki ludowej przechodzącej z pokolenia na pokolenie. Jeżeli duch polskiej ornamentyki i sztuki stosowanej nie uległ zagładzie, pomimo tak długiej niewoli zawdzięcza to kobietom, które ją pieczołowicie podtrzymywały i otaczały ciągłą opieką jako drogocenny spadek narodowy.

Jednym z dowodów takiej troskliwej opieki i umiłowania sztuki rodzimej, to muzeum ludoznawcze w Poznaniu, zał. w r. 1911 przez śp. Helenę Ciechowiczową. Przez długie lata nie szczędząc pieniędzy i pracy, gromadziła śp. Helena te cenne eksponaty, jeżdżąc od wsi do wsi, żeby zdobyć najładniejsze zabytki ludowe. W muzeum podziwiamy hafty, tkaniny, ceramikę, meble, sprzęty domowe, ubiory regjonalne w ornamentyce i grze barw.

Tu znów wysiłek jednej, energicznej kobiety zebrał skarby, które dzięki jej inicjatywie nie przepadły, nie zniszczały w chatach włościańskich, ale utworzyły muzeum etnograficzne, które posiada każdy naród kulturalny i które daje najlepszy pogląd na zmysł stetyczny danego narodu.

Kobiety szwajcarskie przeciw konkursom piękności.

Pismo szwajcarskie „Zentralblatt“, organ Towarzystwa użyteczności publicznej kobiet szwajcarskich przynosi sensacyjną wiadomość: Otóż szereg tamtejszych organizacyj kobiecych, różnych ugrupowań zgłosiło publiczny protest przeciw urządzaniu w obrębie Szwajcarji konkursu piękności kobiecej. Również Szwajcarja nie weźmie udziału w międzynarodowym konkursie piękności. Kobiety szwajcarskie wychodzą z założenia, że tego rodzaju imprezy ubliżają wartości i godności kobiety, utrudniają opiekę moralną nad dziewczętami i są absurdem z punktu widzenia reprezentacji narodowej.

Jan Roehr

Niedawno na tem miejscu Stanisław Wasylewski przypomniał swojem świetnem piórem postać tego architekta poznańskiego, który za udział w działaniach powstańczych roku 1846 był bity w Wilnie a następnie został zesłany na Syberję. Na podstawie aktu oskarżenia prokuratora pruskiego z r. 1864, skierowanego przeciwko uczestnikom powstania styczniowego, możemy podać bliższe szczegóły z życia tego nieustraszonego bojownika o niepodległość Polski „(Anklage Schrift" 1864, „2 Abschnitt", str. 337—340).

Jan Roehr urodził się około roku 1816 (gdyż w roku 1864 miał lat 48), w Czerniejewie, położonem w powiecie gnieźnieńskim. Uczęszczał do gimnazjum w Poznaniu, poczem udał się do Wrocławia, gdzie studjował filozofję, następnie zaś do Berlina, gdzie poświęcił się architekturze.

W roku 1845, z Berlina, udał się na Litwę, by tam, z ramienia Ludwika Mierosławskiego, objąć kierownictwo przygotowań powstańczych, a po wybuchu naczelne dowództwo w owej części Polski. Aresztowany w roku 1864 w ziemi grodzieńskiej, został zesłany na Sybir, skąd wrócił do Poznania dopiero w roku 1859. W roku 1860 przeniósł się do Gdańska, gdzie pracował jako pomocnik kupiecki w domu handlowym A. Makowskiego. Tu aresztowano go dnia 16 maja 1863 roku jako komisarza dla Prus Wschodnich, mianowanego przez komitet centralny warszawski.

Jako komisarz powstańczy Roehr nabywał wespół z Żydem polskim Markusem Cohnem siodła i przybory wojenne w Królewcu, wysyłane następnie za pośrednictwem domu handlowego Makowskiego i dyrektora żeglugi na Wiśle, Leona Królikowskiego, do Królestwa. Przy aresztowaniu odebrano mu kwotę znaczną, bo przeszło 300 talarów, z których posiadania nie umiał się dostatecznie wytłumaczyć. Podczas rewizji w jego mieszkaniu znaleziono papiery obciążające go poważnie, mianowicie zapiski o zamierzonem sprowadzaniu broni i amunicji z Hamburga i Bremy w liczbie aż ¼ miljona karabinów po 5 do 6 talarów każdy.

Niektóre z tych kompromitujących papierów Roehr w czasie rewizji rzucił w ogień, ale je policjant wczas uratować zdołał. Były to kwity berlińskich handlarzy broni, C. B. Merema i Förstera, którzy w roku 1862 i 1863 sprzedali Polakom broni za kilkadziesiąt tysięcy talarów.

W procesie, który się toczył w Berlinie w roku 1864, Roehr został uwolniony od winy zdrady głównej, o którą go oskarżył prokurator pruski. („Das Erkenntniss", str. 6 nr. 63).

Dr. Andrzej Wojtkowski.

Z wrażeń brazylijskich

Polowanie na pancerniki

W jednej z majowych nocy wybraliśmy się na polowanie na pancerniki. Chodziło nam o złowienie żywego egzemplarza w zamiarze przywiezienia go do Polski. Uzbrojeni w rewolwery, zaopatrzeni w elektryczne lampki, liny, worki, łopaty i cztery psy udaliśmy się już o zmroku daleko w step do kępy karłowatego lasku nad rzeczką, gdzie było ulubione miejsce gruboskórych pancerników.

Prowadzili nas synowie zbrazylijszczonego osadnika Jeża, poprzez step i grzązkie błota.

Wnet wpakowaliśmy się w takie bagno, którego czarny muł zbryzgał nas do pasa. Błota te musieliśmy jednakowoż przebyć koniecznie, aby dostać do wyżej wspomnianego lasku, osiedla pancerników, które też ostatecznie po pewnym czasie zdobyliśmy.

Lichy sierp bladego księżyca zaszedł już zupełnie za smugą czarnego lasku, nieprzeniknione mroki otoczyły nas zewsząd. Puściliśmy nasze psy, które w okamgnieniu zginęły w ciemnościach, sami saś usiedliśmy na skraju lasku, wsłuchując się w ciszę nocną, by usłyszeć, z której strony dojdzie uszu naszych szczekanie psów oznajmiające gon pancernika.

Długo czekaliśmy w milczeniu aż nagle usłyszeliśmy szczekanie naszych piesków, które wkrótce z cichego i stłumionego przemieniło się w zażarte ujadanie. Ruszyliśmy, świecąc sobie lampkami. Przybywam na miejsce jako ostatni i już zdala widzę jak w świetle lampek rozpalone psy skaczą wokoło, jak raźno zabiera się do pracy i komenderuje p. Fiedler, kierownik i organizator ówczesnej wyprawy.

Okazało się, że pancernik nie mógł dojść do swej właściwej nory, a zaskoczony przez psy wygrzebuje sobie norę t. zw. „na poczekaniu". Psy latają bezradne skomląc i drapiąc. Zwierz ten zakopuje się z nadzwyczajną szybkością, tak, że za parę minut czuje się już zupełnie bezpieczny. Nie tracąc chwili czasu zabieramy się do pracy i spiesznie rozkopujemy norę łopatami. Pan Fiedler uchwycił pierwszy zwierze za ogon.

— „Mam go już — krzyczy — pomóżcie mi" — i ciągnie co siły, aby zakopującego się pancernika wyciągnąć na powierzchnię i to czemprędzej. (Schwytany za ogon pancernik i uniesiony w górę jest zupełnie spokojny i nie próbuje się nawet szamotać).

— „Siły tu trzeba — mówi dalej p. F. — zaparł się bestja pierścienami i ani rusz!"

— „Barbaridade! — rozpacza syn osadnika — trza robić prynko bo się wciśnia w zimię i pudzie".

Z zdwojoną energją ciągnie p. F., a my tymczasem zabraliśmy się do szybkiego rozkopywania nory. Okazało się jednak, że to co trzymał w ręku nasz kierownik, nie było ogonem pancernika, tylko tej samej grubości korzeniem pobliskiego drzewa, a pancernik przynajmniej na metr głęboko zdołał się zagrzebać w ziemi.

Nie tracąc nadziei wzięliśmy się szczerze do łopat i w pół godziny udało nam się wydobyć okazałego pancernika, którego z trudem wpakowaliśmy do obszernego worka, poczem niezwłocznie ruszyliśmy do obozu. Tu ulokowaliśmy go w mocnej drewnianej skrzyni, którą tej samej nocy jeszcze rozwalił i o włos byłby poszedł w ślady złowionego w puszczy nadwaheńskiej sporego mrówkojada.

Był to t. zw. „Tatu verdadeiro" — pospolicie spotykany na stepie, zwłaszcza tam, gdzie są małe kępy zarośli. Jest nieco większy od występującego w okolicach czysto leśnych. Ponieważ posiada na pół miękki ogon, zwią go Brazyljanie „Rabo mole". Żywi się larwami, chrząszczami i padliną — mieszka w norach wykopanych przez siebie w ziemi. Zwierzę to obdarzone jest niezwykłą siłą. Bywa, że gdy do połowy swego korpusu wkopany jest w ziemię, słabszy człowiek go nie wyciągnie, ponieważ pierścienie swego pancerza tak nastawia, że zapierają się o ścianę nory.

Naszego aresztanta nazwaliśmy „Tadkiem". Podróż do Polski dość dobrze przetrzymał, jedynie pod równikiem spał tak twardo, że do jedzenia budziliśmy go klapsami lub zimną wodą. W skrzyni swej rumotał, sapał, drapał i zachowywał się względem swego współlokatora bardzo nietaktownie i gburowato.

* * *

Gdy parę miesięcy później odwiedziłem go w Ogrodzie Zoolog. nie zapomniał mnie jeszcze; przyszedł do kraty, obwąchiwał rękę, jakby okazać chciał w ten sposób starą naszą przyjaźń. Dzisiaj nieborak, już niestety defiluje w gablocie muzealnej.

H. W.

Niezwykłe okradzenie jubilera

W Miami na Florydzie dokonano kradzieży kosztowności, jakiej dotąd nie notowano w kryminalistyce amerykańskiej. Kierownik firmy złotniczej Charlton i Co. wyszedł ze składu po dokładnem zamknięciu wszelkich zamków i krat ochronnych. Nagle rzuciło się na niego na ulicy kilku ludzi, wciągnęło go do auta, gdzie zmuszono go do wydania kluczy od składu. Bandyci zabrali je od skrępowanej ofiary i wrócili do składu jubilerskiego, który otwarli bez wszelkiej przeszkody. A ponieważ posiadali również klucze od wszystkich szaf i skrytek, mieli więc pracę łatwą. Zabrali z sobą wszystko, co się dało, a do zabierania było wiele wspaniałych kosztowności. Kierownika, związanego i z ustami zakneblowanemi, wrzucono do pustego domku poza miastem i zamknięto go na klucz. Tylko cudem odszukano go następnego dnia. Wysokość strat trudno na razie zbadać. Ale według dotychczasowych obliczeń wynoszą one przeszło miljon dolarów.

(wk.)

Nie chciał się przyznać do swej 90-siątki

W Nowym Jorku żyje dziewięćdziesięcioletni sędzia, który od dwudziestu dziewięciu lat jest członkiem najwyższego sądu w Waszyngtonie. Nazywa się Oliver Wendell Holmes i jest synem sławnego poety i eseisty Olivera Holmesa. Sędziwy ten pan cieszy się sławą najdzielniejszego sędziego w całem kolegjum. Dotąd nie pozwalał na publiczne obchodzenie swych urodzin, ale obecnie nie miał już sił protestować po tylu latach walki, i zgodził się przyznać przed światem, że jest dziewięćdziesięcioletnim, ale... rześkim jeszcze młodzieńcem. Z powodu tysięcznych życzeń miał kłopoty nielada, ale zaradził im w ten sposób, że przez radjo podziękował wszystkim za pamięć i życzenia. Nawet prezydent Hoover nie zapomniał o swym starym urzędniku i przysłał wyrazy uznania. (kw.)

Panna Żena A., urocza i niezwykle utalentowana tancerka akrobatyczna z Warszawy, wystąpi dziś po raz pierwszy w Poznaniu w nowej rewji kina „Metropolis" p. t. „Kto? kogo? kiedy?" Młoda tancerka, występująca pod maską, spotka się niewątpliwie z wielkiem uznaniem poznańskiej publiczności.

Smiertelna walka orła z samolotem

Z lotniska w Risalpur, w Indjach, wzniósł się samolot wojskowy do lotu ćwiczebnego, gdy nagle ukazał się na widnokręgu olbrzymi orzeł, kierujący lot swój w kierunku aparatu. Jeszcze chwila i rozpoczęła się walka — zwycięska dla króla ptaków. Orzeł jednem uderzeniem mocnego dzioba odbił skrzydło aparatu. Samolot spadł grzebiąc pod sobą lotnika. Orzeł był wyjątkowym okazem swego rodzaju, rozpiętość jego skrzydeł określają bowiem na dwa i pół metra. (wl)

Gruczoł strachu

Do niedawna mniemano, że strach ma swoje źródło w systemie nerwowym i im zdrowszy jest nerwowo człowiek, tem mniej podlega on uczuciu strachu.

Jednakże ostatnie odkrycie prof. Charles Louis Mix'a z kliniki uniwersytetu Northwestern przekonanie podobne obala kompletnie. Mianowicie uczony ten, badając przez dłuższy czas gruczoł, znajdujący się w ciele ludzkiem w okolicy nadnercza, przyszedł do przekonania, że przez wstrzymanie wydzielin tego gruczołu powstaje w człowieku uczucie strachu, którego typowemi objawami są suchość w ustach, drżenie w kolanach i gwałtowniejsze bicie serca a nawet powstawanie włosów na głowie. Zdaniem prof. Mix'a dzieje się to na widok czegoś niezwykłego lub w chwili znalezienia się wniebezpiecznej dla życia sytuacji. Wówczas pod wpływem bodźców zewnętrznych następuje zatrzymanie odpływu wydzielin gruczołu nadnercza do organizmu i strach ogarnia całą istotę człowieka.

Po pierwszym jednak bodźcu i po początkowem zatrzymaniu się wydzielin gruczołu nadnercza, wznawia on swoją czynność i człowiek czy też zwierzę dotknięte strachem energicznie przystępuje do ratowanie się z niebezpiecznej sytuacji.

Tenże prof. Mix utrzymuje że gdyby udało się wynaleźć środek przeciwdziałający przerwaniu odpływu wydzielin gruczołu nadnercza do organizmu, uczucie strachu stałoby się nam zupełnie obce

I okresy wielorybnicze idą z duchem czasu

Piękne Londonowskie opowieści o okrętach wielorybniczych przechodzą zwolna do historji. Dziś i w tej dziedzinie zaznacza się postęp techniki, a co za tem idzie, zmechanizowanie i obdarcie tych wypraw z ich romantyczności. Okręty wielorybnicze budowane obecnie, to pewnego rodzaju pływające fabryki, zaopatrzone w maszyny do natychmiastowej przeróbki ubitych zwierząt na tran oraz inne artykuły, mające zbyt w handlu. — Harpuny są wyrzucane z olbrzymią siłą z dział pneumatycznych. Ponadto istnieje projekt współdziałania z okrętami wielorybniczemi samolotów, uzbrojonych w bomby oraz karabiny maszynowe.

Powódź w Nowym Jorku, wywołana w ostatnich dniach przez ulewne deszcze. Niżej położone dzielnice miasta zostały zalane wodą.

RUCH MŁODYCH

Redaktor odpowiedzialny: Roman Fengler.

Baczność!

...na zachodzie gotują się do zmian

Po ratyfikacji umów z Niemcami — Dwie miary — Co uchwalili Młodzi O. W. P. w Gdyni — Nadal aktualne wskazania — O. W. P. musi przeciwdziałać złu — Hasło dnia

Większością głosów posłów „sanacji" oraz polskiej lewicy uchwalono w Sejmie ratyfikację traktatu handlowego oraz umowy likwidacyjnej z Rzeszą niemiecką. Krok ten stoi w jaskrawej sprzeczności z hasłami, wysuwanemi przez obóz po-majowy w okresie kampanji wyborczej. Wówczas ci sami ludzie, którzy onegdaj głosowali w Sejmie za otwarciem granic Polski dla napływu kapitału, towarów i osadników niemieckich, nawoływali do stworzenia jednolitego frontu antyniemieckiego. Protestowano wtedy przeciw przemówieniu niemieckiego ministra Treviranusa, który w zuchwałych słowach nie wahał się czepiać nienaruszalności naszych granic zachodnich, podżegając Niemców do nieustawania w dążeniu do rewizji granic ustanowionych traktatem wersalskim. Kiedy polityka polska, prowadzona przez ludzi, których sympatje w czasie wojny światowej były po stronie niemieckiej, kokietuje usilnie Berlin, wydając ziemie zachodnie Polski na łup ekspansji niemieckiej, nasi sąsiedzi postępują wręcz odwrotnie.

Walczą z nami na każdem polu. Rozgłośne były szykany polskiej młodzieży szkolnej w Niemczech; niedawno temu rozbrzmiewały protesty z powodu rozbijania szkół polskich w obrębie najbliższej nam „Grenzmark Posen-Westpreussen". W więzieniu olsztyńskiem siedzi redaktor jedynej polskiej gazety na ziemiach Prus Wschodnich. Teraz dowiadujemy się, że Niemcy podejmują systematyczną akcję, która ma wyprzedzać kampanję rewizji granic zachodnich. Zakon Młodo-Krzyżacki (Jungdeutscher Orden) podejmuje akcję osiedlania na pograniczu, zarówno od strony „Grenzmark Posen-Westpreussen", jak i Prus Wschodnich, stu młodych działaczy niemieckich, którzy świeżo opuścili uniwersytety i mają zająć się organizowaniem niemieckich kresów. W ten sposób pragnie rząd Rzeszy przeciwdziałać dokuczliwemu brakowi inteligencji niemieckiej na pograniczu...

Dzieje się to wszystko w okresie, kiedy Polska w swej niezrozumiałej dobroduszności naoścież otwiera granice dla Niemców...

Wobec tego wszystkiego warto przypomnieć stanowisko Młodych Obozu Wielkiej Polski, jasno określone niespełna rok temu podczas imponującego zlotu kierowników Młodych O. W. P. z całej Rzeczypospolitej na brzegu Bałtyku, w Gdyni. Rezolucje, powzięte wówczas na zjeździe, spowodawały wielką wrzawę w prasie „sanacyjnej", która dopatrywała się w tych uchwałach jątrzenia stosunków polsko-niemieckich. Okazuje się teraz, że uchwały te były wynikiem przezornego oceniania słów i gry „sanacyjnych" rządców państwa polskiego. Potwierdza się, że sądy nasze były uzasadnione i ani o jotę nie przesadzone.

Oto jak brzmiały uchwały zjazdu kierowników Młodych O. W. P. w Gdyni w dniu 3 maja 1930 r.

„1. Zjechaliśmy się poraz pierwszy, my kierownicy Ruchu Młodych, ze wszystkich stron Polski, dlatego właśnie w Gdyni, że brzeg Bałtyku to fundament wielkości naszej ojczyzny.

Gdy jednak wąski on jest i ciasny, gdy stary Gdańsk nie całkowicie jeszcze w polskich jest rękach, kiedy na zachód i na wschód rodacy nasi niemieckimi są poddanymi, rozumiemy, jak wielkie i trudne zadania są jeszcze do spełnienia, rozumiemy, że skuteczną politykę morską poprowadzi tylko państwo zwarte i mocne, oparte na prawie i rządzone przez zorganizowany naród.

2. Niemcy, ufni w swoją liczebną i materjalną przewagę, ufni w osłabnięcie swych zachodnich zwycięzców oraz w międzynarodową intrygę, głoszą otwarcie i zuchwale swoje pretensje do granic ustalonych w traktacie wersalskim.

Rząd polski nietylko nie umie temu zapobiec, ale wdaje się z nimi w układy, zawierające niekorzystne umowy i traktaty.

Niemcy jednak muszą zrozumieć, że walka o morze i granice jest dla nas święta, że cel jej mnoży siły narodu. Muszą pamiętać również, że ataki ich kierują się przeciw granicom, które setki tysięcy Polaków pozostawiły poza państwem polskiem, — które przy Niemcach odwiecznie piastowskie zatrzymały ziemie.

3. Szczególnie mocno sprzeciwić się przeto musimy próbom uwikłania Polski w bezcelowe awantury na wschodnie granice. Oświadczamy, że nikt nie zdoła nam przeszkodzić w gruntowaniu podstaw potęgi Polski — na brzegu morskim i na szańcu walki z niemczyzną.

4. W tem położeniu przy naporze, jaki od zewnątrz organizowany jest na nasze granice, trwa w kraju stan niepewności i bezwładu, u steru pozostali ludzie, którzy w okresie odbudowy państwa dowiedli, że znaczenia morza oraz ziem zachodnich nie rozumieją. Stwierdzić musimy, że skoro polityka polska stanęła w chwili obecnej na rozdrożu, jest obowiązkiem naszym skierować ją na właściwe tory. Skupiwszy w Obozie Wielkiej Polski liczne i wzrastające wciąż zastępy młodego pokolenia polskiego, rozumiemy jednocześnie całkowicie wzrastającą wciąż odpowiedzialność naszą za przyszłe losy państwa i zato wszystko, co Polskę dzisiaj spotyka".

Do oświadczenia tego nie potrzebujemy dziś niczego dodać, ani ująć!

W ciągu 10 miesięcy, jakie upłynęły od pamiętnego zjazdu gdyńskiego Młodych O. W. P., ataki niemieckie na całość naszej granicy zachodniej przybrały na sile. Do oględnych głosów gen. v. Seeckt'a, prezydenta Schachta, przybył min. Treviranus, podnosząc bez obsłonek konieczność rewizji granicy wschodniej, gdyż wymaga tego interes Rzeszy. Były to dotąd manifestacje słowne, doświadczające wrażliwości opinji europejskiej na hasło rewizji granic Z kolei następuje atak gospodarczy ze strony Niemiec, podejmowany przeciw Polsce w porze najmniejszej odporności naszego organizmu, osłabionego przewlekłym kryzysem gospodarczym. Gdy tylko nastąpi ratyfikacja umowy handlowej i likwidacyjnej w parlamencie niemieckim, ziemie zachodnie dostaną się bezzwłocznie w sferę ognia kapitału niemieckiego, przemysłu i handlu. Niemcy lubią takie przedsięwzięcia prowadzić planowo. Poczynią zatem również próby umacniania swoich wpływów politycznych na zachodnich ziemiach Polski, opierając się przytem na postanowiniach szkodliwej dla sprawy polskiej umowy likwidacyjnej.

Młodzi Obozu Wielkiej Polski muszą teraz wzmóc swoją czujność. Nie wystarczy gromić złą wolę i bezmyślność „sanatorów", których rolę określi kiedyś historja. Nam wypada rodzącemu się złu przeciwdziałać! Organizacyjnie musimy objąć w szczególną pieczę całe pogranicze polskie. Placówki nasze muszą być ostoją zdrowej myśli narodowej i państwowej w każdem miasteczku, w każdej wsi. Niestrudzoną pracą oświatową trzeba pobudzić czujność całego społeczeństwa polskiego na poczynania niemieckie.

Młodzi! Precz z hasłem „Na zachodzie bez zmian!"

Przeciwnie! Hasłem dnia: „baczność! — na zachodzie gotują się do zmian!" R. F.

Przyjęcie nowych członków do Obozu Wielkiej Polski

W tych dniach dobiegają ku końcowi 3 kursy kandydatów Młodych Obozu Wielkiej Polski. Wcielenie kandydatów do szeregów Obozu nastąpi w przyszłym tygodniu, na uroczystem zebraniu. Zwraca się uwagę kandydatów na dopełnienie formalności w biurze sekretarjatu Wydziału Grodzkiego, św. Marcin 65, w wieczornych godzinach dyżurów.

KRONIKA ORGANIZACYJNA

Z Dzielnicy Zachodniej

— **W Janówcu założono placówkę Obozu Wielkiej Polski.** W niedzielę dnia 8 bm. w południe w salce Domu Katolickiego odbyło się informacyjno-organizacyjne zebranie Młodych Obozu Wielkiej Polski. Wobec licznego audytorjum, złożonego z przeszło 70 osób, w obecności dwóch delegatów z Gniezna i kierownika powiatowego ze Żnina, kol. Kruszki, zebranie zagaił prezes miejscowego Koła Str. Narodowego p. Jan Błażejewski, wygłaszając krótkie patrjotyczne przemówienie. O idei narodowej i o konieczności zrzeszenia się całej narodowej młodzieży w karnych szeregach Obozu mówił kol. Bogdan Maciejewski z Gniezna, poczem kol. Mieczysław Weiss, roztoczył przed zebranymi barwny obraz dzisiejszych stosunków, podkreślając konieczność coraz bardziej wytężonej pracy organizacyjnej wśród narodowego elementu. Na członków zorganizowanej placówki zapisało się zaraz 45 młodych, a kierownik powiatowy kol. Kruszka mianował kierownikiem miejscowej placówki kol. Wojciecha Zieliniewicza. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych. — W kilka minut po zakończeniu zebrania przybyła na salę policja, dopytując się ciekawie, co to było za zebranie, kto przemawiał, i t. p. Odpowiedziano jej z humorem, że na zebraniu debatowano nad sprawą wysłania sztafety na Maderę.

— **Młodzi w Barcinie oddawna czekali na założenie placówki O. W. P.** Dnia 9. bm. odbyło się w Barcinie zebranie organizacyjne placówki Młodych O. W. P. Kilkudziesięciu młodych i starszych obywateli Barcina zapełniło salę, żeby być współorganizatorami miejscowego Obozu Młodych. Pozatem przybyło kilkunastu Młodych z Piechcina, i z okolicznych wiosek. Z Bydgoszczy przyjechali red. Ciesielski, kierownik Pomorskiego Wydziału Wojewódzkiego Młodych O. W. P. i kol. Nowicki, członek wydziału bydgoskiej placówki. Zebranie zagaił kol. Płotka, stwierdzając, że młodzież Barcina z niecierpliwością czekała na powstanie placówki O. W. P. Byliśmy zazdrośni, zaznaczył kol. Płotka, że nawet małe wioski nas w tym rozmachu organizacyjnym wyprzedziły, lecz my im teraz przy wspólnym wysiłku conajmniej dorównamy. Następnie kol. Ciesielski w dłuższem przemówieniu przedstawił cele i zadania Obozu Wielkiej Polski. Celem naszym jest stać się narodem wielkim, zdolnym do ujęcia w swe ręce zagadnień politycznych, społecznych i gospodarczych. Wielkim jednak jest tylko zorganizowany naród, który wysoko nosi sztandar swej wiary, cywilizacji i państwowości. Po przemówieniu wszyscy mówcy w dyskusji jednogłośnie stwierdzali, że Obóz Wielkiej Polski jest jedyną organizacją, która Polskę z obecnego bagna zgnilizny moralnej na bitą drogę wyprowadzić potrafi, więc my wszyscy do Obozu należeć chcemy. Po odczytaniu deklaracji ideowej kilkudziesięciu Młodych wstąpiło do Obozu Wielkiej Polski. Na zakończenie odśpiewano w podniosłym nastroju hymn Młodych. Długo rozlegały się po sali te silne i rycerskie słowa, a zebrani wychodząc, powtarzali sobie głośno... już zwycięstwa dzień nadchodzi. Wielkiej Polski moc to my".

— **Na placówce O. W. P. w Nakle.** Dnia 8 bm. odbyła się w Nakle uroczystość placówki grodzkiej Młodych OWP. Na zebranie stawiła się placówka w komplecie. Pozatem przybyli liczni goście z starszego społeczeństwa. Zebranie zagaił krótkiem przemówieniem kierownik placówki kol. Banaś. Po odebraniu raportu red. Ciesielski, kierownik Pomorskiego Wydziału Wojewódzkiego Młodych O. W. P., wygłosił okolicznościowe przemówienie, kreśląc typ nowoczesnego Polaka. Po przemówieniu kilkudziesięciu Młodych udekorowanych zostało przez kierownika wojewódzkiego „szczerbcem". Także kilku zasłużonych miejscowych działaczy narodowych otrzymało mieczyk Chrobrego, między nimi dr. Majewski, dzielny patrjota i nieugięty bojownik zasad narodowych. Na zakończenie tej tak wzniosłej i nastrojowej uroczystości zaśpiewano hymn Młodych. Poczem kierownik placówki zamknął zebranie hasłem „Młodzi czuwajcie".

— **Założenie placówki Młodych OWP. w Czempiniu.** W początkach ub. miesiąca urządził Wydział powiatowy Młodych O. W. P. z Kościana zebranie informacyjne w Czempiniu, celem założenia tamże placówki. Na zebranie stawiła się pokaźna ilość gości. Zebranie zagaił kol. kier. Bielawski L., omawiając powstanie Obozu Młodych, program i zadanie Młodych OWP. Następnie wybrano na przewodniczącego zebrania p. Skąpskiego W., prezesa Stronnictwa Narodowego w Czempiniu. W krótkich słowach zaznaczył p. Skąpski, że placówka w Czempiniu jest potrzebna, poczem udzielił głosu kol. referentowi Kaliszewskiemu P., który wygłosił referat o pracy R. Dmowskiego w Komitecie Narodowym i o ideologji Młodych O. W. P. Treściwy referat kol. Kaliszewskiego przypadł wszystkim do serca, co wyrażono w długich oklaskach. Następnie zapisali się wszyscy obecni na kandydatów O. W. P. Kierownikiem placówki mianowano kol. Świątkowiaka Edwarda, sekretarzem — Lewandowskiego Pawła, skarbnikiem — Wesołowskiego Leona. Zebranie zakończono okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polski i R. Dmowskiego. Placówka Młodych w Czempiniu ma zapewniony rozwój.

— **Czerska placówka Młodych rośnie na siłach.** W początku bież. mies. obchodziła placówka Młodych Obozu Wielkiej Polski w Czersku uroczystość przyjęcia kilkudziesięciu kandydatów i udekorowania mieczykami Bolesława Chrobrego. Na zebranie zaprosił wydział powiatowy kilku starszych działaczy narodowych z Czerska i okolicy, z ks. prob. Wryczą z Wiela, obożnym O. W. P. na powiat chojnicki na czele. Zebranie rozpoczęto raportem i odśpiewaniem hymnu Młodych, poczem mówił kierownik placówki, mag. Stenzel, witając gości. Wszechstronny odczyt o zadaniu i celach Obozu Wielkiej Polski wygłosił ks. prob. Wrycza, wskazując na szczytne zadania i obowiązki, jakie czekają Młodych, którzy mają być szermierzami lepszego jutra odrodzonej Polski. Odczyt ks. proboszcza został entuzjastycznie przyjęty przez zebranych. Referent oświatowy placówki, red. Czajkowski, przedstawił następnie krótko dzieje młodej, bo zaledwie 5 miesięcy liczącej placówki. Delegat placówki chojnickiej Młodych O. W. P., kol. Wiśniewski, złożył życzenia młodej placówce oraz jej kierownictwu, poczem omówił kilka aktualnych zagadnień. Następnie sekretarz kol. Vetter, krótko przedstawił kandydatom znaczenie dekoracji mieczykami Chrobrego i obowiązki, wynikające z noszenia odznaki. Z kolei delegat Komitetu Dzielnicowego z Poznania, kol. Wyganowski wygłosił dłuższy referat o obecnych stosunkach politycznych i związanych z tem działaniach Obozu Wielkiej Polski. Zebrani wysłuchali z niezwykłem zainteresowaniem wywodów delegata, poczem nastąpiło udekorowanie 21 członków czerskiej placówki mieczykami Chrobrego. Po akcie dekoracji wygłosił okolicznościowe przemówienie kierownik mag. Stenzel, poczem zakończono zebranie odśpiewaniem hymnu Młodych. Uroczystość wywarła na członkach placówki i na gościach niezatarte wrażenie.

Z Dzielnicy Krakowskiej

— **Ciekawe referaty w Klubie Młodych.** Klub Młodych przy placówce grodzkiej w Krakowie prowadzi obecnie ożywioną działalność, urządzając regularnie co wtorek zebrania dyskusyjne. Na ostatnich zebraniach Klubu wygłoszono następujące referaty: 10. 2. rb. mag. Kański z Katowic: „Sądy Pracy" (Kapitał i praca). 17. 2. rb. Wisłocki: „Monarchja a republika", 3. 3. rb. prof. U. J. Folkierski: „Partje polityczne we Francji i ich stosunek do Polski". Referaty — a zwłaszcza ostatni — wywołały ożywioną dyskusję. Na najbliższem zebraniu prof. U. J. Piotrowicz wygłosi referat o „Partjach politycznych w Niemczech". Prócz tego prof. Folkierski obiecał wygłosić referat o organizacji i działalności „Action Francaise".

— **Utworzenie podhalańskiego okręgowego wydziału Młodych.** W dniu 19 lutego rb. kierownik Krakowskiego wojewódzkiego wydziału Młodych O. W. P. E. Stefanko odbył w Bielsku z tamtejszym okręgowym kierownikiem Młodych O. W. P. red. E. Zajączkiem konferencję, na której omawiano najistotniejsze zagadnienia dotyczące Ruchu Młodych na Podhalu oraz jego dalszego rozwoju. W wyniku tej konferencji zorganizowano Podhalański okręgowy wydział Młodych O. W. P. z siedzibą w Bielsku. W skład nowego wydziału wchodzą powiaty: nowotarski, wadowicki, makowski, myślenicki, żywiecki, bielski oraz miasto Bielsko - Biała. Kierownikiem nowego wydziału mianowany został red. Edward Zajączek, dotychczasowy kierownik okręgu Bielsko - bialskiego.

— **Promocja działacza Młodych na doktora praw.** W dniu 3 marca rb. odbyła się na Uniwersytecie Jagiellońskim promocja kol. Wojciecha Zaleskiego na doktora praw. Promotorem był prof. U. J Krzyżanowski. Dr. Wojciech Zaleski jest znanym działaczem narodowym, w swoim czasie był kierownikiem Klubu Młodych przy placówce grodzkiej w Krakowie.

Z innych Dzielnic

— **Praca narodowców w Tarnopolu.** W niedzielę odbył się tłumny wiec miejscowego i okolicznego obywatelstwa zwołany przez Okręgowy Komitet Młodych i Stronnictwo Narodowe. Wiec odbył się w sali „Sokoła" i zgromadził ponad 300 osób, które szczelnie wypełniły salę. Znakomity referat polityczny wygłosił przewodniczący Komitetu Wykonawczego Młodych OWP. pos. dr. Z. Stahl, który w przemówieniu swojem omówił całokształt obecnej sytuacji gospodarczej i potrzeby polityki polskiej na kresach. Referatu wysłuchali obecni z niesłabnącem zainteresowaniem darząc mówcę długotrwałemi oklaskami. Następnie przewodniczący okręgowego Komitetu Młodych dr. Kazimierz Świrski zgłosił rezolucję wyrażającą m. in. zaufanie parlamentarnemu Klubowi Narodowemu w Sejmie i w Senacie. Wiec narodowy w Tarnopolu wywołał w całem mieście silne zainteresowanie, a liczny udział w nim obywateli silne wrażenie w całej miejscowej opinji. Podkreślić należy liczny udział włościaństwa w wiecu.

Z życia Młodych Polek

Zjazd Patronów Stow. Mł. Polskiej oraz Mł. Polek odbył się w Poznaniu, 12. bm., gromadząc mimo niepogody i utrudnionej komunikacji przeszło 300 uczestników z całej Wielkopolski z pośród duchowieństwa, nauczycielstwa, inteligencji i t. d. Wielka ta liczba wymownie świadczy, że starsze społeczeństwo coraz więcej interesuje się młodzieżą, chętnie z nią współpracuje i otacza swoją opieką.

Obrady Zjazdu rozpoczęły się w pobrzegi wypełnionej sali Domu Związkowego przy pl. Nowomiejskim 5, o godz. 10.30 pod przewodnictwem prezesa Rady Związkowej Młodych Polek ks. radcy Kaźmierskiego. Po krótkiem przemówieniu ks. radcy, wygłosił pierwszy referat ks. kan. Schulz p. t. „Stan pracy w S. M. P." — wskazując m. in. na ogromny rozrost naszych organizacyj. Związek Młodych Polek liczy obecnie 405 stowarzyszeń — zaś Związek Młodzieży Polskiej zamknął rok 1930 liczbą rekordową bo 470 stow. z 19 000 dh.

W dalszym ciągu obradowały oddzielnie dwie sekcje: duszpasterska i pedagogiczna. Pierwsza z referatem ks. dyr. Jarosza p. t. „Rola księdza jako patrona S. M. P." W drugiej sekcyj pedagogicznej, którą podzielono na dwie podkomisje wygłosili referaty dla młodzieży żeńskiej p. Zofja Ozdowska, dla młodzieży męskiej p Mazurkiewicz, n. t. „Konieczność istnienia programu w pracy S. M. P. i jego realizacja". Nad referatami wywiązała się nader ożywiona dyskusja. Na zebraniu ogólnem referowali przebieg obrad sekcyj: ks. dziekan Steinmetz z Osiecznej przew. sekcji duszpasterskiej, z ramienia sekcyj pedagogicznej żeńskiej p. Rzepecka — a męskiej p. szambelan Potworowski z Goli. Dalszym obradom przewodniczył ks. dziekan Steinmetz, który na zakończenie dziękował wszystkim zebranym za liczny udział w zjeździe. Zjazd wykazał, że ruch S. M. P. z dnia na dzień zdobywa coraz więcej współpracowników, którzy im szczerze pomagać będą radą i pomocą.

S. M. P. Poznań Boże Ciało rozpoczęło pod kierownictwem nowego zarządu energiczną pracę. Zebrania urozmaicono ciekawemi i doborowemi urozmaiceniami literackiemi i artystycznemi. Aktualne referaty na temat „Morze Polskie" i „Przeżycia kapłana w Bolszewji" wygłosili p. red. Powidzki i ks. patron. Dzięki staraniom dh. naczelnika urządzono wewnętrzne zawody strzeleckie z broni małokalibrowej o mistrzostwo stowarzyszenia (zdobył je dh. Wierzbicki) oraz wycieczkę saneczkową. Dla sprawdzenia gotowości i sprawności zastępów zwołano poraz pierwszy od półtora roku, alarm stowarzyszenia. Alarm przygotowany w ciągu 24 godzin dał dobre wyniki. Zarządowi gorliwie pomaga w pracy przedstawiciel starszego społeczeństwa parafji, niestrudzony p. Starkowski.

W dniu 15 b. m. urządziło Stowarzyszenie uroczystą wieczornicę, którą zaszczycił swą obecnością J. E. Prymas Polski Ks. Dr. Hlond. Uroczystość rozpoczęto wykonaniem kilku utworów muzycznych, odtworzonych bardzo udatnie przez własną orkiestrę smyczkową oraz recytowaniem kilku wierszy przez członków stowarzyszenia. Następnie prezes dh. A. Geissler w doskonale ujętej przemowie — zwróconej specjalnie do J. E. Ks. Prymasa — przedstawił historję Stowarzyszenia. Trzy pokolenia — mówił — przeszły przez tą szkołę charakterów jaką jest S. M. P. Ślubując wierność ideałom S. M. P., prosił J. E. Ks. Prymasa o łaskawe udzielenie swego arcypasterskiego błogosławieństwa dla dalszej pożytecznej pracy Stowarzyszenia. Z kolei J. E. Ks. Prymas — po odpowiednim przemówieniu, w którym z radością podkreślił fakt, że Młodzież parafji Bożego Ciała pierwsza stanęła do apelu, by powitać przedstawiciela kościoła — udzielił swego arcypasterskiego błogosławieństwa. Dalej odegrano sztukę pt. „Pan Chciwski", która w doskonałem wykonaniu dh. wypadła bardzo udatnie, wzbudzając szczery zachwyt wśród licznie zgromadzonej publiczności.

W dniu 16. bm. odbyło się przedstawienie władz Stow. J. E. Ks. Prymasowi, który przy tej sposobności wyraził swoje zadowolenie wpisując się łaskawie do protokólarza.

S. M. P. Grodzisk urządziło zawody w ping - pong, bijąc zespół miejscowego gimnazjum im. J. Słowackiego 13:3.

S. M. P. Kępno. Piąty z rzędu, tradycyjny bieg okrężny w Kępnie, na przestrzeni 3500 mtr., organizowany przez Stow. Mł. Polskiej, który odbywał się dotąd w II. dzień Wielkiejnocy, przełożony został na dzień 3 maja. Zawodnik, przerywający jako pierwszy taśmę, otrzymuje srebrny puhar wędrowny, ufundowany przez S. M. P. Zdobył go w roku 1930 p. Jakubowski z „Sokoła" w Poznaniu. — Następni czterej biegacze, otrzymują cenne nagrody. Dla informacji podajemy, że puhar staje się własnością zawodnika po trzykrotnem zdobyciu z rzędu a pięciokrotnem zdobyciu z przerwami Zgłoszenia, wraz z 1 zł wpisowego kierować należy najpóźniej do dnia 25 kwietnia na ręce sekretarza druha St. Wawrzynowskiego, Kępno Wlkp. (Bank Ludowy).

Poznański Okręg S. M. P. zorganizował dorocznym zwyczajem zawody o mistrzostwo okręgowe w grach pokojowych. Zapowiadały się one niezmiernie ciekawie, nic więc dziwnego, że lista zgłoszeń wykazała rekordową liczbę uczestników, gdyż aż 42 druhów. Walki były już od samego początku prowadzone z ambicją i zaciętością, które cechowały prawie każdego zawodnika. bowiem dążeniem ich było zdetronizować starych mistrzów. Po części się to udało. I tak w warcabach mistrzem został drh. Łaniecki z S. M. P Jeżyce mając 29 pkt., II. miejsce zajął drh. Kaczmarek z S. M. P. Łazarz z 23 pkt., III. zaś drh. Pokrywka z 26 pkt W szachach mistrzostwo zdobył drh. Płotkowiak z S. M. P. Żabikowo mając 29 pkt., II. miejsce drh. Janicki z S. M. P. Boże Ciało, a III. drh. Daleszyński z S. M. P. Łazarz.

S. M. P. Kościan zegnało ostatnio na uroczystem zebraniu swego wieloletniego patrona ks. M. Stróżyńskiego, który udał się na powierzoną placówkę jako proboszcz do parafji Kucharki w powiecie pleszewskim. Ksiądz M. Stróżyński w roku 1924 objął patronat i dzięki intensywnej pracy jego jak i zarządu, Stow. obecnie stoi na wysokim poziomie. Posiada własną orkiestrę dętą, dość obszerną bibljotekę, różne gry pokojowe i przybory do ćwiczeń.

W niedzielę Stow. urządza wieczornicę, dając sztukę p. t. „Piekarczyk Wenecki".

(mk)

SPORT

Piłka nożna

O mistrzostwo klasy A POZPN odbędą się w niedzielę następujące spotkania: w Poznaniu o godz. 11: „Wrta" i „Legja" na boisku „Warty"; o godz. 15: „Olimpja i „O. K. S." na boisku „Sparty"; na prowincji: o godz. 15: „Ostrovia" i „Sparta" w Ostrowie; „Stella" i „HCP" w Gnieźnie oraz „Sokół" i „Polonja" w Lesznie.

„Posnania" — „Czarni. Spotkanie to o mistrzostwo kl. B. odbędzie się o godz. 11 na boisku „Sparty"; o godz. 15 grają na boisku „HCP" „Polonja" i „HCP" II.

Na rocznem walnem zgromadzeniu Z. Z. będą reprezentowali PZPN pp. mjr. Jachieć, J. Mallow, mjr. Szymański i Rusecki. Na porządku dziennym są bardzo aktualne sprawy jak kwestja budowy boisk w całym kraju według pewnego planu, obniżenie podatku na rzecz samorządów, olimpjada w Los Angeles itd.

Z okazji rocznego walnego zebrania Z. Z., które ma się odbyć w dniu 29 bm., poruszy delegacja PZPN sprawę podatku na rzecz samorządów. Stwierdzono bowiem, iż w 1929 r. kluby i związki piłkarskie wypłaciły zł. 86 473, tytułem 10 proc. podatku. a w 1930 r. zł. 73.896, co jest związane z pewnym kryzysem ekonomicznym, który przechodzimy. Gdyby można na drodze ustawodawczej uzyskać obniżenie podatku z 10 na 5 proc., to otrzymalibyśmy w ten sposób conajmniej 35 000 zł., których piłkarstwu tak bardzo brak. Subwencje, jakie otrzymuje PZPN i kluby od PUWF lub innych czynników państwowych nie przekraczają obecnie 15.000 zł. rocznie, czyli, że zaledwie 20 proc. wypłaconego podatku wraca do kas piłkarstwa. Dawniej, to znaczy przed 4 do 5 laty, budowały samorządy boiska i stadjony, więc można było usprawiedliwić ściąganie tego haraczu ze sportu, lecz teraz nie ma o tem mowy. Dla przykładu cytujemy, iż taka „Warta" wypłaciła w 1930 r. prawie 10.000 zł. od wszelkich imprez, a co wzamian za to otrzymała?

Kursy trenerskie zamierza urządzić PZPN również w roku bieżącym. Ilość oraz rozpiętość tych kursów są uzależnione od pomocy ze strony PUWF. Również budżet tego ostatniego został obniżony, więc prawdopodobnie plany PZPN będą musiały ulec zmianie. Istnieje projekt, aby zorganizować mniejsze kursy, przy poszczególnych ośrodkach wychowania fizycznego w całym kraju, a ewentualnie w końcu sezonu centralny kurs w Warszawie, naturalnie, o ile środki materjalne na to zezwolą.

Na nadzwyczajne walne zgromadzenie kieleckiego OZPN w dniu 22 bm. w Częstochowie zostali delegowani wiceprezesi PZPN pp. Janusz Mallow i ppłk. dypl. Steiffer, których zadaniem będzie załagodzenie zatargu pomiędzy klubami Zagłębia Dąbrowskiego a towarzystwami z Częstochowy.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

22-ga Loterja Państwowa

(Bez gwarancji.)

W dziesiątym dniu ciągnienia 5-tej klasy wygrane padły na numery następujące:

100.000 zł. nr. 20933.
50.000 zł. nr. 184762.
25.000 zł. nr. 102473.
15.000 zł. nr. 179371.
Po 10.000 zł. nr. 126719 199141.
5.000 zł. nr. 129900.
Po 3.000 zł. nr. 46400 68442 155303.
Po 2.000 zł. nr. 727 22445 23997 26560 34322 42657 59547 657702 71102 73689 80959 85833 94247 98153 103159 103730 117912 135990 161082 162326 166204 174093 178768 179645 189594 193321 195290.
Po 1.000 zł. nr. 10878 16150 20928 23889 26227 26989 35851 44240 52805 93517 99623 126396 134961 175702 178404 179096 191876 192620 193093 193642 208917.
Po 500 zł. na nr. nr.: 2622 4062 4859 5731 5821 6565 6734 8606 10673 11660 11792 12772 12950 13222 13656 15473 18308 19878 20080 25064 27251 27859 28316 28373 29072 31941 33234 33335 33538 33911 36985 37111 37333 38882 45801 46192 46851 50213 50266 51223 52197 52465 53144 54446 54556 54559 55212 60472 61025 62753 63423 65101 67155 68384 71609 72768 72894 76461 76542 77354 78469 79349 82365 82539 84872 85404 85548 56614 90565 91870 92796 95016 95334 95444 95651 96681 96779 99757 102755 106216 108785 109720 110431 112770 113284 114016 115733 116503 121011 121617 126052 126915 127664 129777 130706 131297 131338 132194 135995 137184 138554 143631 144416 145682 148366 150711 150675 151894 152269 153360 165580 165874 174020 177244 177921 182822 184398 184540 185169 186393 186737 189103 189168 190832 192023 192581 193501 199795 202513 205512 206280 209190.

Po 250 zł. wygrały nr nr. następujące:

7 53 133 206 12 42 346 402 11 17 548 861 76 79 98 982 1049 62 178 273 314 86 411 65 99 574 86 411 65 99 574 86 93 602 731 91 2013 282 538 711 899 3160 274 312 18 470 609 53 789 818 4120 38 217 90 459 510 735 85 817 5050 55 81 128 45 78 268 81 346 95 606 762 960 66 73 75 94 118 29 81 92 327 676 746 54 89 873 86 903 7088 135 58 83 241 313 509 74 78 644 66 831 54 70 8020 58 62 156 289 450 62 74 555 664 98 723 852 97 593 79 9007 10 106 12 288 322 97 688 709 862 900 10070 122 97 285 304 75 436 536 657 789 850 905 21 52 11007 26 167 287 370 434 41 45 529 51 57 686 93 777 827 39 12344 98 403 55 512 98 709 836 68 936 39 13043 126 396 509 62 667 91 787 831 44 52 988 14042 71 220 21 55 80 90 326 66 74 77 568 73 78 646 99 713 827 918 46 15038 121 33 60 85 381 402 541 888 985 16226 64 317 29 72 537 47 650 728 814 18 76 83 90 901 17085 141 214 44 68 337 91 95 419 51 602 707 54 836 901 65 18086 110 226 325 80 475 79 589 628 66 766 887 960 19006 39 105 39 65 71 429 555 70 74 76 763 71 874 20117 67 74 94 256 58 333 424 573 76 21030 33 264 74 341 48 483 511 28 50 98 622 47 849 52 951 22034 52 70 183 85 340 407 13 52 524 81 665 87 834 977 23077 335 86 437 61 90 580 618 80 700 24036 86 126 269 78 334 406 519 52 902 8 15 89.

Losy do V. klasy są jeszcze do nabycia
w najszczęśliwszej kolekturze
Juljana Langera
Tel. 16-37. Tel. 31-41.
Centrala: Poznań, Wielka 5.
Filja: Poznań, Sew. Mielżyńskiego (Hotel Monopol) zw. 884

25061 111 233 42 309 40 494 532 40 835 930 26027 128 29 97 201 79 471 85 599 661 77 770 820 54 97 967 99 27050 128 258 68 427 93 583 684 823 40 28048 61 268 326 67 313 527 95 634 70 784 901 29069 126 282 308 9 513 628 715 76 950 30163 252 348 444 96 581 690 843 83 948 86 31052 66 173 347 585 638 56 761 846 80 32007 61 90 125 75 233 571 97 671 729 30 48 74 822 33 64 907 91 33063 70 102 55 237 301 32 42 461 63 71 632 80 84 714 44 65 806 12 58 34093 181 247 52 61 305 505 12 37 78 635 57 773 808 920 35071 86 476 91 522 47 620 21 22 27 844 996 36122 216 311 709 70 303 976 37000 109 66 81 95 212 24 58 355 533 688 753 62 753 38152 66 208 76 93 300 6 38 73 94 97 430 93 637 38 52 99 760 66 80 857 905 24 33 43 65 81 83 39014 131 58 79 279 349 421 502 34 83 607 769 819 46 14 40071 178 265 85 344 63 447 60 62 505 37 709 16 62 851 976 41108 522 34 75 89 702 61 871 42003 32 45 209 305 95 417 50 72 520 639 722 841 45 76 916 56 85 43037 307 32 480 615 26 749 99 804 44046 286 370 77 455 591 653 92 743 803 45 913 42 52 45100 254 57 384 94 440 42 50 588 622 43 765 953 64 46059 70 305 63 740 94 845 67 912 98 47336 454 64 537 72 609 76 817 86 48142 293 302 62 490 532 602 53 70 49118 80 259 311 29 48 549 72 618 715 838 53 70 94.

50099 145 321 36 404 14 30 523 76 77 624 86 90 92 986 51117 233 310 553 91 656 800 76 904 34 52135 247 306 34 486 539 641 43 59 76 756 88 90 852 53113 76 360 467 90 732 835 973 54316 40 96 455 83 707 8 94 810 39 40 85 940 73 99 55126 48 91 231 97 333 78 491 623 35 701 839 56099 390 492 681 800 93 03 37 57012 161 207 60 359 89 416 677 80 864 91 58000 115 50 224 86 327 409 561 613 36 59100 255 99 458 511 49 82 607 709 60021 25 86 216 332 418 527 50 78 722 836 61 61109 70 275 376 445 57 922 62059 190 424 606 31 89 836 42 63 989 63077 108 18 206 81 90 323 464 66 705 56 78 872 64042 168 218 99 332 568 95 737 83 923 42 79 85 65013 77 216 76 305 431 72 520 754 826 994 66059 131 293 314 34 63 66 92 99 462 540 646 717 820 996 67011 41 147 248 375 82 83 548 80 624 715 89 874 916 18 19 68160 287 460 95 502 48 714 54 966 69 82 69024 88 117 237 495 771 952 70022 58 181 353 69 567 69 661 703 4 56 95 26 49 66 71018 90 103 6 76 313 87 478 530 91 624 34 745 82 801 72065 115 479 557 859 920 55 67 73069 278 332 472 73 671 97 750 921 74127 67 213 385 427 513 614 715 72.

75214 308 73 92 404 500 78 810 33 908 76011 81 98 198 316 58 566 606 76 732 49 76 812 70 77226 31 48 49 98 326 29 77 522 88 97 705 28 933 78153 233 509 82 625 839 95 916 42 79026 42 176 247 52 307 68 98 425 543 60 71 634 68 86 824 60 70 80035 230 56 58 329 43 50 72 451 529 777 942 94 81009 262 318 42 85 98 425 90 93 857 82016 60 159 82 93 273 363 83 511 20 40 730 993 83053 228 604 36 849 60 89 925 84130 210 383 400 501 42 700 64 88 98 935 39 80 85026 71 256 475 521 81 612 33 843 910 54 73 86021 146 212 500 617 83 708 67 832 62 936 40 45 47 87135 213 18 20 62 96 388 414 53 94 579 642 61 85 702 55 967 88 204 22 44 78 95 341 526 61 754 95 89123 49 315 64 65 497 541 616 30 56 64 949 90061 125 240 51 327 442 46 65 542 75 638 743 69/74 885 901 56 91100 04 44 49 339 81 892 996 92080 97 141 532 631 38 882 92 900 93029 142204 72 74 369 450 569 696 704 29 87 858 968 94116 260 65 445 88 686 712 834 47 68 918 82 90 95013 85 126 254 393 457 508 45 662 704 46 854 96069 103 23 49 78 239 479 524 60 655 65 83 755 66 73 99 97014 81 193 247 52 356 427 576 624 709 822 53 64 937 92 98007 008 36 45 143 95 231 94 311 430 68 77 554 60 812 74 99120 288 341 503 15 33 34 612 760 814 89 917.

100151 561 724 900 57 62 101135 289 679 709 60 95 866 102185 87 231 422 68 516 37 68 642 921 86 103030 89 90 156 95 249 71 80 94 448 54 545 614 16 71 79 788 916 86 89 104146 263 385 483 533 630 88 755 64 820 56 73 960 105046 73 154 212 13 99 304 37 497 645 86 738 87 802 943 106002 61 64 183 423 696 749 55 881 907 107110 241 85 549 73 642 770 890 108000 68 69 80 300 38 44 84 403 518 639 76 891 914 40 49 109256 63 433 67 76 513 605 882 903 24 110019 33 123 98 223 83 324 48 407 557 601 733 994 111064 190 345 67 483 89 502 27 87 690 816 37 949 60 91 112019 177 357 65 82 435 640 48 716 39 49 323 113023 67 255 421 519 88 620 49 73 862 63 907 22 114056 267 326 70 426 63 506 12 793 804 56 78 115010 11 203 08 420 626 98 116058 189 229 51 58 91 302 16 37 68 94 421 52 89 92 600 54 766 919 56 63 117163 215 61 72 98 369 427 36 59 515 86 91 613 77 891 918 118142 224 84 89 415 46 552 686 856 92 98 962 119230 41 386 440 552 638 68 89 702 34 74 88 808 58 93 120236 302 06 39 67 445 554 604 16 772 807 49 908 26 70 121057 163 89 200 368 539 43 731 68 88 844 66 960 85 123153 59 83 97 202 19 55 303 55 448 75 94 555 679 83 925 56 93 123222 94 99 346 460 500 25 680 745 97 909 18 31 39 124032 45 87 105 219 30 61 301 480 97 525 674 834 912 96.

125027 116 302 31 58 561 626 35 737 863 126054 154 300 69 73 96 457 92 573 772 944 50 127162 85 88 343 46 413 625 41 50 883 86 904 128137 74 364 76 437 96 530 53 637 64 89 90 733 817 31 53 906 129067 167 202 17 21 62 429 550 661 62 750 68 72 80 831 945 91 130005 96 234 40 64 505 675 80 802 17 95 131027 94 245 64 377 482 550 57 683 893 967 132090 126 218 87 839 415 50 665 88 722 60 99 811 44 133133 69 473 611 36 707 952 134021 97 168 84 279 32 342 499 582 640 712 46 135007 281 504 15 812 136002 65 120 229 31 508 83 85 619 61 793 927 53 98 137089 136 82 354 66 434 517 61 611 66 83 88 894 923 138009 39 77 78 114 54 235 523 608 907 75 139152 85 220 71 414 810 944 97 140024 33 51 214 87 381 409 514 67 665 888 922 141017 40 51 80 347 424 92 630 724 28 142011 48 150 56 459 560 619 49 733 870 961 143189 97 922 328 73 510 81 601 786 825 47 91 921 71 144049 77 159 440 533 605 11 900 44 68 145018 47 167 221 42 325 429 85 514 99 702 18 146000 39 95 100 77 99 268 311 92 513610 19 70 737 147127 243 336 546 47 65 612 15 848 148025 195 265 344 533 41 79 623 735 50 999 149021 30 81 85 117 70 482 88 635 80 87 819 45.

150169 296 302 402 75 585 610 67 721 826 66 989 90 151131 67 254 309 48 79 99 524 57 81 839 65 83 92 152007 117 68 203 13 74 373 84 469 563 610 75 912 29 64 153103 13 223 393 401 85 643 90 805 971 154004 89 105 314 524 41 85 94 658 67 710 851 60 155074 145 209 488 510 11 83 93 758 816 156036 64 122 209 51 307 46 54 503 79 642 60 713 977 157001 178 89 224 98 391 528 57 98 729 883 984 138036 80 251 80 396 616 33 823 44 159231 86 364 490 99 592 686 758 87 877 980 160131 48 91 279 315 24 444 54 55 76 553 606 30 47 60 727 96 824 923 161083 187 400 43 503 48 632 53 715 88 800 22 50 903 9 162127 33 90 203 27 30 400 17 41 519 29 85 622 77 759 79 814 960 163255 90 328 74 436 526 79 96 725 74 855 910 22 54 164174 277 511 635 97 824 902 165010 15 101 537 70 761 71 871 166046 75 112 61 237 91 428 95 510 649 50 728 68 826 901 167116 76 251 63 336 536 41 46 83 676 725 74 880 90 821 168011 123 91 355 62 405 13 555 729 890 169102 18 19 262 370 84 89 487 529 92 96 604 50 55 768 905 56 170068 110 246 86 307 27 55 455 547 609 73 718 171039 82 85 107 210 329 54 88 439 52 92 548 843 963 66 172007 90 94 405 819 66 75 173026 188 281 86 304 26 61 543 867 96 174098 219 334 60 569 75 645 759 861 971.

W najszczęśliwszej kolekturze
A. KĘDZIORY
w Poznaniu - Sieroca 5/6
padają co dzień
WIĘKSZE WYGRANE.
Nie zwlekaj! Kup los jeszcze dziś!
ZDOBĘDZIESZ GOTÓWKĘ! zw 28 440

175046 113 31 432 58 574 85 651 806 925 176035 93 108 117 268 81 93 364 536 51 61 604 730 94 846 917 69 177257 91 457 518 25 652 824 34 52 57 178143 223 335 74 98 558 66 94 671 920 179168 315 18 36 43 45 62 412 590 744 70 88 89 887 99 952 87 180024 179 266 462 558 76 694 734 848 920 41 181047 60 267 83 93 337 85 511 62 620 44 52 80 84 780 825 902 97 182194 523 420 612 61 703 873 920 57 97 183005 53 107 481 619 36 72 89 785 845 184001 24 152 63 431 36 310 404 23 99 655 741 48 175 224 25 63 267 371 424 86 88 89 513 50 78 855 92 926 99 186078 105 33 408 20 44 70 86 541 743 53 804 30 39 40 928 98 187182 92 404 47 74 690 797 824 188105 27 230 31 51 346 67 519 631 76 90 809 926 43 62 189080 183 216 355 521 43 614 823 81 944 190056 163 90 210 76 317 37 47 53 56 59 488 92 548 75 600 32 713 902 191041 98 120 88 473 529 30 82 94 644 715 69 816 29 906 28 42 192028 73225 96 319 98 450 615 193135 59 258 336 468 506 729 68 851 900 194024 71 140 218 303 89 461 525 653 74 99 786 920 195078 231 32 310 458 74 607 28 41 59 76 812 34 86 930 196023 140 207 306 70 72 507 738 63 819 914 26 40 197041 116 27 72 319 70 81 468 500 607 767 198310 49 441 251 32 97 720 858 955 67 199034 217 310 40 492 546 99 757 945 87 952.

200400 509 80 614 74 781 953 201013 44 137 45 91 208 63 403 33 568 95 99 655 86 730 37 59 840 956 86 202124 53 238 493 583 625 65 51 703 13 51 828 36 69 82 966 75 79 203263 66 67 439 505 26 68 658 69 839 204076 141 70 445 572 612 46 959 76 205132 37 47 236 63 392 522 29 35 901 74 206010 44 62 129 219 38 360 63 446 55 553 92 607 723 25 80 87 91 863 71 952 78 207004 208 61 73 480 97 520 24 613 14 85 722 49 66 863 918 86 208147 139 201 38 83 426 94 544 56 68 618 59 98 723 895 995 209036 52 154 70 558 76 732 62 833 918 77.

Ciągnienie od 10 marca do 18 kwietnia 1931 roku.

Z życia harcerzy

O polskich zwyczajach harcerskich. W międzynarodowym kwartalniku „Jamboree" znajdujemy artykuł dha inż. Olgiera Grzymalowskiego o polskich zwyczajach, kultywowanych w drużynach harcerskich, oraz o charakterystycznych cechach polskiego munduru skautowego.

Jamboree bułgarskie. Jamboree bułgarskie odbędzie się w połowie sierpnia r. 1931 na terenach, gdzie latem ubiegłego roku obozowała 21 warszawska drużyna harc. koło Warny. Bułgarzy czynią usilne starania aby ściągnąć do siebie uczestników wszechsłowiańskiego zlotu w Pradze.

Międzynarodowa Konferencja Żeńska. Najbliższa Międzynarodowa Konferencja Żeńska odbędzie się w Krakowie i w Cisowym Dworku w Sromowcach w r. 1932.

Drużyna skautowa w Nowej Funlandji. W Nowej Funlandji istnieje drużyna skautowa na Labradorze w okolicy przez pół roku pokrytej lodami. Mundur chłopców jest oczywiście przystosowany do klimatu. Bluzy noszą granatowe, z materjału domowej roboty, do tego czerwone chustki na szyję, spodnie wpuszczone w nagolenniki z płótna żaglowego, skórzane mokasyny dopełniają malowniczej całości. Członkowie tej drużyny słyną jako myśliwi i traperzy i co sobotę przynoszą z łowów kuropatwy lub króliki na niedzielny obiad swej szkoły.

Skauting wiejski w Ameryce. Skauting wiejski w Ameryce stanowi specjalną część organizacji, cieszącej się szczególnem poparciem władz. Osobny departament w Głównej Kwaterze kieruje nim. Ostatnio opracowano pięcioletni plan sadzenia drzew, w którego przeprowadzeniu zapewniono pomoc Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych, Amerykańskiego Związku Leśnego i Państwowego Związku Przemysłowców Leśnych. Związek Leśny ofiarował 10 000 dol. na akcję zalesienia kraju.

Z życia Towarzystw

Z Komitetu Tow. Wildeckich. Rozwijający ożywioną działalność Komitet Tow. Dzielnicy Wildeckiej odbył swe roczne walne zebranie. Obradom przewodniczył prezes p. Seja. Po załatwieniu szeregu spraw wewnętrzno-organizacyjnych omówił p. D. szerzącą się w mieście naszym nędzę wśród bezrobotnych. Komitet, pod którego egidą grupuje się 17 towarzystw wildeckich — czyli około 3 tys. członków — nie może w tej tak palącej kwestji, biernego zajmować stanowiska, lecz musi przyłączyć się do ogólnej akcji charytatywnej społeczeństwa. Prezes Deja apeluje gorąco do zebranych delegatów, by każdy z członków przyjął możliwie jedno, wzgl. więcej dzieci na obiady lub kolacje. Sprawą tą zajmuje się Poznański Okr. „Caritas" który ubogich wysyła zgłaszającym się w dom.

Po obszernej dyskusji, członkowie wpisywali się do listy — a pozatem uchwalono, że delegaci zareferują sprawę w swych ośrodkach, by jak najwięcej zjednać chętnych do akcji wielkiego miłosierdzia.

Dalsze przewodnictwo oddano w ręce p. Wolniewicza. Z wygłoszonych przez prezesa, sekretarza Czajki, skarbnika Królaka i gospodarza Komina sprawozdań, wynika, że komitet pracował w kierunku harmonijnej współpracy z towarzystwami. W różnych sprawach dotyczących członków i Towarzystw, zwracał się komitet w 103 wypadkach do Magistratu. Według sprawozd. kasowego było w kasie dochodu 744.12 zł., rozchodu 734,35 zł. Zarządowi udzielono pełnego pokwitowania.

Następnie prezes p. Deja, referował sprawę pobudowania na Wildzie własnego gmachu, w którym mogłyby się skupiać wszystkie wildeckie organizacje. Sprawa ta wywołała ożywioną dyskusję.

Po przyjęciu do komitetu dwóch nowych towarzystw przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Na prezesa wybrano ponownie na okres 3 lat p. Deję, a na jego zastępcę p. Pawliczaka. Przez aklamację wybrano na sekretarza p. Czajkę, na skarbnika p. Fr. Królaka i na gospodarza p. Komina Zast. sekretarza wybrano p. Ullmana. Ławnicy: Olszewski, Kmieciak, Zwiernik, Hejnat, Priebówna, B. Handschuh i Fr. Walewski. Na rewizorów kasy powołano pp. Suwalskiego i Malinowskiego.

Na tem zamknięto obrady. (z)

Z Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. Józefa Hallera, Poznań-Jeżyce. W dniu 3 bm. odbyło się na sali p. Jaszyka przy ul. Kraszewskiego 16 plenarne zebranie, które zagaił prezes p. Podgórski. — Dłuższy odczyt o Polakach w Hiszpanji wygłosił wiceprezes Kujawa, nagrodzony licznemi oklaskami Sprawozdanie z odbytego zjazdu delegatów Okręgu I. złożył sekretarz Gwizdek, zaś z uroczystości jubileuszowej proboszcza par. jeżyckiej komendant Leszczyński. Po odczytaniu przez prezesa rozkazu gen. J. Hallera do żołnierzy, zjawił się komendant Okręgu I. drh. Gniatczyński i wygłosił dłuższe przemówienie, wzywając do skupienia się, celem zwalczenia wrogów wewnętrznych i zewnętrznych.

Z Korjoracji Przemysłu Elektrotechnicznego na Woj. Poznańskie Dnia 9 bm. odbyło się w sali posiedzeń Domu Rzemieślniczego doroczne walne zebranie, przy udziale naczelnika Wydziału Przemysłowego Magistratu m. Poznania p. dr. Kluska. Zebraniu przewodniczył starszy Korporacji p. inż. Piński. Zarządowi udzielono jednogłośnie absolutorjum i uchwalono preliminarz budżetowy na rok 1931. W miejsce ustępujących członków zarządu wybrano p. M. Pachulskiego (ponownie), oraz p. inż. Namysła. Na zastępcę członka zarządu wybrano kierownika Elektrowni Miejskiej w Ostrowie p. Grzeszkiewicza. W obradach uczestniczyli członkowie, rekrutujący się z wszystkich dziedzin zawodu elektrotechnicznego, przedstawicieli elektrowni miejskich, przedsiębiorstw elektroinstalacyjnych i radjotechnicznych. Ze sprawozdania za rok 1930 wynika, że Korporacja mimo krótkiego istnienia wywiera dodatni wpływ na uregulowanie stosunków w nauce zawodu elektrotechnicznego.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Poniedziałek, dnia 23 marca 1931 r.

Poznań (335 m) godz. **7.15** gazeta poranna; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** komunikaty; godz. **17.25** dzieci dla dzieci; godz. **17.45** koncert muzyki kameralnej. Wykonawcy: prof. Gertruda Konatkowska (fortepian), prof. Tadeusz Szulc (skrzypce), prof. Zygmunt Butkiewicz (wiolonczela); godz. **18.25** arje z oper włoskich — odśp. p. Władysław Sowiński (tenor). Przy fortepianie Jadwiga Komorowska; godz. **18.45** z cyklu odczytów misyjnych — odczyt pt. „Kościół Katolicki w Meksyku"; godz. **19.00** odczyt W. F. i P. W.; godz. **19.15** „Silva rerum"; godz. **19.25** feljeton Jana Emila Skiwskiego; godz. **19.50** arje operowe w wyk. p. Michała Hołyńskiego, art. op. (tenor), przy fortepianie Mieczysław Mierzejewski; godz. **20.10** koncert dla dzieci w wyk. chóru dziecięcego Szkoły XXV pod batutą p. Marjana Weigta; godz. **20.30** odczyt z cyklu „Ewolucja muzyki nowoczesnej od Chopina do czasów dzisiejszych"; godz. **21.00** operetka Falla „Madame Pompadour" (transmisja z Warszawy); godzina **23.00** sygnał czasu, komunikaty; godz. **23.15** „Z nad krawędzi" (wygł. brat Cezary.

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** muzyka gramofonowa; godz. **14.40** (dla maturzystów): „Pierwsze stadja rozwoju organizmów" — prof. St. Sumiński; godz. **15.00** (dla maturzystów): „Rycerstwo średniowieczne" — prof. St. Nowakowski; g. **15.50** lekcje języka francuskiego; godz. **16.10** komunikat dla żeglugi i rybaków; godz. **16.15** program dla dzieci starszych; godz. **16.45** muzyka gramofonowa; godz. **17.15** „O proporcjonalności ciała ludzkiego"; godz. **17.45** muzyka lekka; godz. **19.10** skrzynka pocztowa rolnicza; godz. **19.25** uwagi i wskazówki dla detektorowiczów: godz. **19.30** płyty gramofonowe; godz. **19.40** Prasowy Dziennik Radjowy; godz. **20.00** „Poszukiwanie sensu życia"; godz. **20.15** „Legenda o Mistrzu Twardowskim"; godz. **20.30** VIII odczyt z cyklu „Ewolucja muzyki współczesnej od Chopina do czasów dzisiejszych"; „Drogi i bezdroża współczesnej muzyki niemieckiej"; godz. **21.00** operetka Falla: „Madame Pompadour".

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Przemysłowców „Sobieski".** — Zwiedzenie Prosektorjum Anatomicznego przy ul. Grunwaldzkiej nastąpi w niedzielę 22 bm. Zbiórka o godz. 9,30 przy cmentarzu farnym. Dzieciom wstęp wzbroniony. — W „Kasie lokalnej" płatny jest wypadek 128.

— **Stow. Młodzieży Obywatelskiej Poznań - Śródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek 23 bm. o godzinie 20 w ognisku przy Al Marcinkowskiego 26 Na porządku obrad referat oraz bardzo ważne sprawy.

— **Tow Przemysł. „Jedność"** (pod wezwaniem św. Antoniego) **w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 24 bm o godz. 20 w lokalu posiedzeń p Ograbowicza przy ul. Ślusarskiej 6. Płatna jest serja 30 kasy lokalnej — Wszelkie korespondencje należy skierować do lokalu posiedzeń p. Ograbowicza, ul. Ślusarska 6.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Krystyna Ajtnerówna 9 m 12 d. Adam Lewandowski, monter, 53 l Teresa Kołodziejczakówna 5 m. 16 d. Anna Janowiczówna, bez zawodu, 62 l Ignacy Liedke, samodz. mistrz obuwniczy, 83 l. Maksymiljan Stempniewicz, pom. rzeźnicki, 45 l

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Radziszewska 5 zł; — Siekierska 5 zł; — Słomińska 2 zł; — Tyliński, Mieszków z podziękowaniem za otrzymane łaski 4 zł; — Dzierżykraj - Morawska z podziękowaniem za otrzymane łaski 10 zł; — L. Adamski w pewnej intencji 5 zł; — Janowska 5 zł; — Marjan Krygier, Szubin 1,35 zł; — Kazimiera Spłoga, Oborniki 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 1770,15 zł.

Sprostowanie: W numerze 126 Kurjera Poznańskiego mylnie wydrukowano Szczerlińscy zamiast Szczerbińscy za otrzymane łaski 10 zł.

Na bezrobotnych: Bolesławostwo Piechowscy zamiast kwiatów imieninowych dla cioci Józi 10 zł; — Leonja K 10 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 1742,80 zł.

zw 28 361/a

Najwyższy czas wykupić nowe roczne **karty wstępu do Ogrodu Zoologicznego,** które wydaje jego biuro przy ul. Gajowej 5. Zamówienia przyjmuje się także telefonicznie pod nr. 60-92.

Na doraźną pomoc dla weterana z roku 1863 Melchiora Kopruckiego: 255.50 zł wypłacono dnia 18 3. 31 p. Wilczakowej.

Na harmonikę dla optanta: Sieliński, Omale 3 zł

Na biedne dzieci: Joanna Zagierska, Leszno zamiast kwiatów na grób rodziców w dniu imienin 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 648.50 zł.

Na Tow. św. Wincentego a Paulo parafji Zmartwychwstania Pańskiego: Paweł Mrozowski zamiast wieńca na trumnę śp. Franciszki Mazurkiewiczowej 30 zł.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **I. G. B.** Może Pan zaskarżyć wszystkich, jeżeli są pełnoletni. Renty zająć nie można, jednak jest przecież inwentarz żywy. Przedawnienie dwuletnie. Gminy Pan skarżyć nie może, gdyż zawarł Pan umowę najmu Poprzednio można ją było skarżyć o odszkodowanie Ubezpieczenie niepotrzebne. (aOK)

— **Wu-Ka.** Nie wiemy, jak się rozwijają interesy tej spółdzielni. (K)

— **Ks. A. R. Pst.** Notowań giełdowych w Poznaniu wogóle nie było. Kurs wahał się pod koniec grudnia 1919 od 46—52 mkn za dol., a w końcu grudnia 1920 od 57—60 mkn. (K)

— **A. T. z Leszna.** Oczywiście, jeżeli Pan domagał się przysługującego mu urlopu a pracodawca go nie udzielił, może Pan teraz domagać się pieniężnego wynagrodzenia. Roszczenie może ulec przedawnieniu (K)

— **Kcynia.** Nie znamy tej firmy, w Poznaniu jej niema. (K)

Pończochy

! skarpetki, trykotaże damskie. Wysokie gatunki, niskie ceny poleca **„WIWA"**

Specjalny magazyn

Plac Wolności 14, obok „Hangarji".

dw 8097

MEBLE po cenach znacznie zniżonych poleca w pierwszorzędnem wykonaniu

IGNACY LINKE - PIEKARY 22/23.

Pw 9851-11.35

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

176 **do kasy komitetu wpłacono do dnia 18. 3. 1931.** 8608 mp

Spółdzielnia Budowlana Polskich Urzędników Państwowych, Poznań	1 000.—	B Pyszkowska Skoki	10.—
St. Cz. z M. z prośbą o zdrowie i błog. dla siebie i rodz	10.—	Z. Szymkowiakowna. Pakosław z podz. za odebraną łaskę	10.—
J. Z. Poznań	50.—	Prof. A. Lwowski. Ostrzeszów	10.—
M. S. Bylin z prośbą o zdrowie dla matki i błog. w domu	5.—	A. Kapuścińska. Trzemeszno	10.—
Kółko Włościanek. Łubowo II. rata	25.—	Fr. Kniże Stanisławów	10.—
Fl. Adamek. Poznań	2.—	M. Dąbrowska Śrem	20.—
St. Pieprzyk. Babkowice	2.—	X. Kundegórski, Leszno od uczenn.e Gimnazjum Żeńskiego	60.—
L. Czerwińska Babkowice	1.—	A. Krystkowiak Mogilno	2.—
A. Taraskówna. Poznań. na intencje zdrowia	2.—	A. Knebłówna Toruń	1.—
Nowicka. Poznań. rata za marzec	10.—	Z. Konopińska. Poznań	2.—
W. B. z prośbą o zdrowie	5.—	A. Litkowski Chemiża. III. rata	3.—
A. Grabowski. z prośbą o zdrowie	10.—	K. Patynko. Lwów	3.—
Parafja Bożego Ciała zebrane na listę 256	77.—	Em. Por. Grzybkowski. Raszków	5.—
Włodarczyk	5.—	L. i H. Jeleńcy. Poznań	5.—
M. P. Poznań	5.—	H. Wierzchowiecki. Żerków z prośbą o błog. dla dzieci	5.—
K. P. Poznań	5.—	M. Balcerkowa. Koźmin	5.—
E. P. Poznań	5.—	E. i P. Poprawska. Jurkowo	5.—
Gniotówna. Michorzewo	10.—	B. Krukowski. Kleka	5.—
St. Szulczewska. Poznań	5.—	H. Hajchowa. Poznań	5.—
H. S. Poznań	10.—	J. B. Żaniemyśl. w intencji o zdrowie	5.—
W. Frąckowiak. Poznań	5.—	T. Bartkiewicz. Śrem	5.—
K. Frąckowiak. Borek	5.—	J. Lis. Wronki	5.—
Schmidtowa	10.—	St. Borowska. Nakło. z prośbą o błog. i zdrowie całej rodziny	5.—
Wielebińska. z okazji chrztu Tereni	5.—	T. Sporny. Żnin	5.—
J. Gruszczyński. z prośbą o pracę dla syna	2.—	Bielecki. Lwów	5.—
M. M. Marszew	5.—	W. Jasiński. Siekierzyńcy	5.—
J. Malewski Białe Piątkowo	1.—	W. Przeniczny. Grudziądz	10.—
M. Łuszczewska Gniezno	5.—	F. Koliński. Poznań	10.—
Dent. Z. Hofman, Krotoszyn	15.—	Wł. Baran. Krynica	10.—
M. Janiowa Cielcza	5.—	L. Wolańska. Brzozów	10.—
L. Jolata. Piotrowo	5.—	Pom. Starosta Krajowy Toruń	100.—
J. Grzęda. Ostrów	5.—	J. Kapralski, Dubinek	2.—
J. Rembnista. Skrzydłówko	5.—	Fr. Bulera. Damasławek z prośb. o zdrow. dla syna	3.—
J. Korbel Sulkowice	1.50	T. Ewertówna. Ciszkowo	10.—
K. Matkiewiczowa Wilno	5.—	A. Heinke Konarzewo z podz. za odebr. łaski z prośb. o dalszą opiekę	10.—
St. Mierzwa Szulowa	2.50	L. Wojciechowski. Dobrzyca	10.—
Notar. W. Winnicki. Lutowiska	2.50	Niziołkiewicz. Bydgoszcz	10.—
F. K. Poznań z podz. za odebrane łaski z prośbą o dalszą opiekę	10.—	M. Nowińska. Szymkowo	2.—
		W. Filipczak. Jutrosin	3.—
		S. L. Etter. W. Łęck. Pom.	10.—
		X. Klementowski. Chełmża	4.—
		A. Tulejewiczówna. Oborniki z prośbą o błog.	3.—
		Krawiec. Cegliniec z proś. o błog. i zdrow. dla całej rodziny	10.—
		W. Grussówna. Poznań	10.—
		T. Rekowska Toruń	5.—
		W. Zalewska. Toruń	10.—
		X. Fl. Maćkowiak Śrem od p. Brdegi-Polczyn	20.—
		J. Błoszykowa. Nochówko	17.—
		W. Tykfer. Ciszkowo	5.—
		R. Siedlecki. Próchnowo	5.—
		B. Wekwert. Nowebudy	5.—
		M. Wesołowski. Bzowo	5.—
		A. Kozak Wierzchosławice z prośbą o zdrowie	5.—
		W. Nietzowa. Leszno	5.—
		Markowska. Bydgoszcz	5.—
		A. Weinertowa. Sierków	5.—
		Szulcówna. Toruń. Marta	5.—
		Szulcówna. Toruń. Marja	5.—
		B. Strzelecki. Janówiec	5.—
		A. Serba. Radomno	5.—
		St. Ostrowski. Proszów z podz. za odebr. łaski z prośbą o dalsze	5.—
		M. Gizeler. Podzamcze	5.—
		J. A. Wojciechowski. Rawicz	5.—
		Z. Strzelińska. Chodzież	5.—
		M. Maćkowiak. Solecko	5.—
		M. Rodaksowa. Dalewo	5.—
		Andrzej P. Gniezno	5.—
		J. Śmiłowski. Poznań	5.—
		A. i M. Drużbiccy. Dobrzyca z podz. za odebr. łaski z prośbą o nowe	5.—
		T. M. Bieniasz Stanisławów	5.—
		J. Smordowski. Ostrzeszów na pewn. intencję	3.—
		W. Nater. Donatowo	10.—
		Nehring. Mochy	10.—
		J. Nater. Lubosz Nowy	6.—
		J. Maćkowiak. Walewo	2.—
		I. Kamińska. Środa	2.—
		Kaczmarowscy. Jeziorce z prośbą o zdrow. i błog.	10.—

Konto P. K. O. 207 470. — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 21.

Dnia 19 marca 1931 r., o godz. 11,45 w nocy zasnął w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, brat, szwagier, wuj, teść i dziadek, ś. p.

Ignacy Liedke

przeżywszy lat 83. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 22 b. m., o godz. 4 po południu z Zakładu św. Józefa na cmentarz farny przy ul. Bukowskiej. Msza św. żałobna odbędzie się w poniedziałek, dnia 23 b. m., o godz. 8 rano w kościele Farnym, o czem donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

synowie, córka i rodzina.

Poznań, W. Garbary 43, Berlin, Wrocław, Katowice. dw 3112

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał", ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

Dnia 20 bm. po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł w Wieleniu n/Notecią b. urzędnik Dyrekcji Ceł, ś. p.

Paweł Zwierzyński

referendarz.

Niestrudzony w pracy o nieskazitelnym charakterze, pozostawia po sobie trwałe i wdzięczne wspomienie.

Cześć Jego pamięci!

Dyrekcja Ceł w Poznaniu.

nw 8551

Ś. p.

Marja z Michałowskich

Marjanowa Wesperowa

żona Prokuratora Sądu Najwyższego

przeżywszy lat 46, zmarła po krótkich a ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., dnia 20 marca 1931 r. o godz. 11 w nocy. Eksportacja zwłok nastąpi w poniedziałek, 23 b. m. po poł. o godz. 4 z kaplicy cmentarza parafjalnego na Jeżycach o czem zawiadamia

w ciężkim smutku i żalu pozostały

mąż z synami i rodziną.

Msza św. za duszę ś. p. Zmarłej odbędzie się w kościele na Jeżycach we wtorek, 24 b. m. o godz. 8,30.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. dw 3111

Poznań, Kraków, Warszawa, dnia 21. 3. 1931.

Zakład pogrzebowy „Bracia Nowak" pl. Nowomiejski 10 tel 1046.

Przewielebnym: Ks. Prob. Skoniecznemu za wzniosłe słowa pociechy, Ks. Prof. Skórnickiemu za okazaną serdeczność oraz wszystkim, którzy objawili nam tyle serca i współczucia z powodu śmierci najukochańszego ś. p.

Teodora Drauschkego

składa z głębi serca płynące

podziękowanie

rw 28 456 **żona z córką i wnukiem.**

---

†

W piątek, 20 b. m., zmarł członek Tow. naszego, ś. p.

Adam Lewandowski

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 23 b. m., o godz. 5-tej po poł., z domu żałoby, Łąkowa 16. O liczny udział członków w pogrzebie uprasza

Zarząd Tow. Przem. „Sobieski" w Poznaniu.

Wypadek 129 rw 13 481

Ś. p.

Izabella Hrabianka

Colonna-Walewska

przeżywszy lat 70, zasnęła w Bogu po krótkich cierpieniach opatrzona Sakramentami św., dnia 16 marca 1931 r. w Wronczynie i tamże pochowana. Krewna i przyjaciółka naszej rodziny. O czem donoszą

w smutku pogrążeni

dw 3100 **Tadeuszostwo Jackowscy**

Wronczyn, p. Pobiedziska w marca 1931.

---

†

Dnia 20 marca 1931 r. zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w 53 roku życia, nasz kochany ojciec, teść, dziadek, brat i stryj, ś. p.

Adam Jan Lewandowski

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 23 b. m., o godz. 5-tej po południu, z domu żałoby przy ul. Łąkowej 16.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 28 461 **córka, zięć i rodzina.**

Poznań, Warszawa, Inowrocław, Przemęt.

Kto chce kupić tanio i dobrze winien przedewszystkiem obejrzeć nasze

Samochody

używane

Ceny bardzo umiarkowane. Warunki zapłaty niezwykle dogodne. Kilkadziesiąt samochodów najlepszych fabrykatów z karoserjami wszelkich typów do wyboru

Polecamy specjalnie:

Fiat Mod. 509 4/20 KM 4-osob. otw.
Fiat Mod. 514 6/30 KM 2-3os. Spyder
Fiat Mod. 503 6/30 KM 4-6 os. kryty
Fiat Mod. 507 9/31 KM 6-os. kryty
Fiat Mod. 512 14/50 KM 6 - os. kryty
Fiat Mod. 520 9/45 KM 4-os. otw.
Fiat Mod. 520 9/45 KM 4-os. kryty
Chenard Walcker 5/25 KM
4-osob. kryty
Minerva 8/40 KM
4-osob. kryty
Minerwa 13/55 KM
6-osob. Cabriolet
Benz-Mercedes 12/50 KM
6-osob. kryty

Fiat 505 9/31 KM
wysyłkowy - platforma
Chevrolet 12/50 KM
ciężarowy - platforma
International 11/40 KM
wysyłkowy - kryty
i wiele innych

BRZESKIAUTO

Sp. Akc. — Poznań,

ul. Dąbrowskiego 29.

Tel. 63-23, 63-65.

Wyczerpujące oferty na każde żądanie.

Wielebnemu Duchowieństwu, a zwłaszcza Przewielebnemu Ks. Dziekanowi Zabłockiemu, Ks. Ks. Proboszczom Chilomerowi, Napierale, Błażejczykowi, Ks. Dr. Brassemu, Ks. Pref. Gałęzewskiemu, Sodalicji Pań, delegacji Kl Magna Polonia U. P., I i IV klasie Gimnazjum Męskiego, Ochronce św. Wojciecha, SS. Służebniczkom, Chórowi Farnemu, Krewnym, Przyjaciołom, Znajomym oraz wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę, złożyli wieńce i wyrazy współczucia z powodu śmierci naszej najukochańszej i nigdy niezapomnianej żony, mamusi, córki, siostry, bratowej i szwagierki, ś. p.

z Rogalskich

Jadwigi Wengerkowej

składamy z głębi zbolałych serc najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Mąż z dziećmi i rodzina.

Gniezno, w marcu 1931 r. nw 8 604

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszego najukochańszego syna, brata, szwagra i wujka, ś. p.

Konrada Boruszaka

odbędzie się

msza św.

dnia 22 b. m., o godz. 10-ej, w kościele Matki Boskiej Bolesnej na św. Łazarzu.

O współudział w modlitwie prosi

zw 28 448 **rodzina.**

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci ukochanego, najlepszego męża i ojca, ś. p.

Teodora Neymana

odprawią się

msze św.

we wtorek, dnia 24 marca, o godz. 9.30 w kościele św. Marcina. O współudział w modlitwie proszą Krewnych, Przyjaciół i Znajomych

zw 28 436 **żona i dzieci.**

Zwapnienie żył. Zdenerwowanie, osłabienie. Żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwem leczeniu domowem od **Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 2.**

„SOLIDITÉ“ to marka powodzenia.

Każdy szanujący się Pan nosi odzież tej marki, gdyż krojem, gustownym materjałem, wykonaniem i **cena** dostosowana jest do dzisiejszych wymagań.

Na zbliżające się ŚWIĘTA WIELKANOCNE trzeba nowego garnituru względnie płaszcza.

Radzę nie czynić zakupów przed obejrzeniem mych olbrzymich zapasów odzieży, która napewno zdobędzie sobie uznanie Pana.

Odzież tej marki zastępuje wykonanie miarowe.

W. KONKIEWICZ POZNAŃ Stary Rynek 8 dawniej ŁUCZAK

Mechaniczna Fabryka i Magazyny Wykwintnej Odzieży męskiej i dla chłopców.

ODDZIAŁ I: Mechaniczna Fabryka Odzieży męskiej i dla chłopców.
ODDZIAŁ II: Magazyny detaliczne sprzedaży Poznań, Stary Rynek 8 - Gniezno, Rynek 2.
ODDZIAŁ III: Wykwintny dział miarowy. Sukna — podszewki.
ODDZIAŁ IV: Dostawy umundurowań dla władz państwowych i samorządowych.

Pw 9834/5-11.139/40

Na święta

w największym wyborze dobry towar, najtaniej

bielutka porcelana

talerze stołowe zł 1.20
filiżanka ze spodkiem zł 0,80
półmiski, salaterki, sosjerki, wazy i t. d.

Najnowsze ozdobne

Serwisy stołowe

do kawy, moki,
do herbaty, ciast,
do owoców z pięknemi wzorami owoców

Serwisy stołowe seryjne które można nabyć częściowo.

Serwisy do śniadania zbierane filiżanki z talerzykami.

Przepiękne figurki. Wazony, bombonierki.

Szkło stołowe

szlachetne kryształy

Kielichy do różnych win.
Czareczki do koniaków likierów, szampana.
Puharki do (koktailów).
Römery w pięknych kolorach
Karafki do wódek, win.
Serwisy do likierów.
Dzbany i wazy do kruszonu.
Szklanki i puhary do piwa.
Talerzyki, talerze.
Kompotjery, żardyniery.
Serwisy z tacką do cukru.
Zestawy i talerzyki do konfitur.
Wazony, duże puhary.
Garnitury na gotowalkę rubinowe, zielone, kobaltowe.

Alfenidowe, alpaka, nikl

Menażki do octu i oliwy.
Zestawy, koszyczki i kasety do cukru, łyżeczki,
masielnice, tace, półmiski.
Serwisy do herbaty, kawy
Szklanki w postumentach
Serwisy do palenia.
Noże, widelce, łyżki, łyżeczki
Kaseta dębowa, zaw. 8 tuzinów i 10 sztuk sztućców.
Nożyki do owoców
Maszynki do gospodarstwa domowego.
Wyżymaczki.
Łóżka, umywalki.
Garnitury umywalkowe.
Emaljowane, aluminium naczynia do gotowania.
Drewniane wyroby, szczotki.
Garnitury słoji do krupów.

W. Janaszek

Poznań, ul. Jezuicka 1 (tuż przy Starym Rynku)

Wystawiamy w oknie porcelanę Ćmielowską, dostarczoną dla rezydencji Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Spale.

Pw 9812-11.95

Czarująca świeżość ust i policzków

podnosi urok kobiety, o ile jest naturalna. Dlatego też krem "Khasana-Superb" koloru pomarańczowego jest tak wyróżniany. Nadaje on naturalną świeżość, nie farbuje, jak zwykła szminka. Wtarcie cienkiej warstwy nadaje twarzy wytworny różowy ton. Krem ten odznacza się indywidualnie na każdej twarzy, wszystkie jednak upiększa i odmładza. Naturalność wyglądu wyklucza nawet podejrzenie zastosowania jakiegokolwiek środka.

Tę samą własność przystosowania się do cery posiada pomadka do ust "Khasana Superb". Podkreśla delikatnie linję ust i nadaje im młodzieńczą świeżość. Szybkie naturalne działanie umożliwia dyskretne zastosowanie w każdej chwili.
"Khasana Superb" krem i pomadka do ust są niewrażliwe na wpływ pogody i wody i nie ścierają się przy pocałunkach, a jednakże nikt nie domyśli się, że były one zastosowane. Jedynie mydło może je usunąć.

Dr. Albersheim's
KHASANA SUPERB

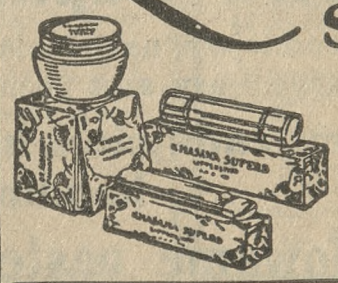

Pomadka do ust Khasana Superb w złotej oprawce — wytworny ołówek do wykręcania z przykrywką na zawiasie, podwójna zawartość — Khasana-Superb róż do policzków.
Wszędzie do nabycia!

Kupcie jeszcze dziś na próbę małą pomadkę do ust i róż. Wszędzie do nabycia! Miejsca sprzedaży chętnie wskażemy!

Dr. M. Albersheim, Frankfurt n. M. - Londyn - Gdańsk

Mężczyźni cieszą się,

bo skoro Żony ich kupują **na Pocztowej 4 u DOBROWOLSKIEGO** To znaczy, że zaoszczędzają ich ciężko zapracowany grosz.

Pończochy damski „flor“ . . zł 0,75
Pończochy jedw. do prania od zł 1,95
Pończochy męskie sportowe . . . . . zł 2,95
Skarpetki męskie bawełniane . . . . zł 0,45
Koszule damskie przybrane haftem 1,95 zł 1,80
Kalesony trykotowe męskie . . . od zł 1,75

Dobrowolski

Wiosna nadchodzi
i temsamem pora akupu nowego motocykla!

Przed nabyciem takowego zastanów się dobrze i wybierz tylko pewno działający, ekonomiczny i o trwałej, solidnej i precyzyjnej budowie!

Nie pozwól wprowadzać się w błąd sukcesami na wyścigach, gdyż wiedz, że są to maszyny specjalnie na wyścigi budowane i których cena przewyższa cenę maszyny katalogowej 8-mio do 10-cio krotnie.

Dla Ciebie miarodajne są tylko sukcesy osiągnięte na zwykłych, seryjnych maszynach w dalekich rajdach i jazdach regularności, na których kupno i ty sobie pozwolić możesz.

Takiemi motocyklami są motocykle **ARIEL** lub **MATCHLESS** pochodzące z najstarszych i renomowanych fabryk angielskich.

Miarodajną niech dla Ciebie będzie nie szumna reklama lecz najlepsza opinja posiadacza motocykla.

W tym celu zapytaj napotkanego motocyklistę na ARIELU lub MATCHLESS IE a jestem przekonany, że usłyszysz jedynie pochwały.

Pozatem oferujemy 5-cio letnią gwarancję na ramy, czego żadna inna fabryka niedaje. Rama jest najważniejszą i najodpowiedzialniejszą częścią motocykla, gdyż przy defekcie ramy jest życie Twoje w wielkiem niebezpieczeństwie!

Najlepszym ekwiwalentem za Twoje ciężko zapracowane pieniądze jest tylko motocykl ARIEL lub MATCHLESS.

Dlatego wybór Twój padnie na ARIELA lub MATCHLESSA z wyłącznego przedstawicielstwa K. Falkiewicz, Poznań, ul. Dąbrowskiego 79 telef 68-83.

Uwaga! Przy przedstawicielstwie otworzyłem specjalny warsztat naprawy motocykli o specjalnem wyposażeniu i fabrycznem pod kierownictwem doświadczonego fachowca p. Jakóba Fraysa **Stacja obsługi i konserwacja motocykli.**

zw 28 457

Cukiernia i Kawiarnia G. Erhorn
Poznań
Fr. Ratajczaka 39
Tel: 32-28.

OBUWIE
tanie
modne
z gwarancją
poleca
R. Krzyżańska,
Św. Marcin 66.
zw 28 450

Detektywne biuro
GREIF
od 20 lat w Poznaniu.
Obserwacje
Wywiady
Dochodzenie
zw 28 458

Do świątecznego pieczywa

AMADA **AMADA TRYUMF**

wyborowa margaryna mleczna.

Do nabycia wszędzie — tylko w oryginalnych paczkach.

Pw 9840-11.136

Samochód

4 osob. limuzyna Chenard Walker, w bardzo dobrym stanie i ekonomiczny w użyciu, na prawie nowych oponach, **tanio na sprzedaż.** Oferty skrzynka pocztowa 18.
zw 28 441

Dziewczyna
w średnim wieku, dobre świadectwa poszukuje stałej posady u starszych państwa, pensja 35 zł. Oferty Kurjer zdw 74 413

Poszukuje się
UBIKACYJ
na biura adwokackie.
Oferty do Kurjera pod zw 28 452

Majątek
1 400 mórg, ziemia pszenno-baraczana, gorzelnia, sprzedam za 350 000 zł, przy zaliczce w gotówce 175 000 zł. Zgłoszenia li tylko poważnych reflektantów do Kurjera pod zw 28420

Ubikacje handlowe

nadające się również na biura, przy pl. Sapieżyńskim na parterze, wprost od gospodarza, zaraz do wynajęcia. Oprócz tego do wynajęcia od 1 maja razem lub oddzielnie

3 hale fabryczne

po ca. 60 m² Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zw 28 453

9.90

Model 1345-03
Zwykły gładki bucik z paskiem na półwysokim obcasie z prunelu lub rypsu.

19.90

Model 3945-03
Do codziennego noszenia nadaje się doskonale powyższy bucik na pasku z czarnego boksu. Wygodny szeroki fason i obcas gum.

29.90

Model 4625-76
Elegancki bronzowy półbucik sznurowany do kostjumu sportowego. Bogata perforacja nadaje mu szczególnie ozdobny wygląd.

29.90

Model 2625-10
Czołenko z ozdobną spinką, miękki brązowy boks cielęcy, wygodny obcas, doskonały fason.

29.90

Model 1875-26
Na wizyty i przechadzki lekki bucik z paskiem na półwysokim obcasie, lakier. lub kol. boks cielęcy.

29.90

Model 2345-77
Specjalny mocny bucik z czarnego matowego boksu, przybrany lakiem lub z bronzowego nubuku, kombinowanego z boksem.

8.90

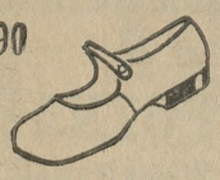

Wielk. 27-34 Mod. 2842-05
Dla dziewcząt bucik świąteczny na pasku. To samo wykonanie na codzień w bronzowym boksie.

ZBLIŻA SIĘ WIELKANOC

Nie zwlekajcie z zakupem nowego obuwia na święta. Ubiór wiosenny należy uzupełnić odpowiednim bucikiem. Oto kilka modeli, a posiadamy ich wielki wybór. **Prosimy nas odwiedzić zawczasu.**

14.90

Wielk. 27-34 Mod. 3632-22
Chłopięcy półbucik z bronzowego boksu ciel. wygodny fason, szyty, zelówka z mocnej skóry, cały obcas gum.

Do każdego koloru półbucika posiadamy pończoszki o stosownych odcieniach

Pończochy damsk. Bemberg jedw.			złoto 6.90
flor			4,90
Skarpetki męskie		2,50	3,50
Pończochy dziecięce	1,20	1,70	1,90

Bata

We własnych pracowniach reparacyjnych, kierowanych przez fachowców, wykonujemy reparacje wszelkiego rodzaju.
Używajcie do pielęgnowania obuwia specjalnej pasty, która doskonale konserwuje wasze obuwie. Cena 0,60 i 0,90.

29.90

Model 9675-38
Ładny bucik damski lakierek lub zamsz, również w modnych kolorach z imit. jaszczurki.

29.90

Model 9605-61
Czółenko na wyjście. Ornament w paseczki upiększa bucik ten nadzwyczajnie. Na składzie w kilku modn. kolorach

34.90

Model 9637-21
Elegancki bucik spacerowy fason ang. z czarnego lub bronzowego boksu cielęcego Nadaje się specjalnie do ubrania sportowego.

34.90

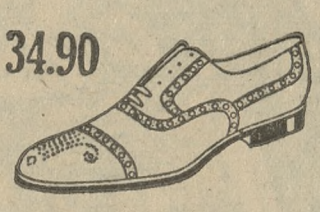

Model 7637-16
Nowość wiosenna: wąski fason, typowo szeroki obcas, boks cielęcy w kol. czarnym, jasnobronz. lub mahoniow.

34.90

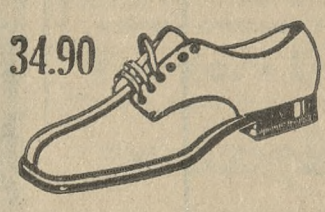

Model 6627-08
Elegancki, wygodny półbucik, uzupełnia doskonale ubranie sportowe.

19.90

Model 0967-00
Obuwie robocze z przetłuszczonej skóry na gumowej podeszwie i obcasie.

Wyjątkowa okazja!

TANI TYDZIEŃ KSIĄŻKI

Od dnia 21 marca do dnia 4 kwietnia r. b.

urządza

Spółka Pedagogiczna - Poznań

Podgórna 7

posezonową wyprzedaż książek działów:

beletrystyki, historji, literatury, medycyny, techniki, książek dla dzieci, pedagogiki, — prawa, gospodarstwa rolnego i inne —

po cenach — ***znacznie zniżonych*** — (do 75 proc.)

Przegląd książek nie obowiązuje do kupna.

Z tanlego tygodnia książki wyłącza się wydawnictwa z roku 1930/31

Pw 9833-11,141

Saletra Wapniowa 15,5% N.

Najskuteczniejszy, natychmiast działający nawóz sztuczny zawierający azot pochodzenia saletrzanego.

Rolnicy żądajcie u kupców i organizacyj handlowych. Pw 9852-11,132

Załadowanie następuje natychmiast.

Szkło

okienne, **ogrodowe,** katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kolorowe, djamenty, kit szklarski itp., lustra i

szyby wystawowe

poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Sp. z o. o. — Poznań
Małe Garbary 7a, telefon 28-63.
Pw 9546-11,93

Poszukuję dzierżawy

POLOWANIA

urozmaiconego na szereg lat.

Dużo lasu i łąk; — sarny, dzikie kaczki ewtl. króliki.

Obowiązki specjalnej ochrony przyjmuję jako prawdziwy przyjaciel zwierząt.

Szczegółowe zgłoszenia upraszam do „Par", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 11,99.

Pw 9811-11,99

Na sprzedaż

zabudowana nieruchomość

w centrum miasta Gniezna

składająca się z 3 parcel, każda z osobna lub w całości.

Młyn Parowy

Leon Foltynowicz, Tow. Akc. Gniezno w likwidacji.
nw 8606

Baczność Panie Gospodynie!

Dalsza zniżka cen na mięso.

Od dnia 20 b. m. sprzedaje

Fa Export Bacon-Środa

w następujących składach

w Poznaniu
ulica Górna Wilda 106
„ Marszałka Focha 158
„ Chwaliszewo 11
i „ Poznańska 26

Polędwica	za ½ kg	1,05	zł
Baki	„ ½ kg	0,60	„
Drobne mięso	½ kg	0,60	„
Kości z mięs.	½ kg	0,30	„
„ z ogonk.	½ kg	0,20	„
Nerki		0,75	„
Łby		0,25	„
Stópki		0,15	„

Kompletne osierdzia z wątrobami od 2,40—2,75 zł

i inne wyroby mięsne po znacznie zniżonych cenach.

Pw 9813-54,32

AUTO-LOT

wykonuje wszelki remont samochodów tanio, szybko i akuratnie. zw 28819

Poznań ul. Dąbrowskiego 83/85.
Telefon 77-67 i 63-69.

Pierwszorzędna Warszawska Pracownia

FUTER

prowadzana przez mistrza Warsz. Cechu Kuśnierskiego

Władysława Pawełka

przy ul. Fr Ratajczaka 14 (dawniej Fredry 1)

przyjmuje zamówienia i prace w zakresie sztuki kuśnierskiej oraz zw 28446

futra na letnie przechowanie.

Dla p. p. Lekarzy-Dentystów

zaraz do nabycia zaprowadzoną

praktykę dentystyczną

z pięknem 7 pokojowem mieszkaniem, większe powiatowe miasto. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **nw 8526**

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli, brak energji, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledziennicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka, otrzymają bezpłatnie broszurę dr. Weisego Słabość nerwów

Dr. GEBHARD i S-ka. — GDAŃSK, Nr. 22.
Pw 9803-10,38

WYSTAWĘ OBRAZÓW

znanego artysty malarza **ANTONIEGO SUCHANKA**, obejrzeć można w oknie wystawowem w firmie zw 28462

Zygmunt Morawski, ul. Półwiejska 7

tel. 52-57. Obrazy są do nabycia po cenie bardzo niskiej.

Bilans Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Gdyni w Gdyni

STAN CZYNNY — **na dzień 31 grudnia 1930 r.** — **STAN BIERNY**

			zł				zł
1.	Kasa (gotówka)	91 744,77		1.	Kapitał zakładowy		25 000 —
2.	Waluty obce	19 220,22	110 964 99	2.	Fundusz zasobowy		97 957 30
3.	Rachunki w bankach		657 489 32	3.	Wkłady:		
4.	Pocztowa Kasa Oszczędności		32 279 34		a) bezterminowe	678 654,18	
5.	Papiery wartościowe własne		119 800 98		b) terminowe do 3-ch miesięcy	1 766 560,49	
6.	Papiery wartościowe funduszu zasobowego		20 143 42		c) terminowe ponad 3 mies.	455 208,74	2 900 423 41
7.	Weksle zdyskontowane		2 428 554 46	4.	Rachunki bieżące (wierzyciele)		2 356 313 12
8.	Rachunki bieżące (dłużnicy)		1 819 893 61	5.	Kredyty udzielone Kasie:		
9.	Pożyczki terminowe		922 384 28		a) przez Banki Państwowe	333 346.58	
10.	Hipoteki		68 280 —		b) przez Komunalny Bank Kred. Poznań	128 641,60	
11.	Pożyczki komunalne		225 000 —		c) przez instytucje kred. komunalne	9 396,82	
12.	Ruchomości		71 472 92		d) przez inne instytucje kredytowe	187 911,07	659 296 07
13.	Różne rachunki		41 508 33	6.	Redyskont weksli		278 444 52
				7.	Różne rachunki		75 843 55
				8.	Czysty zysk		124 493 68
			6 517 771 65				6 517 771 65
14.	Weksle do inkasa		135 947 59	9.	Różni za inkaso		135 947 59
15.	Depozyty własne		3 134 894 59	10.	Depozyty obce		3 134 894 59
			9 788 613 83				9 788 613 83

Rachunek strat i zysków

na dzień 31 grudnia 1930 r.

STRATY		zł	**ZYSKI**		zł
1.	Procenty i prowizje zapłacone	289 237 10	1.	Procenty i prowizje otrzymane	641 618 80
2.	Koszty handlowe	225 717 95	2.	Inne	10 040 95
3.	Podatki i opłaty skarbowe	3 222 58			
4.	Straty na dłużnikach niewypłacalnych	1 047 01			
5.	Odpisy amortyzacyjne	7 941 43			
6.	Czysty zysk	124 493 68			
		651 659 75			651 659 75

Gdynia, dnia 5 lutego 1931 r.

Komisja Rewizyjna:
(—) Nowacki (—) Neyman (—) Grzegowski

nw 8517

Zarząd Kasy:
(—) Ewert-Krzemieniewski (—) Linke (—) Gawiński

WIELKI

Jarmark Wielkanocny

na porcelanę Ćmielowską i fajans „Mańczaka"

urządza od dnia 20 marca do 4 kwietnia r. b. po cenach niebywałych!!!

Proszę zwiedzić okno wystawowe!!!

Talerze od 29 gr
Filiżanki 25 gr
Podstawki 20 gr
Salaterki od 25 gr
Półmiski owalne 1.45 zł
Wazy . . . 5.95 zł
Serwisy kawowe 7.50 zł
Serwisy obiadowe od 29 zł — 475 zł

Na Święconkę powinien znajdować się serwis obiadowy **w każdym domu** polskim.

500 serwisów na składzie.

Największy wybór w Poznaniu

Kieliszki, szklanki, — talerzyki, menażki do octu i oliwy — noże i widelce, łyżki po cenach znacznie zniżonych.

Po serwisy obiadowe — wszyscy do Serwisu!

Tylko w specjalnym Magazynie „Serwisów" kupuje się najkorzystniej.

„SERWIS" W. Ziętek

Poznań, 27 Grudnia 2

założony w roku 1903 przez obecnego właściciela.

Pw 9827/8-11,123/4

SZANOWNEJ PUBLICZNOŚCI

Znajomym i Sympatykom donoszę niniejszem uprzejmie, iż

przejąłem po firmie M. Nowicki

Magazyn Artykułów Męskich

przy ulicy Półwiejskiej 11.

Otwarcie nastąpi w poniedziałek, dnia 23 marca, o godz. 10 rano. Zapewniając skorą i rzetelną obsługę, proszę o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa i kreślę

z poważaniem

Pw 9801/2-11.82/83 **LUDWIK OLSZEWSKI.**

Noże i widelce

Łyżki i łyżeczki
Wagi kuchenne
Maszynki do mięsa
Maszynki do chleba
Młynki do kawy
Żelazka do prasowania
Garnki aluminjowe i żelazne
Karnisze do okien

poleca korzystnie

Jan Deierling

skład żelaza
Poznań, Szkolna 3
Tel. 35-18 Tel. 35-43.

Pw 9848 11.1[illegible]

PLAC

w śródmieściu Poznania, 1000-2000 m², blisko dworca, z bocznicą kolejową,

oddamy w dzierżawę

Zgłoszenia Kurjer zw 28463

Z dniem 1 kwietnia rb. rozpoczynamy

na drugiej składnicy drzewa w Poznaniu, przy ul. Marsz. Focha 25

(dawniejsza składnica: Poznańskiej Spółki Drzewnej T. A.)

jako przedstawiciele firmy:

Zachodnie Towarzystwo dla Eksportu drzewa w Krakowie

sprzedaż drzewa

wszelkiego rodzaju — hurtownie i detalicznie.

Szymczak i Leitgeber

handel drzewem i dykt klejonych na własny i obcy rachunek

ul. Dąbrowskiego 83/85. Telefon 70-37.

nw 8512

OKAZJA!

SAMOCHÓD
marki Oldsmobile przejechanych 5.000 klm. bardzo korzystnie za **15.000 zł.**

AUTOBUS
marki Chevrolet 6-cio cyl. z nowoczesną karoserją bardzo mało używany w dobrym stanie za **8.000 zł.**

AUTOBUS
marki Chevrolet w dobrym stanie 6-cio cyl. za **5.000 zł.**

AUSTRODAIMLER
z nadbudówką 6-cio osob. w bardzo dobrym stanie za **5.500 zł.**

PROTOS
6-cio osobowy w bardzo dobrym stanie za **3.500 zł.**

FIAT
limuzyna w dobrym stanie za **3.500 zł.**

PÓŁCIĘŻARÓWKA
marki „Berliet" po remoncie w dobrym stanie za **3.500 zł.**

poleca

IGNACY TATARSKI

Gniezno — Tel. 169.

nw 840[illegible]4

Na raty

miesięcznie **20 zł**

EXPRESS

Kromczyński, Poznań,
Aleje Marcinkowskiego 5.

Agenci do sprzedaży maszyn do szycia potrzebni.

Pw 9543/4 11.39/40

Drzewo rąbane

o 4,—zł tańsze za mtr.³

Koszyk rąbanego drzewa od teraz po 70 groszy.

Drzewo suche i zdrowe. Szczapy I. kl. po 18,—zł mtr.³ Rąbane drzewo po 20,—zł za mtr.³ Poleca w dom Pozn Okręg „CARITAS". Zamówienia przyjmuje się w Agenturach, albo w Centrali Nowy Rynek 13 tel. 55-88 i 16-80. zw 28459

KINO WILSONA

Łazarz, ul. Strusia

Fenomenalny dramat osnuty na tle słynnej powieści Al. Dumasa

p. t. **Żelazna maska**

w roli gł. Douglas Fairbanks. Początek o godz. 5 w niedzielę już o godz. 3. zw 28465

PIERZE PUCH OŚCIELE

Parowa czyszczalnia pierza i puchu

W. Ż A K, Poznań

WRONIECKA 24 — TEL. 31-71

MEBLE SKÓRZANE

znane z dobroci i gustu w wielkim wyborze

Specjalny Zakład Mebli Skórzanych

Leon Olenderczyk,

Marszałka Focha 78. Telefon nr. 69-22.

nw 8418 m2a

Do kierownictwa poważniejszego, detalicznego

SKŁADU SKÓR

poszukuje się wkrótce zdolnego, obeznanego w zawodzie i zaufanego, starszego

POMOCNIKA

Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 28411

Dzielnego sekretarza adwokackiego

możliwie obeznanego także z notarjatem, poszukuję zaraz lub najpóźniej od 1 lipca 1931 r. Do zgłoszeń proszę załączyć odpis świadectw. dw 3108

T. Mierzejewski, adwokat i notarjusz, Śrem.

Dobra egzystencja!

Z powodu starości mam zamiar wydzierżawić lub sprzedać tanio poważnemu reflektantowi swój

skład obuwia i skór

prowadzony od 50 lat z wielkiem powodzeniem, ewentl. z nieruchomością. **Bernhard Treitel, Wronki Wlkp.** nw 8472

NASIONA

koniczyn - traw - okopowe - przemysłowe
warzyw i kwiatów
narzędzia i przybory ogrodnicze
preparaty do zwalczania szkodników roślinnych
poleca w najlepszej jakości
i po cenach bardzo przystępnych!

Specjalny skład nasion

Aleksander Szyfter · Poznań

Cenniki franko i darmo. *ul. Wielka 11.*

Pw 9796/7-1 185/6

Referent prawny

z gimnazjalnem wykształceniem, młody, sumienny,

długoletni sekretarz adwokacki

obeznany gruntownie z prawem,

zmieni posadę.

Refl. na stanowisko w przemyśle, banku lub większej kancelarji adwokackiej i notarjalnej. Referencje pierwszorzędne. Oferty do eksp. Kurjera pod zw 28464.

S. Morańska

pracownia sukien i okryć

po powrocie z Paryża

poleca nowości wiosenne. Ceny bardzo przystępne.

Ul. Kossaka 18 (Łazarz), tel. 66-39.

zw 8454

Rutynowany, solidny kupiec-Polak,

zamieszkały w Niemczech od dwunastu lat, **w pierwszorzędnej pozycji,** pragnie wziąć

czynny udział z kapitałem początk. Dol. 25 000.—

w pierwszorzędnem, dobrze prosperującem i zdrowem przedsiębiorstwie. **Firmy solidne i rentowne** zechcą złożyć wyczerpujące oferty i propozycje do „Par", Poznań, 27 Grudnia 18, pod nr. **60,89.** Dyskrecja zapewniona i pożądana. Pw 9809-60,89

Traktor Lanza „GROSSBULDOG"

na żelaznych i gumowych kołach, z przyczepką na 10 ton.

2 pługi etc. wszystko mało używane, **korzystnie do sprzedania.** Oferty do **„PAR", Poznań,** Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. **54 41.** Pw 9 46-54,41

Poszukuje się

80 000 szt. świeżych kołków wierzbowych

o średnicy 4—6 cm. i długości 1 metr. Oferty z podaniem ceny za sztukę loco wagon, stacja załadowania do Kurjera Pozn. pod **zw 28 438**

Unieważniam

z dniem ogłoszenia **cztery weksle po pięćset złotych,** bez daty, wydane p. Janowi Wojciechowskiemu z Rydzyny powiat Leszno, żyrowane przez małżonków Wincentego i Józefę Bogusiów. zw 28 454

W. i J. Bogusiowie.

L. cz. 2-a. F-14/30. **WYWOŁANIE.** Bernard Witkowski z Inowrocławia postawił wniosek na wywołanie **listu hipotecznego** dot. wierzytelności zapisanej w ks. gruntowej **Inowrocław k. 1123 w dziale III pod nr 5** i w księdze grunt. **Inowrocław k. 1011 w dziale III pod nr. 9** na kwotę 10 000 marek reszty ceny kupna dla Walerego Herbsta w Inowrocławiu. Posiadacza tego dokumentu wzywa się, by najpóźniej na terminie w dniu 28 lipca 1931 r. przed południem, o godz. 11-tej, w podpisanym Sądzie (pokój 54) odbyć się mającym, swoje prawa zgłosił i dokument ten przedłożył, w przeciwnym razie bowiem nastąpi unieważnienie dokumentu. Inowrocław, dnia 5 marca 1931 r. nw 8550 **Sąd Grodzki.**

WALNE ZEBRANIE

Spółdzielni „CARMIN" Centr. Hurt Materiałów Malarskich Sp. z o. o.

Poznań, ul. Małe Garbary 6

odbędzie się

dnia 31 marca 1931 roku, o godz. 16-tej, na sali p. Röhra w „Domu Rzemieślniczym", ul. Fr. Ratajczaka.

PORZĄDEK OBRAD:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.
3. Przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Wybór trzech członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.
5. Uchwalenie podwyższenia ilości udziałów.
6. Wnioski bez uchwał.
7. Odczytanie protokółu. Pw 9825-11,127
8. Zamknięcie.

Bilans za rok 1930 wyłożony do dnia Walnego Zebrania w lokalu Spółdzielni.

„CARMIN" Centralna Hurtownia Materjałów Malarskich
Spółdzielnia z ogr. odpowiedz.
Poznań, ul. Małe Garbary 6. Tel. 1889.

Prezes Rady Nadzorczej (—) Ignacy Wrembel. Zarząd (—) Z. Ulatowski. Fr. Grien.

Roczne Walne Zgromadzenie

Poznańskiej Spółki Budowlanej „ZAGRODA" Tow. Akc. w Poznaniu

odbędzie się w środę, dnia 15 kwietnia 1931 r., o godz. 3 po południu, na małej salce Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka 21-a.

PORZĄDEK OBRAD:

1. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za r. 1930.
2. Zatwierdzenie bilansu z dnia 31. 12. 1930 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
3. Podział zysków za rok 1930.
4. Wybór 2 członków Rady Nadzorczej.
5. Wolne głosy bez uchwał.

W Walnem Zgromadzeniu uczestniczyć mogą tylko akcjonarjusze, którzy złożą akcje lub kwity bankowe w biurze Tow. Akc. „Zagroda" przy ul. Fr. Ratajczaka 21-a lub u notarjusza do dnia 11. 4. 1931 r. Pw 9826-11,130

Poznań, dnia 20 marca 1931 r.

„ZAGRODA" Poznańska Spółka Budowlana Tow. Akc.
Rada Nadzorcza: Prezes (—) Dr. F. Górnicki.

Wyłożenie list opłat za wywóz śmieci.

Dodatkowa lista opłat za wywóz śmieci za czas od 1. 4. 1930 r. do 31. 3. 1931 r jest wyłożona do wglądu w czasie od 24. 3. 1931 r do 7. 4 1931 r. w Ratuszu II piętro pokój 35 w godzinach urzędowych od 8-mej do 15-tej.

Podstawę wymiaru tych opłat ustanowiono w uchwale Rady Miejskiej z 11. 3. 1931 r. na 1,52% rocznej wartości czynszowej wzgl. użytkowej nieruchomości korzystających ze zwózki śmieci.

W dodatkowej liście opłat obliczona jest zatem różnica między podstawą ustanowioną przez Radę Miejską w dniu 25. 6. 1930 r. na 1,344% rocznej wartości, a podstawą uchwaloną w dniu 11. 3. 1931 r. na 1,52% t. j. 0176% odnośnej rocznej wartości. nw 8607/8

MAGISTRAT.

W sprawie upadłościowej nad majątkiem **kupca Bolesława Prusiewicza w Poznaniu,** Młyńska 9, wyznaczono nowy termin do badania na dzień 24 marca 1931 r. godz 10 w tutejszym Sądzie, pokój 23. Poznań, 5 marca 1931 r. nw 8548 **Sekretarjat Oddział 2-a Sądu Grodzkiego.**

Postępowanie zapobiegawcze nad majątkiem firmy **Franciszek Janiszczak, Fabryka mebli w Swarzędzu,** zakończa się na skutek prawomocnej uchwały zatwierdzającej układ zapobiegawczy. Poznań, dnia 13 marca 1931. nw 8549 **Sąd Grodzki 2-a.**

L. cz. 2a. F-9/30. **WYWOŁANIE.** Ludwika Gierke w Polanowicach, zastąpiona przez adwokatów D-rów Michników w Inowrocławiu, postawiła wniosek na wywołanie **listu hipotecznego oraz kwitu mazalnego** dot. wierzytelności zapisanej w księdze gruntowej **Kruszwica wieś** k 18 w dziale III pod nr. 5 w kwocie 18 000 Mk. z tytułu reszty ceny kupna na rzecz wdowy Emilji Hippe ur. Krause i rodzeństwa Hugona, Olgi, Eugenjusza i Gertrudy Hippe. Posiadacza tych dokumentów wzywa się, by najpóźniej na terminie w dniu 28 lipca 1931 r., przed południem o godzinie 11-tej, w podpisanym Sądzie (pokój l. 54) odbyć się mającym, swoje prawa zgłosił i dokumenty te przedłożył, w przeciwnym bowiem razie nastąpi unieważnienie dokumentów. Inowrocław, 5 marca 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 8547

Urządzenie składowe sprzedam:

Regał 4 m. szeroki, 2.50 m. wysoki.
Regał 3.20 m. szeroki, 2.50 m. wysoki.
Regał 1.48 m. szeroki, 2.50 m. wysoki.
Regał 2.45 m. szeroki, 2.50 m. wysoki.
Regał 0.80 m. szeroki, 2.50 m. wysoki.
Stół składowy 2 m. długi z szufladami.
Stół składowy 3.40 m. długi z szufladami.
Stół składowy 3.20 m. długi z szufladami.
Szafa 4 m. szeroka, 2.50 m. wysoka, — pierwszorzędne wykonanie, cała oszklona, szyby na łożyskach kulkowych, wybita suknem czerwonem, 12 płyt szklanych na sztalugach mosiężnych.
Szafa oszklona 1.60 m. szeroka, 2.50 m. wysoka.
Szafa 0.60 m. szeroka, 2.50 m. wysoka.
Gablotka pod szkłem 3 m. długa, 0.60 m. szeroka, wykonanie pierwszorzędne.
Kasa, aparat do papieru. zw 28 439

Zgłoszenia do Wł. Nowaka, Wolsztyn, Dąbrowskiego 12.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 23. 3. b. r. o godz. 11, w Buku, ul. Rzeźnicka 3, sprzedam publicznie za gotówkę:

kompletny skład porcelany, narzędzi kuchennych, garnków, szklanek, noży, widelcy, łyżek i urządzenie składowe. nw 8350

Wdowczyk, komornik sąd. w Grodzisku.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, dnia 24 marca 1931 r., o godz. 11, przy ul. Małe Garbary 9, na placu spedytora Stachowskiego, sprzedam najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą:

24 maszyny do szycia marki Singera, urządzone do fabrykacji masowej w stylu fabrycznym, ponadto różnego rodzaju rypsy meblowe i adamaszki na pociągnięcie mebli, oraz urządzenie składowe, składające się z repozytorji i stołów składowych.

Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem. nw 8351

Krawczyk, kom. sąd. Poznań, ul. Dąbrówki 14, tel. 75 71.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Na sprzedaż
większą ilość emalj garnków, łyżek, dzbanków, garnków żelaznych, porcelany itd. z rąk prywatnych za cenę poniżej zakupu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 74 316

Akcje
Cegielskiego sprzedam poniżej kursu. Oferty Kurjer zdw 74 872

Sprzedam
wspaniały neseser, 5 lampkowe radjo, komplet, oraz zastawę kryształ, plater, wyjątkowo korzystnie. Dąbrowskiego 65, I. piętro, prawo, od godziny 10—4. zdw 74 912

Na Pomorzu
w dużej kościelnej wiosce, 3 000 mieszkańców dworzec w miejscu, jest do sprzedania lub wydzierżawienia obszerny dom handlowy z kompletnem zabudowaniem, śpichrzami, 3 składami, 4 okna wystawowe. Wiadomość w ekspedycji Kurjera Poznańskiego, Poznań zdw 74 904

Electrolux
nowego systemu korzystnie. — Oferty Kurjer zdw 74 850

Wózek
dziecięcy tanio sprzedam. — Schlinke, Maleckiego 13, podwórze, prawo, 3 piętro. zdw 74 838

Szewska
maszyna wielka, dobra. Szczepaniak, rynek Śródecki 15. zdw 74 822

Pierzynę
sprzedam. Adres Kurjer zdw 74 844

Rower
męski dobrze utrzymany sprzedam. Oferty Kurjer zdw 74 829

Biurko
duże i zegar stojący sprzedam tanio. Kopernika 1, parter, lewo. zdw 74 828

Samochód
limuzyna, używany w dobrym stanie Fiat 501 do sprzedania za zł. 2.500 Zgłoszenia uprasza się do Kurjera zdw 74 831

Kolonjalkę
centrum sprzedam tanio. Kurjer zdw 74 821

Antyki
Salon mahon inkrustowany, serwantki, sekretary, bibljoteki, komody, świeczniki, fotele, krzesła, kilim, dywanik, szal turecki na sprzedaż. Skarbowa 4, parter, lewo. zdw 74 817

Sprzedam
hotel w Trzemesznie lub wydzierżawię na dogodnych warunkach. Zgłoszenia Jan Góracki, Kępno, Dworcowa 27. nw 8612

Skład
kapeluszy damskich, towarów krótkich, z 2 pokojami dla stos. rodz. sprzedam 20% niżej zakupu, tow. przeszło 3 000 zł. dzierżawa niska. Barciszewska, Rogoźno. nw 8609

Okna do cieplarni
werand, pawilonów etc., oszklone w dobrym stanie tanio. Dolna Wilda 10. zdw 74 933

Okna inspektowe
oszklone oraz blachy w dobrym stanie tanio. Dolna Wilda 10. zdw 74 934

Wilk
bardzo czujny dobry stróż. Ul. Focha 77, II., prawo. zdw 74 810

Sprzedam
urządzenie składowe Jeżycka 52, Marntaby. zdw 74 809

Teren
1 800 mtr. w Dębcu ładne położenie w całości lub połowę tanio sprzedam Kossmann, Fredry 6. zdw 74 806

Samochód
półciężarowy bardzo korzystnie na sprzedaż. Dąbrowskiego 80. jw 5723

Kolonjalkę
przy bardzo ruchliwej ulicy, urządzeniem, towarem, mieszkanie pokój kuchnia z powodu wyjazdu sprzedam. Skład nadaje się na wszelkie inne przedsiębiorstwo. Adres wskaże Kurjer zdw 74 789

Elegancki
klubowy garnitur za bezcen sprzedam, obejrzeć można każdego czasu, tramwaj wracam. — Zgłoszenia Sielska 12, m. 17. zdw 74 744

Wóz
reklamowy piekarski sprzedam z koniem za 850 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 74 825

Za bezcen
Bemberga pończochy 2.75 srebrnym stemplem 4,50 złotym stemplem 5.50 pantalony jedwabne 2,90; kombinacje jedwabne 4,90, biustonosze 95 gr, skarpety męskie 45 gr., niciane 55 gr., deseniowe 85 gr., jedwabne 1.25 kalesony macco 2.50, dymka 2,90; koszule macco 2.85, płócienne bia e 350. Warszawski Skład Fabryczny Jadwiga Podbielska — Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 74 750

Kolonajlka
maglem, mieszkaniem korzystnie. Adres Kurjer zdw 74 926

Ford
otwarty 27, bardzo dobry szybko decydującemu się za bezcen sprzedam. Konopka, Sew. Mielżyńskiego 25. zdw 74 928

Sypialnię
jasno - dębową, używana tanio sprzedam, Wojdecka, ul. Ostrówek 15. zdw 74 917

Kilka parcel
sprzedam korzystnie, pojedyńczo lub w całości w Puszczykówku (letnisko), 3 minuty od dworca. Inf. Pilczek, ul. Fr. Ratajczaka 38, tel. 1200. zdw 74 916

Skład
kolonjalny przy ruchliwej ulicy z mieszkaniem korzystnie sprzedam. Wskaże Kurjer zdw 74 889

Skład kolonjalny
z koncesją tytoniową i butelkowej sprzedaży w ek. w ożywionej ulicy Poznania, natychmiast na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 74 712

Gospodarstwo
dobrze położone, 16 mórg ziemi, korzystnie na sprzedaż. Herrmann Matthes, Mokrzec, pow. Międzychód, n/Warta. nw 8601

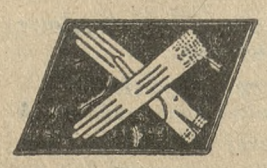

Rękawiczki i pończochy
damskie, męskie i dziecięce w wielkim wyborze po niskich cenach poleca L. Szłapczyński i S-ka, Poznań Stary Rynek 89. Pw 9831-10,80

Kiosk
pusty tanio. Focha 137, mieszk. 11. zdw 74 915

Warsztat
stolarski z maszynami od odstąpienia. Oferty Kurjer rw 13 471

Skład obuwia
przy ruchliwej ulicy centrum Poznania z przyległem mieszkaniem, ca 450 par pierwszorzędnego damskiego i męskiego obuwia natychmiast do sprzedania Objekt 12 000. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 883

Dostarczam
każdą ilość białych półbiałych, ciemnych szmat, dezynfekcjonowanych, nici bawełniane (Putzwolle) do czyszczenia mebli, sukna, drelichy do szlufowania (Schleifertuch) Fr. Woźna, Szamarzewskiego 13 zdw 74 896

Skład
kolonjalny w śródmieściu z towarem i mieszkaniem korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 74 894

Łóżeczko
łóżko i szafę sprzedam. Półwiejska 8, III., prawo. dw 3083

Meble
wszelkiego rodzaju nowe i używane po zniżonych cenach na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pabl ul Marszałka Focha 29 magazyn mebli Tel. 64-25. Pw 9015-5.99

Gramofony Płyty — Przybory
Sprzedaż po najniższych cenach F. Bałoń Woźna 12 Pw 9539-10.53

Kostjum
surdut. Adres wskaże Kurjer zdw 73 616

Prawdziwy
foxterrier tresowany na szczury tanio. Pocztowa 1 Trykoty zdw 74 207

Parcele
sprzedam tanio Ul. Górczyńska 7 zdw 74 196

2
ule warszawskie z pszczołami sprzedam. Oferty zdw 74 287

Narzędzia kowalskie
okazyjnie tanio. „Przewodnik", św. Marcin 30. zdw 71 901

Drut kolczasty
ocynkowany używany siatki, słupki tanio „Przewodnik", św. Marcin 30 zdw 72 698

Klubowy
garnitur elegancki, jak nowy, sprzedam 240 Wielkie Garbary 18, II., lewo zdw 73 961

Zakład fotograficzny
przy głównej ulicy w Katowicach sprzedam korzystnie. Zgłoszenia Par" Katowice. Dyrekcyjna. Pw 9739-71.23

Wózki dziecięce i sportowe

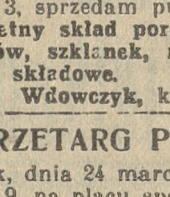

najtańsze ceny, największy wybór L. Krause, Stary Rynek 25/28 obok Starego Ratusza. nw 8470

Pianino
krzyżowe tanio sprzeda. Szkolna 13, wysoki parter, lewo zdw 74 358

Płyty Celotex
najlepszy środek izolacyjny przy zmianie temperatury, bo odpowiada 20 ctm. grubej ścianie betonowej, waży natomiast tylko 3 kg mtrkw. działa tłumiąco-akustycznie. Nadaje się na wykorzystania poddasza na mieszkania i budowy mieszkań letnich. Sprzedaje tanio bo z rozbiórki pawilonu przy ul. Śniadeckich, wprost Orzeszkowej, telefon 6850. zdw 74 350

Z rozbiórki pawilonu
przy ulicy Śniadeckich, wprost Orzeszkowej sprzedaję tanio podłogę, kantówkę, szalówkę, papę, blachę cynkową, rynny, okna, drzwi, płótno, jutę, gotowe schody normalne i szerokie, nadające się do śpichlerzy Telefon 6850. zdw 74 349

Konstrukcję drzewną sali
600 mtrkw. wielkości, 8—10 mtr. wysokości sprzedam tanio z rozbiórki pawilonu przy ulicy Śniadeckich wprost Orzeszkowej Telefon 6850. zdw 74 348

Ubrania i palta
wiosenne z najlepszych materjałów bielskich, znane z dobrego kroju i gustownego wykonania poleca najtaniej W. Relewicz Plac Wolności 17. zdw 74 590

Antyczna
mahoniowa sypialnia francuska jednoosobowa. Adres Kurjer zdw 74 251

Okazyjnie
sprzedam świetnie prosperującą restaurację dom i pięciomorgową parcelę (także częściowo) centrum Śląska kilometr dworzec, tamże dom wraz ośmiomorgową parcelą. Oferty reflektantów dysponujących po 40 000 gotówki przyjmuje Kurjer zdw 74 205

Plac
pod willę przy Sienkiewicza sprzedam. Zgłoszenia Słowackiego 34, I. lewo. zdw 74 204

Frotery
i płaty w dużym wyborze poleca tanio drogerja Borowskiego Wielkie Garbary 38 narożnik ulicy Woźnej. zdw 74 069

Skład
kolonjalny sprzedam natychmiast korzystnie z powodu stosunków rodzinnych. Mieszkanie przyległe. Zgłoszenia Kurjer nw 8532

Platformę
na 40 centnarów korzystnie sprzedam. Zwierzyniecka 28. zdw 74 484

Fabrykę
wód mineralnych, rozlewnię piwa z najnowszem urządzeniem sprzedam. Oferty Kurjer zdw 74 483

Skład
cukierków mniejszy z towarem i mieszkaniem sprzedam zaraz tanio. Ul. Długa 4. zdw 74 480

Samochód
reklamowy kryty Fiat 505, w dobrym stanie gotowy do wyjazdu, korzystnie zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 74 475

Maszyna
krawiecka 50 zł gramofon szafkowy z płytami Łąkowa 14, Hiller. zdw 74 463

Skład kolonjalny
z obszernem mieszkaniem i towarem na sprzedaż Karolczak, Strumykowa 3 parter zdw 74 459

Zakład fryzjerski
Dąbrowskiego 56 tanio sprzedam. Nowicki. zdw 74 452

Wóz
piekarski reklamowy na sprzedaż. Oferty Kurjer pod zdw 74 497

Dom
2 piętrowy w powiatowem mieście, w ruchliwej ulicy, nadający się na wszystkie interesy. Oferty Kurjer zdw 74 446

Samochód
półciężarowy do 2 tonn korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer zdw 74 445

Płaszcz
męski, gabardynowy, prawie nowy, szczupła figura. Szamarzewskiego 23, m. 7. zdw 74 444

Skład
2 pokojowe mieszkanie z towarem (towary krótkie) przedmieście za 9 500 sprzedam Oferty zdw 74 436

Kiosk
sprzedam. Adres Kurjer zdw 74 435

Wilczek
6 miesięczny piękny okaz ostry i czujny do nabycia. Graniczna 11, mieszkanie 4. zdw 74 427

Wózek
dziecięcy dobry i tekę sprzedam. Piotra Wawrzyniaka 43, IV, lewo. zdw 74 423

Sześciotygodniowe
szpice, białe, rasowe sprzedam. Pieczyńska, Ślusarska 5. zdw 74 551

Jajka wylęgowe
zielono nóżek białych kaczek rasowych sprzedam. — Adres wskaże Kurjer zdw 74 550

Klubowy
garnitur 200.— Kanapa pluszowa 60.— sprzedam. Grobla 19, mieszkanie 9. zdw 74 546

Salon
stylowy, polerowany, wyjątkowo tanio sprzedam. Grobla 19, mieszkanie 9. zdw 74 545

Parcelę
1280 kwm. ulica Dąbrowskiego sprzedam 5 zł kwm. wpłaty połowę. Maciejewski, Dąbrowskiego 88. zdw 74 197

Skład
spożywczy dobry, sprzedam tanio. Adres Kurjer zdw 74 606

Hotel
zamienię na dom w Poznaniu najchętniej Dąbrowskiego z powodu stosunków rodzinnych. — Oferty Kurjer zdw 74 542

Rzeźnictwo
kompletnem urządzeniem większem mieście powiatowem z powodu choroby korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 74 613

Fabryka
w ruchu w Poznaniu na sprzedaż. Wysokie zyski zapewnione wiadomości fachowe niepotrzebne. Oferty Kurjer zdw 74 296

Plac
600 m² pod willę przy Kochanowskiego sprzedam. Słowackiego 34 I., lewo. zdw 74 592

Węgiel
drzewny bukowy retortowy, gatunek I., najlepszy do prasowania, który nie kopci i nie sprawia bólu głowy, jest do nabycia w składach spożywczych, w drogerjach i składach żelaza. — J. Kardacz, Poznań, ul. Różana 18. Tel. 7779 zdw 74 572

Parcela
Rataje, Miasteczko 3200 mkw. — 4 złote. Kurjer zdw 74 562

Koń
i wóz na sprzedaż. Chwaliszewo 13. zdw 74 560

Wózek
dziecięcy z budką Brennabor — sprzeda Rogozińska, Kręta 11. zdw 74 558

Westfalską
kuchenkę, stół składowy tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 74 585

Motor
elektryczny, mały, 220 volt, 0.12 KM., jak nowy, tanio. Plac Działowy 5, I. piętro. zdw 74 499

Wózek
sportowy na sprzedaż. Kilińskiego 7, Grześkowiak. zdw 74 531

Sprzedam
okazyjnie prawie nową reklamówkę. Stary Rynek Ratuszowa 31, restauracja. zdw 74 502

Garnitur
koszykowy biały, olejny obraz wiosnę sprzedam. Borzyński, Górna Wilda 65. zdw 74 524

Skład
duży z mieszkaniem sprzedam. — Adres Kurjer zdw 74 519

Wozy
ogrodnicze, do piwa, piętrowe, rodwaga na 70 ctr. i wózek czterokołowy tanio Bartkowiak, Poznań, Piaskowa 6/7. zdw 74 513

Parcelę
1.000 metr. Górczyn, blisko tramwaju sprzedam. Cena 7.000, dogodne warunki. Zgłoszenia zdw 74 527

70 mórg
dobrej ziemi, całe lub w dwóch parcelach, zabudowania masywne inwentarz żywy martwy kompletny, kościół i szkoła w miejscu blisko miasta i szosy, za 66 000, wpłaty 50 000 sprzeda J. Szofer, Wytomyśl, pow. Nowy Tomyśl. nw 8536

Ciężarówkę
Ford 29 sprzedam 4.500. Dąbrowskiego 33, lakiernia. zdw 74 614

Do
oddania przy Starym Rynku zaprowadzony warsztat malarski 2 pokoje kuchnia z meblami. — Cena 7.500 zł. Oferty Kurjer zdw 74 618

Kanarki
żółte nagrodzone samice 5 zł wysprzedaż. Skarbowa 17, podwórze IV. ptr. zdw 74 621

Kamienicę
260 000 netto czynsz 33 000 zamienię na majątek. Oferty właścicieli Kurjer dw 3102

Piekarnia
z zapędem elektrycznym maszynami oraz najnowszym piecem długoletnią dzierżawą, poważnemi dostawcami, z powodu wyjazdu zaraz do oddania. Zgłoszenia po „Egzystencja" do „Par". Bydgoszcz. Pw 9820-63.118

Kiosk
dobrze zaprowadzony w ruchliwem miejscu wraz towarem i urządzeniem sprzedam inwalidze za 6.500 złotych. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 74 640

Wóz
3 cal. nowy bardzo tanio. Poznańska 18. zdw 74 718

Domek
z ogrodem okolicy Poznania, dogodna komunikacja, gaz wodociąg sprzedam zaraz. Oferty Kurjer zdw 74 717

Radjo
4 lampowe nowe tanio sprzedam. Osada Kolejowa 21. zdw 74 716

Koncesję
wódczaną odstąpię. Oferty Kurjer zdw 74 722

Reklamówka
mała Ford gotowa do jazdy tanio sprzedam Marszałka Focha, Centralne garaże 25 zdw 74 681

Pianino
„Knauss" b. dobre tanio! Słowackiego 34, m. 3. zdw 74 651

Pianino
sprzeda korzystnie Kłos, Matejki 68. zdw 74 650

Koń
dobry, roboczy kasztan bardzo tanio na sprzedaż. M. Żywert, Składowa 4. zdw 74 649

Ford
karetka dwudrzwiowa oryginalna, ostatni model 1930 ciemnogranat 5 500; Ford otwarty 1929 daszkiem, boczkami, stan prima 3.200 zł; Ford limuzyna czterodrzwiowa 1929, 25 km. 4.500. Oferty zdw 74648

Duży
umeblowany pokój zaraz. Fr. Ratajczaka 13, III. zdw 74 647

Magiel
silny, solidnej budowy stale do nabycia. Rybczyński, Poznań Gen. Umińskiego 8. zdw 74 645

Radjo
czterolampowe Lowloss sprzedam. Marcina 33, III lewo. zdw 74 644

Skład
kapeluszy damskich, pończoch i rękawiczek, dobrze prosperujący, korzystnie na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 74 656

Motocykl
Ariel 5½ konny sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 786

Bardzo
korzystnie obrączki ślubne, biżuterja i zegarki. Wszelkie reparacje wykonuje tanio i dobrze A. Prante, Stary Rynek 91, wejście z ul. Wronieckiej. zdw 74 801

Meble
męskie pokoje i jadalnie po znacznie zniżonych cenach poleca Fabryka mebli A. Szczaniecki, Tama Garbarska 3. zdw 74 784

Sprzedam
tanio wyżła suką w trzeciem polu bardzo dobrą i okazałą. Zgłoszenia Koszary Saperów w Poznaniu, Łuczkowski. zdw 74 803

Domek
5 pokoi z ogrodem wolny wpłaty 13 000. Informacji udzieli właściciel. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 802

Piekarnia i cukiernia
dobrze prosperująca, kompletnem urządzeniem (piec piersiowy) z mieszkaniem zaraz korzystnie do odstąpienia. Zgłoszenia Staniszewski, Ostrów, Zdunowska 1. Pw 9839-54.38

Skład
spożywczy z przyległem mieszkaniem na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Stary Rynek rw 13 465

Wózek
dwukołowy w dobrym stanie — sprzedam. Adres Kurjer Stary Rynek rw 13 467

Skład cukierków
w Poznaniu zaraz na sprzedaż z powodu stosunków rodzinnych. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 74 884

Meble
o 40% tańsze jak dotychczas, suche z centralno ogrzewanych magazynów. Jadalni sypialnie mahoniowe, brzozowe i jesionowe, polerowane. Dom. ebli, Wolna 12. zdw 74 823-4

Parcela
za wpłatą 400 zł. do sprzedania. Białkowski, Wronlecka 18. zdw 74 909-10

Skład obuwia
przy Starym Rynku z mieszkaniem tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 74 515/18

Gospodarstwo
20 mórg ziemi prywatne i 40 mórg dzierżawy żywym i martym inwetnarzem na sprzedaż. Cena podług ugody. Słabolepszy, Glinienko, poczta Biedrusko. zdw 74 424 5

Prawdziwe
białe lilje do sadzenia sprzedaje Śniegocka Grunwaldzka 27, zdw 74 470/1

Maszynę
do szycia 75 zł sprzedam. Rybaki 9, skład zdw 74 595/6

Pierze
świeże darte niedarte puch poleca — Stanisław Dyczkowski Poznań Wierzbięcice 18 zdw 74 465 6

Rower
męski, maszynę krawiecką, wózek ręczny na resorach tanio. Poznańska 38, mieszkanie 7. zdw 74 737-8

Gramofon
szafkowy, rower półwyścigowy tanio. Stroma 1, parter. zdw 74 776-7

Materace
sprężynowe nakładki, leżanki, kanapy najtaniej tylko w pracowni Wielkie Garbary 9. zdw 74 731-2

Urządzenia
kuchenne, szafy pojedyńczo poleca tanio stolarnia, Cieslawa 11, (Wilda). rw 13 462 3

0,60 zł
1 litr nafty poleca Centrala Spożywcza Trawiński, ul. Wroniecka 12, narożnik ul. Stawnej, Telefon 27-43. zdw 74 710/11

1,35 zł
½ kg. smalcu amerykańskiego poleca Centrala Spożywcza, Trawiński, ul. Wroniecka 12, narożnik, ul. Stawnej, telefon 27-43. zdw 74 708/9

0,50 zł
12,5 dkg. kawy palonej poleca Centrala Spożywcza, Trawiński, ul. Wroniecka 12, narożnik ul. Stawnej, telefon 27-43. zdw 74 706/7

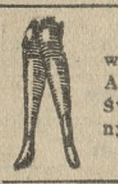

Na pończochy
wielka zniżka cen — A. Szymański Poznań Św. Marcin 1 Specjalny magazyn pończoch Pw 9491/92-8.58/59

Tanio
się ubierzesz, umeblujesz w Domu Komisowym Św. Marcin 78 a P 9497

Meble
na raty i za gotówkę najtaniej poleca Szpryngacz, Wielka 13. Pw 9 001-2

Kopalnia złota
skład zaprowadzona klientela, galanterja, zabawki, papier w pełnym ruchu wraz z firmą z towarem lub bez 1 kwietnia lub później, czynsz 150 zł mies. Oferty Kurjer zdw 74 675

Parcele
budowlane przy ul. Dąbrowskiego 800 kw. m., przystanek tramwajowy w miejscu, elektryczność, kanalizacja, ceny niżone. „Informacje: Cegielnia Jeżycka, Dąbrowskiego 121. zdw 74 683

Powszechnie znana
Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, sprzedaje bez wyjątku każdemu — serwisy kawowe 8½ złotego. — garnitury umywalkowe 7½ złotego szklanki 10 groszy. — talerze — filiżanki — alpakę — noże, widelce, łyżki. — moc prezentów. Wszystko za tanie pieniądze. zdw 74 690

Oryginalny
angielski wózek na jedno lub dwoje dzieci z pokrowcem na deszcz sprzeda Dąbrowskiego 76, fryzjer zdw 74 697

Samochód
w biegu tanio sprzedam. Oferty do Kurjera zdw 74 730

Skład
kolonjalny towarem 3 pokoje kuchnia przy ruchliwej ulicy, blisko rynku Jeżyckiego. Adres Agencja Kurjera Marszałka Focha 73. zdw 74 725

Wózki
dziecięce, rowery, gumy, części stale na składzie. Warsztat reparacyjny. Czerniak, Półwiejska 11. zdw 74 739

Dom
w Środzie przy dworcu nr. 1 do sprzedania lub wydzierżawienia. 5 mórg, w tem ogród owocowy i warzywny, nadający się dla ogrodnika i na hodowlę drobiu. Zgłoszenia A. Pamulski, Leszno, Wlkp., Apteka pod Orłem. zdw 74 762

Z powodu
oddania dzierżawy sprzedam korzystnie następujące rzeczy: garnitur parowy z prasą, powozy kryte z dwoma zacami kół gumowych i zwykłych, polowce, wolant i dokart, wozy robocze, cięższe i lżejsze, wszelkie narzędzia rolnicze i maszynerję rolniczą. Zgłoszenia do majętności Rydlewo, powiat Żnin. 15 minut od Żnina. zdw 74 760

Skład
bławatów, tow. krótkich w najlepszem położeniu małego miasta z przyległem mieszkaniem 3 pokoje i kuchnia, pewna egzystencja. Do objęcia potrzeba 18.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 74 756

Wózek
sportowy tanio oddam Goliński, Wyspiańskiego 19. zdw 74 754

Pianino
krzyżowe sprzedam tanio. Staszica 21, III., Furmaniak. zdw 74 752

Szafę, wózek
budką korzystnie. Stroma 7, mieszkanie 8. zdw 74 749

Płaszcze damskie
wielki wybór, po znanych niskich cenach. Stary Rynek 53/54 wejście z Jezuickiej I. ptr. zdw 74 778

Wanna
żelazna emaljowa do kąpielki oraz dwukołowy gazopal na sprzedaż. Św. Marcin 16/17. Fagiewicz. zdw 74 775

Sypialnie
solidne, jasnodębowe bardzo tanio odda Stolarnia, Kwiatowa 6. zdwp 74 774

Parcelę
w Luboniu 1162 kwm sprzedam. Zgłoszenia Strumykowa 3, skład papieru. zdw 74 771

Egzystencja
zapewniona, interes odrzucający pewne zyski z powodu zmiany właściciela, zaraz do odstąpienia. Objęcie gotówki 4.000 zł. Inwalidzi pierwszeństwo. Oferty Kurjer zdw 74 785

Jadalkę
sprzedam. 400 złotych. Strusia 5, m. 6. zdw 74 792

Skład kolonjalny
ruchliwej dzielnicy Poznania, magiel, papiernicy, piwo dwupokojowe mieszkanie, 2 piwnice obfity towar, wyrobiona klientela, sprzedam. Powód objęcie majątku po rodzicach. Adres Kurjer Stary Rynek rw 13 470

Kwiaty
sztuczne batystowe roślin do wszelkiej dekoracji bardzo trwałe poleca Wrocławska 4, I. piętro. Zwiedzić można bez zobowiązania kupna. zdw 74 873

Jadalnię
dębową, piękną, bardzo tanio sprzedam. Stolarnia, Bukowska 9 zdw 74 881

5 KUPNA

Kupię
przy wpłacie od 25 000 do 100 000 złotych w Poznaniu lub bliskiej okolicy kamienicę, ładne gospodarstwo lub dobrze prosperujące przedsiębiorstwo. Tylko korzystne oferty pod zdw 73 995 do Kurjera Poznańskiego.

Kasę
rejestracyjną National kupię za gotówkę Oferty Kurjer zdw 74 149

Poszukuję
kupna harmonium Zgłoszenia przyjmuje X. Waśkiewicz, Częstochowa, Kordeckiego 23. zdw 73 394

Szafę do lodu
natychmiast kupię Zgłoszenia F. G. Fraas Nast., Wielka 14 Pw 9792-11.81

Poszukuję
domu na Łazarzu przy wpłacie 150 000. Pośrednicy wykluczeni. Oferty do Kurjera zdw 74 226

Kupię
samochód ciężarowy mało używany 3 do 4 tonnowy. Oferty Kurjer zdw 74 485

Dorożkę
konną na obręczach lub gumach kupię. W. Pawlak, Gasiorowskich 1. zdw 74 443

Limuzynę
jak nową korzystnie kupię za gotówkę. Cenę i opis do Kurjera zdw 74 432

Kupię
używaną bibljotekę dębową (bez biurka). Oferty Kurjer zdw 74 421

Kupię
gablotkę i szafkę, nadającą się do składu cukierków. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 612

Kupię
plac budowlany w Poznaniu za gotówkę Oferty Kurjer zdw 74 608

Kupię
dom ewentualnie willę o 2 mieszkaniach w Poznaniu w cenie do 60 tysięcy przy wpłacie natychmiast 40 tysięcy. Oferty Kurjer zdw 74 607

Pianino
dobre, używane, kupię zaraz. — Zgłoszenia Kurjer zdw 74 500

Poszukuje
się próżnego składu w dobrem miejscu. Oferty z warunkami Kurjer Poznański zdw 74 498

Kupię
garnitur klubowy, skóra, używany w dobrym stanie. Zgłoszenia z ceną, Grochowe Łąki 3, — mieszkanie 18. zdw 74 536

Kupię
300 mórg bardzo dobrej ziemi, bonit. 3 mk. z dobremi zabudowaniami i komunikacją przy wpłacie 90 tys zł. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 74 501

Wózek
dziecięcy bardzo dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 505

Wagę dziecięcą
oraz przyrząd do mierzenia dzieci kupimy okazyjnie Zgłoszenia „Par" Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 11.129 Pw 9822-11.129

Kupię
krzesła, fotel do biurka, stolik (orzech). Oferty Kurjer zdw 74 525

Kupno i sprzedaż
złota, srebra, brylantów oraz wszelkich kosztowności Firma F. Tarkowska, Poznań Plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 9 529-6 31

Skład
fryzjerski z przyległem mieszkaniem kupię za gotówkę do 4000 zł Szczegółowe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 74 654

Kupię
do Fiata zderzaki, kufer skrzynka do narzędzi. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 667

Maszynę do etykietowania, linjowania
kupię gotówkę Oferty Kurjer rw 13 399

Aparat
fotograficzny kupię. Szczegóły tylko z ceną Kurjer rw 13 468

Kupuję
za gotówkę meble, wszelkiego rodzaju rzeczy. — Dom Komisowy, Podgórna 2 P 9499

Baczność młynarze!
Walce 600—700×300—350, używane w dobrym stanie kupię. Oferty z dokładnym opisem i ceną proszę nadesłać pod adresem Władysław Pajkert, Świerczyna pow. Leszno, Wlkp. zdw 74 758

Gabinety męskie
bibljoteki — garnitury klubowe w skórze i gobelinie oraz krzesła kupuje Poznański Dom Komisowy, ul. Dominikańska 3 Pw 9 537-10 101

Parcelę
kupię możliwie z drzewami owocowemi. Oferty Kurjer Jeżyce jw 5725

Maszynę
do pisania w dobrym stanie, używaną kupię. Oferty uprasza się do Kurjera zdw 74 830

6 KAMIENICE

Moje
posiadłości w Czarnkowie Rynek 12 Szkolna 11 i Wroniecka 3 sprzedam zaraz korzystnie Dobrowolski Czarnków Rynek 12. zdw 71 246

Kamienicę
dobrze rentującą się kupię Szczegółowe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 73 997

Kamienica
komfortowa w Poznaniu blisko centrum, dochód roczny 14.000. — 4, 3 pokojowe mieszkania, wprost od właściciela tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 74 633

Willa
Solacz, niewykończona 12 ubikacyj, tanio; willa przy Radjostacji dwumieszkaniowa. Wpłata 20.000. „Osadopol" Rzeczypospolitej 9. zdw74 660

Sprzedam
nieruchomość Poznaniu. wpłaty 100 000 zł. dochód 17 800. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 797

Kamienicę
10 ubikacyj, skład, rynek, blisko Poznania okazyjnie 25 000 zł. — Kurjer zdw 74 9[illegible]

Kamienicę, willę
poleca i poszukuje pośrednictwo „Krakus", Poznań, Pocztowa 30, telefon 58-66. zdw 74 819

7 PIENIĄDZ

Wspólnika (czkę)
z gotówką 15—20 000 zł do pierwszorzędnego składu rzeźnickiego, położonego w najlepszym punkcie miasta przyjmę zaraz Dostawy okrętowe. Oferty pod nr. 225 do Ekspozytury Kurjera Poznańskiego w Gdyni. nw 8435

10—15 000
pożyczki na I. hipotekę realności wartości przeszło 100 000 poszukuje. Oferty Kurjer zdw 74 390

Wspólnika
kapitałem około 20 000 złotych do spokojnego gotówkowego przedsiębiorstwa poszukuje. Oferty — Kurjer zdw 73 405

2 000 zł
pożyczki poszukuje na 6 mies., wysoki procent, gwarancja pewna. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 768

Pewna lokata kapitału!
Sprzedam mój udział 30 000 zł przedsiębiorstwa pierwszej potrzeby bez konkurencji z dużą przyszłością lub zamienię na dochodowy dom Oferty Kurjer zdw 74 144

50 000 zł
pożyczki poszukuję na I. hipotekę domu w Poznaniu wartości 250 000 zł. Pośrednicy wykluczeni. Łaskawe oferty Kurjer zdw 74 002

Kto
pożyczy osobie z własnem mieszkaniem 1 000 zł na miesięczne spłaty lub oddam elegancki pokój za dzierżawę zgóry Oferty Kurjer zdw 74 460

Pożyczka
w kwocie około 50.000 zł poszukiwana na dobrych warunkach za zabezpieczeniem hipotecznem na większej nieruchomości ziemskiej w woj. Poznańskiem. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 74 757

Pożyczki
2 000—3 000 złotych poszukuje. Wysoki procent gwarancja hipoteczna. Oferty Kurjer zdw 74 469

5 000 zł
wypożyczę na I. hipotekę. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 599

Udzielam
pożyczek od 20 do 40 tysięcy zł wyłącznie tylko na domy czynszowe w Poznaniu na I. hipoteki Oferty Kurjer zdw 74 569

List
hipoteczny 14.500 zł w złocie, I. hipoteka, kwartalne wypowiedzenie sprzedam korzystnie. Adamski, Wągrowiec, Kolejowa, telefon 144. zdw 74 620

Pożyczki
osiągnąć mogą urzędnicy państwowi komunalni, wojskowi, oficerowie itp. w Banku Częczności wo-Kredytowym Poznań, Podgórna 7. zdw 74 929-30

Za
1.000 zł pożyczki lub zapł. zgóry, dam pokój z kuchnią umeblowane. Oferty do Kurjera zdw 74 729

Wypożyczę
do 300 000 zł za gwarancją Oferty Kurjer zdw 74 297

Akcje
25 Centrali Rolników sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer rw 13 472

Wspólnik
do prowadzenia bardzo solidnego interesu eksportowego za małym udziałem poszukiwany. Wyczerpujące oferty Kurjer zdw 74 836

Poszukuję
wspólnika (niczki) do przedsiębiorstwa przemysłowego bez konkurencji potrzeba 1 500—2 000. — Oferty Kurjer zdw 74 704

5 000 zł
na I. hipotekę 12% wypożyczę. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 7 918

2 000
potrzebne, I. hipoteka, dobry procent. Oferty Kurjer zdw 74 936

Za
wypożyczenie 3 000 zł oddam 1 czerwca 3 750 zł Zabezpieczenie 5-krotne. Łaskawe oferty Kurjer zdw 74 903

Szofera
na stałą dobrze płatną posadę do przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowego w mieście powiatowem który może wypożyczyć 3 do 4 000 zł poszukuje. Zabezpieczenie 5-krotne Oferty Kurjer zdw 74 902

1 000 zł
pożyczki poszukuje właścicielka składu. Pewna gwarancja dobry procent. Oferty Kurjer zdw 74 900

8 DO WYNAJĘCIA

2 pokoje
i kuchnia, nowe za dzierżawę 2 500 zł oddа gospodarz. Wierzbięcice 23. zdw 73 978

3 pokoje
z przynależytościami, meblami lub bez za zgodą gospodarza odstąpię. Agenci wykluczeni. Adres wskaże Kurjer zdw 74 111

Żabikowo
ul. Piłsudskiego 11 pokój kuchnią przy dworcu. zdw 74 403

Mieszkanie
trzypokojowe, komfort, willa. Jeżyce za dwuletnim czynszem zł 5 000 do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 358

Komfortowe
5 pokojowe mieszkanie miesięcznym czynszem wynajmie. Oferty Kurjer zdw 74 451

3 pokoje
umeblowane z używalnością kuchni, łazienki, z powodu wyjazdu do odnajęcia Oferty Kurjer zdw 74 426

Biuro
1 lub 2 pokoje z telefonem za zgodą gospodarza przy ul. Pocztowej, I. piętro, wejście z klatki do wynajęcia od 1. 4. 31. Zgłoszenia do „Par", Al. Marcinkowskiego 11 pod nr 11.109. Pw 9815-11.109

Mieszkanie
plac Sapieżyński, wysoki parter, 2 pokoje z kuchnią za zwrotem remontu 100 zł miesięcznie. Zgłoszenia Stasiak, Kwiatowa 8. zdw 74 573

Komfortowe
dwa mieszkania 5 pokojowe nowa willa blisko tramwaju słoneczne, parkiet, centralne ogrzewanie, łazienka taras, ogród 325 zł miesięcznie, czynsz za rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 74 591

Mieszkanie
2 pokojowe, kuchnia, łazienka, w mansardach (ewentualnie pokój służącej) 125 zł miesięcznie Tamże 2 pokoje kuchnia, niski parter, wszedzie centralne ogrzewanie gaz elektryczność 80 zł miesięcznie. Czynsz za rok zgóry. — Oferty Kurjer zdw 74 589

2
i 3 pokoje pod Poznaniem dogodna komunikacja. Kurjer zdw 74 927

Mieszkanie
8 pokojowe z komfortem (Św. Marcin) I. piętro, stosowne dla lekarza lub adwokata, korzystnie odstąpi „Pawilon". Marszałka Focha 15 zdw 74 724

Mieszkanie
pokój kuchnia (Jeżyce) za miesięcznym czynszem wynajmie — „Pawilon". Marszałka Focha 15. zdw 74 719-20

Sześciopokojowe
czteropokojowe, dwupokojowe centrum. Mroczkowski, Wały Król. Jadwigi 11, skład. zdw 74 748

Mieszkanie w Obrzycku
stosowne dla lekarza wolne. Hübnerowa, Jasna 12. jw 5 717

Słoneczne
mieszkanie 6 2 i 1 pokojowe, nowa willa, ul. Marynarska wprost gospodarza Piotra Wawrzyniaka 43. I., front prawo. zdw 74 888

Mieszkania
za dzierżawą wskaże Blicharski, Półwiejska 26. zdw 74 631

5 pokoi
przy parku Wilsona za zgodą gospodarza oddam. Oferty Kurjer zdw 74 833

Skład
mieszkanie 6 ubikacyj, oknem wystowowem odda gospodarz. Gen. Prądzyńskiego 11. zdw 74 849

9 SZUKA MIESZK.

Pokój
z kuchnią wprost od gospodarza, słoneczny (Łazarz) dla samotnej starszej osoby. Oferty Kurjer zdw 74 034

2 000 zł
wypożyczę za oddanie mieszkania 2—3 pokojowego z kuchnią. Oferty Kurjer zdw 74 473

1
lub 2 pokoi z kuchnią poszukuje dobry płatnik. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 457

Mieszkania
2 pokoje kuchnia wprost od gospodarza w śródmieściu. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 437

Mieszkanie
trzy cztery od gospodarza, płacę czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 74 544

2 pokoi
z kuchnią poszukuję zaraz Wiadomości Fredry 4. I. piętro do południa. zdw 74 434

Poszukuję
mieszkania pokoju i kuchni wprost od gospodarza. Dzierżawa 1½ roku zgóry Oferty Kurjer zdw 74 610

3 — 4
pokoje z przynależytościami w Poznaniu lub okolicy wprost od właściciela. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 601

1 lub 2
pokoi z kuchnią poszukuje wprost od gospodarza na Wildzie. Dzierżawa zgóry Oferty Kurjer zdw 74 594

Mieszkania
2—3 pokojowego poszukuje się wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 74 553

Pokoju
kuchni poszukuje bezdzietne małżeństwo wprost od gospodarza za ½ roku czynsz okolica Łazarz lub Jeżyce. Oferty Kurjer zdw 74 584

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje mieszkania trzypokojowego. Oferty Kurjer zdw 74 538

Poszukuję
3 pokojowego mieszkania w centrum nie wyżej II. piętra. Mam do oddania 2 pokoje, kuchnię, łazienkę, balkon etc. I. piętro, dom ogrodowy, kamienica nowoczesna. Oferty Kurjer zdw 74 507

Mieszkania
poszukuje wprost od gospodarza czynsz zgóry. Oferty zdw 73 872

1 lub 2
poszukuje od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 74 721

Redaktor
(4 osoby) poszukuje 2 pokoi umeblowanych z dostępem do kuchni w cenie 130—140 zł od 1 kwietnia Oferty Kurjer jw 5726

Pokoju
z kuchnią lub 2 poszukuje wprost od gospodarza. Dzierżawa 2—3 lata zgóry. Oferty Kurjer zdw 74 695

Mieszkania
4 pokojowego poszukuje za czynszem zgóry. Oferty Kurjer zdw 74 809

Szukam
3 pokoi wygodami centrum. — Dam komorne 2 lata Oferty Kurjer zdw 74 887

W majątku
lub na wsi poszukuję 2—3 pokoi kuchnią, ogrodem warzywnym, okolicy leśnej od maja. Oferty roczny czynsz Kosicki, Nowa 1. Pw 9 843-54.39

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia dzierżawa zgóry poszukuje. Oferty Kurjer zdw 74 818

1
lub 2 pokoi z kuchnią ewentualnie próżnego pokoju poszukuje. Oferty Kurjer zdw 74 901

Mieszkania
1 lub 2 pokoje z kuchnią poszukuję, czynsz zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 74 853

Próżnego
pokoju z kuchnią szuka małżeństwo. Kurjer zdw 74 848

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Gdynia
Mieszkanie 5 pokojowe z wygodami, w śródmieściu solidnie umeblowane, z powodu zmiany stosunków korzystnie sprzedam. — Oferty do Ekspozytury Kurjera Poznańskiego w Gdyni pod nr. 241. nw 8 516

Grudziądz
3 wzgl. 5 pokojowe mieszkanie zamienię na Poznań. Oferty Kurjer zdw 74 858

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany zaraz wolny. Mostowa 4 parter prawo. zdw 74 389

Pokój słoneczny
dla 2 panów wolny od 15 Wielkie Garbary 36 m. 22. Zgłoszenia od 5—7. zdw 71 579

Pokój
niekrępujący inteligentnemu panu Piotra Wawrzyniaka 5. I., prawa. zdw 73 473

Pokój
dla 2 panów od 1. IV Gąsiorowskich 11. mieszkanie 6. zdw 73 974

Pokój
elegancki, łazienka, inteligentnej osobie zaraz. Żupańskiego 5 I. prawo. zdw 74 061

Pokój
Raczyńskich 4. m. 6. zdw 74 124

Centrum
dwa pokoje, elektryczność, telefon tanio. Adres Kurjer zdw 74 202

Słoneczny
balkonowy tanio. Za Grobla 5, m. 8. zdw 74 393

Ładny
słoneczny pokój 1. IV. Dąbrowskiego 36. m. 10. zdw 74 330

Małżeństwu
inteligentnemu (bezdzietne) pokój kuchnia, elektryczność centrum. Adres Kurjer zdw 74 481

Pokój
frontowy, ładny, niekrępujący odnajmę od 1 kwietnia Wrocławska 37. II. piętro. zdw 74 476

Pokój
1 lub 2. salon sypialnia telefon, słoneczne, wolne, bezdzietne małżeństwo. Kraszewskiego 4. mieszkanie 9. zdw 74 474

Pokój
Wierzbięcice 37 a parter. lewo. zdw 74 462

Komfortowy
niekrępujący solidnemu panu Kwiatowa 6 m. 1. zdw 74 456

Dobrze
umeblowany pokój frontowy z światłem do wynajęcia Górna Wilda 17 m 8. zdw 74 439

Pokój
próżny duży frontowy słoneczny, używaniem kuchni bezdzietnym, czynsz zgóry Oferty Kurjer zdw 74 433

Pokój
frontowy wynajmę zaraz. Grobla 19. mieszkanie 9 zdw 74 547

Pokój, elektryczność
Piotrowska, Grobla 29. zdw 74 420

Pokoje
umeblowanego 1—2 ewentl. kuchnia Żupańskiego 18, mieszkanie 8. zdw 74 418

Pokój
elektryczność, osobne wejście wynajmę. Kosińskiego 10, parter, prawo. zdw 73 321

Panienka
na wspólny pokój niekrępujący. Św. Wojciecha 25. III., lewo. zdw 74 611

Frontowy
elektryczność 1. IV Mieszkanie 2. Stroma 7 zdw 74 603

Pokój
dla panów, wejście z klatki wynajmę. Ogrodowa 20. I., prawo. zdw 74 602

Pokój
umeblowany z całodziennem utrzymaniem lub obiadami oddam. Piechocka ul Rzeczypospolitej 4. zdw 74 600

Pokój
dla panów. Kwiatowa 13. III. zdw 74 598

Małżeństwu
pokój umeblowany wynajmę. — Szamarzewskiego 30. mieszk. 10. zdw 74 576

Przyjmę
panią na wspólny używaniem kuchni. Wyspiańskiego 11. Galwanizacja. zdw 74 570

Dwa
pokoje, ewentualnie kuchnia pianino. Niegolewskich 1, m. 8. zdw 74 566

Pokój
słoneczny panu. Matejki 55. II., lewo. zdw 74 561

Frontowy
2 panom — paniekom. Marcina 29. III. zdw 74 555

Przyjmę
panienkę na stancję. Stary Rynek 76. III. zdw 74 552

Pokój umeblowany
ładny przy pl. Nowomiejskim, I. piętro, w podwórzu od 1. 4. dla jednej osoby do wynajęcia. — Kuchnia do dyspozycji. Zgłoszenia przyjmuje Seweryna Mielżyńskiego 23, front, mieszkanie 7. zdw 74541

Pokój
umeblowany wynajmę od 1. IV. Teichmann. Wodna 17/18 III. piętro, dom tylny. zdw 74 587

Jednoosobowy
ogrzewany. Śniadeckich 16. parter. prawo. zdw 74 583

Dwuosobowy
Józefa 9. III., prawo. Pościel pożądana. zdw 74 494

Pokój
dla dwóch. Skryta 1 parter, lewo. zdw 74 491

Frontowy
duży lub dwa łączne elektr. Poplińskich 11. I. mieszkanie 6. zdw 74 534

Pokój
dwom osobom frontowy bardzo tanio. Gąsiorowskich 1, I., lewo. zdw 74 416

Pokój
małżeński, próżny, umeblowany, centralne ogrzewanie, używanie łazienki, ogródka 100 zł. Adres Kurjer zdw 74 530

Pokój
dwom panom wynajmę. Poznańska 8/10. m. 9. zdw 74 523

Pokój
jednoosobowy wynajmę od 1. 4. Ratajczaka 11 a, 8 wejście 114. zdw 74 517

Dwuosobowy
front, elektryczność, Emilji Sczanieckiej 1. m. 15. zdw 74 514

Dwuosobowy
elektryczność, balkonowy, słoneczny. Woźna 14 b. III., lewo. zdw 74 506

Pokój
dla panienek. Szumigala Półwiejska 37. zdw 74 615

Pokój
dla inteligentnego pana (pani) do wynajęcia. Piekary 6. II., prawo. zdw 74 617

Pokój
umeblowany utrzymanie, światło elektryczne. Św. Marcin 66/67, mieszkanie 10 zdw 74 623

Pokój
duży dwom panom z utrzymaniem wynajmę. Półwiejska 34. I. ptr., prawo. zdw 74 624

Pokój
dobrze umeblowany zaraz lub później wynajmę. Siemiradzkiego 2, mieszkanie 7. zdw 74 629

Pokój
1—2 panom. Składowa 12, 2 podwórze prawo, Bocian. zdw 74 638

Słoneczny
spokojny pokój dla inteligencji. Michalska, Jackowskiego 13, II. zdw 74 637

Śródmieście
jedno- dwuosobowy, biurko, łazienka, światło elektryczne zaraz. Strzelecka 31, II. lewo. zdw 74 736

Paniom
Kwiatowa 9. III. zdw 74 735

Słowackiego 34
m 3. pokój utrzymaniem — bez. zdw 74652

Ładny
pokój saraz. Kraszewskiego 11. III lewo. zdw 74 668

Pokój
elektryczność. Wierzbięcice 53, m. 8. zdw 74 790

Pokój
1—2 osobom. Marji Magdaleny 1 mieszkanie 8. zdw 74 676

Pokój
umeblowany małżeństwa (2 osoby) zaraz. Staszica 25 mieszkanie 6 zdw 74 798

Pokój
elektryczność, łazienka, Śniadeckich 9. parter, lewo. dw 3106

Pokój
dwom. Piekary 8. II., lewo. zdw 74 673

Mickiewicza 19
pokój umebl., słoneczny zaraz stałym solidnym lokatorom, front wysoki parter, wejście ul. Dąbrowskiego 15, mieszkanie 3. zdw 74 680

Pokój
umeblowany, czysty, słoneczny, frontowy, niekrępujący, elektryczność 1 osobie wynajmę. Poplińskich 7, parter, prawo. zdw 74 682

Pokój
dwuosobowy i jednoosobowy panom wzgl. paniom wynajmę. — Skarbowa 15, dom ogrodowy, wprost, parter, prawo. zdw 74 691

Pokój
dla panów wolny. Poznańska 58a, II., prawo narożnik Mickiewicza. zdw 74 688

Pokój
umeblowany frontowy, tanio. — Św. Marcin 52/53, wysoki parter, lewo. zdw 74 734

Zupełnie
niekrępujący z klatki schodowej w śródmieściu. Adres Kurjer zdw 74 740

Pokój
umeblowany z wszelkim komfortem (męski gabinet, centralne ogrzewanie) do wynajęcia. Śniadeckich 32 a, mieszkanie 6. zdw 74 742

Pokój
dla 2 panów od 1. 4. do wynajęcia. Małeckiego 20. m. 6. zdw 74 767

Pokój
umeblowany lepszemu panu wynajmę. Żupańskiego 2. III. piętro, lewo. zdw 74 753

Frontowy
słoneczny, elektryczność dwom lub jednej osobie. Różana 12, Sobkowiak. zdw 74 783

Dobrze
umeblowany 1 lub 2 osobom, elektr. łazienka Dąbrowskiego 54, I., prawo. zdw 74 781

Lepszy
pokój wynajmę. Za Bramką 13, I., lewo rw 13 473

Pokój
sympatyczny, elektryczność, dla lepszego pana 1. IV. Stary Rynek 71/72. III., prawo. rw 13 474

Duży
frontowy pokój z elektrycznością i balkonem do wynajęcia. Plac Bernardyński 4. I., lewo. rw 13 475

Pokój
frontowy 1—2 inteligentnym panom. Św. Marcin 14. III., lewo. zdw 74 870

Pokój
frontowy 1—2 osobom wynajmę. Zielona 2. I. zdw 74 877

Pokój
czysty słoneczny dobrze sytuowanemu panu wynajmę. 3 Maja 3, dom ogrodowy, m. 17. zdw 74 885

Inteligentnym
panom, paniom. Kwiatowa 9, m 4. zdw 74 606

Pokój
mały niekrępujący możliwie centrum poszukiwany, cenie do złotych 30. Oferty Kurjer zdw 74 694

Pokój
dwuosobowy dobrze umebl. tylko solidnym osobom. Półwiejska 5, II., prawo. zdw 74 705

Wspólny
słoneczny, utrzymaniem, pianino. Strzelecka 3a mieszkanie 3. zdw 74 920

Słoneczny
elektryczność paniom wolny. Różana 4, III., prawo. zdw 74 944

Umeblowany
pokój 2 panom lub paniom. Prusa 2, parter, lewo. jw 5721

Pokój
dla pana. Białecka, Szkolna 9. Pw 9830 60,93

Do wynajęcia
dwa elegancko umeblowane pokoje lub jeden osobno, oglądać od 10—12 i 14—16. Jasna 12. I. ptr., prawo. zdw 74 808

Pokój
umeblowany wolny. Wały Król. Jadwigi 11. I., lewo. zdw 74 815

Niekrępujący
także dwie osoby. Dąbrowskiego 49. podw., II., Relewicz. zdw 74 931

Frontowy
dwom panom, elektryczność. — Łąkowa 13, mieszkanie 5. zdw 74 937

Pokój
wspólny, elektryczność. Stroma 2 a, parter. zdw 74 825

Dwuosobowy
frontowy, balkonowy, sympatyczny. Zielonacka Mostowa 14, I. ptr. zdw 74 820

Pokój
dwom panom wynajmę. Cieszkowskiego 7, mieszkanie 5. zdw 74 842

Dwuosobowy
Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 74 841

Pokój
lepszemu panu od 1. 4. Poplińskich 7, parter, lewo. zdw 74 837

Pokój
umeblowany dla 2 panów lub pań wolny. Niegolewskich 7, I., lewo zdw 74 859

Małżeństwu
pokój umeblowany duży kuchnia wynajmę Telefon 13-41. zdw 74 907

Elegancki
niekrępujący na kilkorazowy pobyt w miesiącu (centrum). Adres Kurjer zdw 74 905

Mielżyńskiego
23 a, II. prawo pokój niekrępujący bez pościeli zdw 74 913

2 panom
pokój. Gwarna 10. II., prawo. zdw 74 860

Pokój
na dwie lub jedną osobę z utrzymaniem bez zaraz Bukowska 9, II. zdw 74 856

Pokój
umeblowany małżeństwu 1 kwietnia. Szyller, Piotra Wawrzyniaka 31. zdw 74 854

12 SZUKA POKOJU

Ładny
czysty, słoneczny dla małżeństwa od 1. IV., parter lub I piętro. Podanie ceny oferty Kurjer zdw 74 392

Małżeństwo
poszukuje prózngo lub umeblowanego pokoju używaniem kuchni do 60 zł miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 74 479

Pokoju
bez mebli poszukuje pan, przyjeżdżając na przedmieściu. Oferty Kurjer zdw 74 455

Pan
poszukuje od 1. IV. lepszego pokoju niekrępującego okolica Plac Nowomiejsk. Zgłoszenia warunki Kurjer zdw 74 453

Swobodnego
czystego, dobrze umeblowanego (z pościelą), u samotnej osoby lub bezdzietnego małżeństwa, nie wyżej I. piętra od 1. 4. starszy pan. Oferty Kurjer zdw 74 543

Wyższy
urzędnik państwowy, kawaler. Wielkopolanin poszukuje z dniem 1 kwietnia r. b. słonecznego i ładnie umeblowanego pokoju możliwie z pełnem utrzymaniem na Jeżycach i tylko u zacnych gospodarzy. Oferty Kurjer zdw 74 578

Małego
pokoiku w pobliżu śródmieścia poszukuje panienka od 1. 4. — Oferty Kurjer zdw 74 571

Panienka
poszukuje niekrępującego pokoju, cena do 30 zł. Oferty Kurjer zdw 74 488

Panienka
poszukuje małego pokoiku. Oferty, cena Kurjer zdw 74 518

2 pokoi
urządzenie komfortowe, łazienka, elektryczność, poszukuje młody obcokrajowiec. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 510

Pokój
mały niekrępujący możliwie centrum poszukiwany, cenie do złotych 30. Oferty Kurjer zdw 74 694

Pani
szuka pokoju okolica Jeżyc, ewentualnie z obiadami pościel własna od kwietnia Oferty Kurjer zdw 74 868

Panna
skromnego pokoiku. Oferty Kurjer zdw 74 882

Pani
skromnego, śródmieście lub blisko 25 zł Kurjer zdw 74 701

Pokoju
dla małżeństwa Oferty cena Kurjer zdw 74 851

13 LOKALE

Poszukuję
lokalu w śródmieściu nadającego na kawiarnię oraz mieszkanie 5 pokojowem razem lub oddzielnie. Oferty Kurjer zdw 73 130

Lokal
biurowy 3 pokojowy osobne wejście Św. Marcin 66/67 mieszkanie 8 Pw 9789-11 89

Ubikacje
3 duże pokoje 1 urządzony na biuro z telefonem w centrum miasta nadające się na cele handlowe względnie przemysłowe odstąpię. Oferty Kurjer zdw 74 294

Skład
do wynajęcia Pluciński, Wielkie Garbary 14 zdw 74 442

Ubikację
przemysłowa 60 mkw z osobnem biurem w budynku fabrycznem z obszernem podwórzem suchą widną, z siłą światłem i wodą, tuż Rynku Wildeckiego zaraz korzystnie oddam. Zgłoszenia Heider, Wielka 7. zdw 74 430

Ubikacyj
szukam Tama Garbarska, Garbary lub okolica, składnice, stajnie lub garaż Mettler, Kreta 22 zdw 74 529

5 ubikacyj
na biura, centrum, parter, wprost od gospodarza do objęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 521

Składu
z jedną ubikacją przy ruchliwej ulicy poszukuje na filię rzeźnicka. Oferty Kurjer zdw 74 659

Składu
małego z ubikacją dla elektrotechnika poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 800

Przemysłowe
ubikacje 60 kwm zaraz. Zgłoszenia pl. Nowomiejski 5, m. 4. zdw 74 772

Skład
1 lub 2 oknami, centrum czysta branża, wprost od gospodarza wynajmę. Oferty cena Kurjer zdw 74 865

Ubikacje
116 km., 3 patrerowe, 2 suterynowe, nadające się na każde przedsiębiorstwo lub składnice, do wynajęcia zaraz. Wierzbięcice 15, właściciel. zdw 74 847

14 DZIERŻAWY

Konces
na wyszynk do wydzierżawienia. Oferty pod zdw 74 923

Atelier fotograficzne
na Górnym Śląsku jest do wynajęcia lub do sprzedania w miejscu przemysłowem 10 000 ludności, jedyny na miejscu. Zgłoszenia Kurjer zdw 73 910

Skład
centrum Poznania, najruchliwsze miejsce 2 okna wystawowe od zaraz do wydzierżawienia. Warunki dogodne. Oferty Kurjer zdw 74 112

Młyn parowy
wydzierżawię na długie lata przy Poznaniu, potrzebne 12 000 Oferty Kurjer zdw 74 407

Plac
z dużą szopą od zaraz do wynajęcia. Paporski ul. Grudziądzec 47 a. zdw 74 255

Dzierżawa
Domek 2 pokoje kuchnia, korytarz morga ogrodu, 15 minut od dworca Mosiny, Piotr Baraniak, Krosno. nw 8 528

Skład
narożnikowy 2 pokoje kuchnia, rynek, nadający się na każde przedsiębiorstwo zaraz wydzierżawię. Czynsz zgóry. Baraniak Mosina. nw 8 529

Hotel pensjonat
sala kawarniana, 33 pokoje umeblowane, naczynie, pościel, elektryczność, kanalizacja, winda, wydzierżawię na cały rok lub sprzedam. — Orłowo, willa „Kama" — Zarząd. nw 8515

Piekarnię
skład kolonjalny dużej wsi kościelnej wydzierżawię zaraz Zgłoszenia Kubicki Chludowo powiat poznański. Na odpowiedź znaczek pocztowy zdw 74 429

Plac
szopy, biuro, wydzierżawię. — Zgłoszenia Słowackiego 34. I. lewo. zdw 74 556

Ogrodnictwo
w powiatowem mieście, gdzie wyższe szkoły, w tem skład, kwiaciarnia, 30 okien inspektowych, duże cieplarnie, 50 drzew owocowych zaraz do wydzierżawienia. Oferty Kurjer zdw 74 554

Ogród
wydzierżawię 3 000 m², oparkaniony koniec Dąbrowskiego. Zgłoszenia Kantaka 8/9 II piętro, prawe schody od 1—4. zdw 74 588

Piekarnia
kolonjalka z urządzeniem w kościelnej wiosce (powiat poznański) do odstąpienia Oferty Kurjer zdw 74 487

Polowanie
274 ha wydzierżawi w drodze publicznego przetargu dnia 30 3. godz 15. najwięcej dającemu. Spółka łow w Wytomyślu Zyb. bura, przewodniczący nw 8537

Kawiarnia - piekarnia
w mieście powiat kompletna, zaraz do wydzierżawienia, ewentualna sprzedaż. Cała nieruchomość 35.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 755

Poszukuję
dzierżawy lub kupna w wsi kościelnej małem mieście sklepu kolonjalnego młyna lub letniska. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 890

Plac
ca. 1 500 kwm., opłotowany, wprost od właściciel nadający się na składnicę materjałów budowlanych na zaprowadzonem miejscu, z mieszkaniem biurem telefonem, garażem, stajnia przy głównej ulicy zaraz do wydzierżawienia. Adres wskaże eksped. Kurjera pod zdw 74 700

16 OSOBISTE

Pani
i Panu przypomnamy uprzejmie, że Poznańskie Towarzystwo Telefonów (dawniej ul Jasna i ul. Fr Ratajczaka) ma w Poznaniu lokale sprzedaży hurtowej i detalicznej obecnie tylko na ul Piekary 16/17 (Apollo) Aparaty i przyroby radjowe telefoniczne i elektryczne przyrządy domowe. Poznańskie Towarzystwo Telefonów Poznań ul. Piekary 16/17, telefon 24-80 Pw 9 532-10.31

Ostrzeżenie
Weksle grzecznościowe wydane p Janowi Woźniakowi ze Słonaw powiat obornicki, in blanco na 500 i 400 zł, razem 900 zł. z podpisem Jan Gazecki i Antoni Dzierzbicki z Obornik unieważniamy. Jan Gazecki i Antoni Dzierzbicki Oborniki 21. 3. 31 r. nw 8 613

15 UZDROWISKA

Zakład przyrodoleczniczy „Miłowody"
leczy nerwy i choroby wewnętrzne ceny niskie Poczta stacja kol. Oborniki Wlkp. zdw 68 004

Szkołę Odrodzenia
uzdrowiska wychowawcze dla dziatwy z zaburzeniami nerwowemi psychicznem trudnej w domu szkole wznawia Dr J. Gawroński dwór Żrenica poczta Środa Pw 8 768-5 19

W Puszczykówku
przy lesie słoneczne pokoje z kuchniami do wynajęcia na lato. Adres Kurjer Poznański zdw 74 239

Mosina
umeblowane pokoje, balkony kuchnia, łazienka do wynajęcia. Lipowa 4. jw 5720

Letniska
pokój z kuchnią w Puszczykowie szukam od 1 czerwca do 1 września. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 74 540

Puszczykowie
szukam dużego pokoju ewentualnie dwa na 4 miesiące od maja, bliżej dworca. Cena? Kurjer zdw 73 987

Uzdrowisko
przy Poznaniu przyjmie gości, dobre utrzymanie 100 zł miesięcznie. Mechowo. Kobylnica. zdw 74 574

17 PODZIĘKOWANIA

Cech Rzeźnicki
przez cechm. p. radnego Górskiego złożył na ubogich miasta Poznania kwotę w wysokości 90 zł z okazji odbytego egzaminu. Za dar składamy szczere podziękowanie. Magistrat VIII/1 zdw 74 938/9

21 ZGUBY

13/3
zginęła suczka, biały szpic „Tutuska". Za przyprowadzenie nagroda. Przemysłowa 21 a inż. Ostrowski. zdw 74 472

Polowczyk
bronzowe siwe laty zginął. Uczciwy znalazca zechce zwrócić za nagrodą. T. Grelka. Dąbrowskiego 8. telefon 6382. zdw 74 431

22 ROZMAITE

Akuszerka
Kleinwächterowa. Poznań centrum, ulica Romana Szymańskiego 2. pierwsze piętro, lewo, drugi dom od Pl. Świętokrzyskiego. zdw 65 807

Spróbujcie, przekonacie się, pończochy, skarpetki
najkorzystniej kupicie Pocztowa 11. parter. zupełna wyprzedaż. zdw 73 536

Obiady
kresowe, smaczne. Kantaka 8/9, brama prawo III. zdw 74 236

Detektywne
dwudziestoletnie biuro „Greif" Ratajczaka 15 (Apollo) Wywiady obserwacje zdw 71 052

Trykotaże miarowe,
kostjumy sportowe, garsonki, swetry, pulowery, sukienki ubranka, kombinacje itp. korzystnie „Tricot", Romana Szymańskiego 10. III. przy Świętokrzyskim. Pw 9 507

Weksle
protestowane, nieprotestowane — należności z innych tytułów windykuje Magister E Madaliński Poznań, Kramarska 27 I. p. Pw 9017-53.219

11,90
podpięcie kopertowe z gustowną klocką stroine poduszk od zł 2.90 z falbanką od zł 6.90 poleca fabryka bielizny J Schubert ul. Wrocławska 3, specjalność: kompletne wyprawy Pw 9525-9.43

4,90
fartuch biały z rękawami, płaszcz biały zawodowy od 5.90, bluza rzeźnicka od 4.90 płaszcze zawodowe męskie od 8.50 poleca fabryka bielizny J Schubert ul Wrocławska 3 Pw 9526-9.46

Fotografje
portrety Bracia Pecherscy, — Aleje Marcinkowskiego nr. 8, — Ceny zniżone. dw 2585

Najsłynniejsza Chiromantka
przyjechał z Warszawy na krótko przepowiada przeszłość teraźniejszość, przyszłość dokładnie. Aleje Marcinkowskiego 20, dom tylny, prawo II. piętro. zdw 74 627

Trykotaże
wszelkiego rodzaju jak swetry, kostjumy damskie, garsonki itp., stale na składzie i na miarę. Ceny korzystne. Fabryka Trykotów, Wrocławska 14 zdw 74 295

Witold Leworski obrazy i oprawa tylko Wrocławska 36
największy wybór, najniższe ceny. Pw 9 549-11.114

Zarobek
łatwy za kulturalne zastępstwo w swem mieście. Informacje otrzyma, kto prześle adres pod „Czystopis", Poznań Wjazdowa 10. zdw 74 482

Krawcowa
wykonuje fachowo według najnowszych żurnali suknie 10—15, płaszcze 20, również garderobę dziecięcą. Gwarna 18, III. lewo. zdw 74 805

Wykonuję
elgancko wszelką garderobę damską. Graniczna 11, mieszkanie 4. zdw 74 428

Dzielna chiromantka
z długoletnią i doświadczoną praktyką przepowiada przeszłość teraźniejszość i przyszłość, z rąk fizjognomji, grafologji, fotografji i kart. Liczne podziękowania. Przyjmuje od 10—1 i od 3—8 wieczór. (Łazarz) Marcelego Mottego 2, II. piętro, front, drzwi środkowe. zdw 74 360

Zamienię
samochód 2 osobowy „Opel" gotowy do jazdy na motocykl z przyczepką lub bez. Obejrzeć od godz. 5 po południu, T. Czechak, Poznań - Główna, ul. Główna 113 dw 3105

Okazja
nadzwyczajna: Nowa lornetka polowa, sztucer, buciki radjoaparaty. Focha 38, parter prawo. zdw 74 605

Krawczyni
zdolna poleca się w dom. Oferty Kurjer zdw 74 604

Chiromantka
Focha 29, m. 12 przepowiada przyszłość systemem Lenormand zdw 74 563

Krawcowa
wykonuje suknie do 12 zł Nowakowa, Składowa 12. zdw 74 586

Kto
nauczy fotografować „Leika". — Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 74 493

Bridge'a
kto uczy? warunki? Oferty Kurjer zdw 74 539

Jasnowidz
Pewuki, Woźna 18, III. zdw 71 544

Firany
wieszam gustownie żaluzje reparuję akuratnie. Szafranek Staszica 19, III. zdwp 74 619

Suknie
płaszcze, kostjumy wykonuje modnie i szybko. Pocztowa 30, III. zdw 74 714

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Ratajczaka 27, wykonuje szybko, sumiennie wszelkie gorsety, pasy, bandaże, do po ciąży, operacji itp. Biustonosze wszelkiego rodzaju oraz reparacje. zdw 74 677

Małżeństwo
inteligentne (bezdzietni) przyjmą dziecko na wychowanie. Oferty Kurjer zdw 74 796

Suknie
od 7. płaszcze od 15. wszelkie przeróbki. Czesława 15 parter. zdw 74 458

Nadrabiam
jedwabne pończochy. Nowy Rynek 9/10. zdw 74 804

Reparacje stolarskie
i renowacje wszelkich mebli, pianin itd. wykonuje tanio i solidnie Stolarnia ul. Dąbrowskiego 83/85, zapytać „Auto Przewóz." zdw 73 905/6

Wózki
dziecięce, budki pociąga ceratą, reparuje, maluje, gumy na składzie. Razer, Szewska 11, zdw 74 64/2

„Modes de Paris"
św. Marcin 34, II., przypomina Szanownym Pani m. przyjmuje zamówienia jeszcze przedświąteczne, ceny przystępne. zdw 74 669

Malarskie
prace wykonuje czysto i tanio. Tynecki, Rzeczypospolitej 9. zdw 74 745

Farbiarnia futer Poznań - Wilda Wybickiego 12
Garbuje, farbuje wszelkiego rodzaju futra oraz skórki futrzane na wszelkie kooiry. (Specjalność lisy.) zdw 74 741

Krawczyni
poleca się w dom. Piekary 18, Grossmanówna. zdw 74 769

Wszelką
garderobę damską, dziecięcą wykonuję wykwintnie, ceny przystępne. Skarbowa 14, parter, lewo. zdw 74 793

Pralnia, Prasowalnia, Prężalnia firan
ul Piekary 3, filje: Wodna 21, Niegolewskich 8 wykonuje wszelkie prace powyższego zakresu po najniższych cenach. Bieliznę tylko prana, funt 40 gr suchej wagi. Dla hoteli i restauracyj według umowy. nw 8 602

Krawcowa
na kostjumy płaszcze wszelką garderobę poza domem Brześkwiniewicz, Poznańska 52, w podwórzu. zdw 74 861

Obrazy na raty !!!
i za gotówkę kupisz najtaniej tylko w firmie Krzewiński, Strzelecka 31, podwórze. zdw 74 878

Bieliźniarka
poleca się po domach i na wyjazd. Szwabówna. Aleje Marcinkowskiego 27. zdw 74 942

Fałata
Axentowicza, Malczewskiego inne. Poznań, 3. Maja 3, dom ogrodowy. zdw 74 943

Krawcowa
wykonuje szybko suknie od 8—15. Głowacka, Romana Szymańskiego 5. zdw 74 897

Krawcowa
wykonuje elegancko kostjumy, płaszcze suknie, pyjamy męskie i damskie tanio Krajniakówna — Dąbrowskiego 82, II., front. jw 5724

Obiady
pożywne 1,30. Wskaże Kurjer zdw 74 932

Rewizor ksiąg
zaprowadza książkowość i prowadzi taką w abonamencie, ustawia bilansy, przeprowadza akordy, nadzory i t. p. Wyjeżdża również poza Poznań. Feliks Raczkowski, ul. Spokojna nr. 27. zdw 74 859

Dobre
obiady prywatne 1 zł. Piekary 18, I., telefon 37-28. zdw 74 874

23 OŻENKI

Zawodowy
wojskowy lat 31, gotówki 5 tysięcy zł, szuka żony szatynki, nie dzisiejszych poglądów Panie serjo myślące raczą złożyć oferty z fotografją do Kurjera Poznańskiego zdw 74 370. Dyskrecja zapewniona.

Właścicielka
majątku ziemskiego, wdowa, wiek średni, z najlepszej rodziny, poszukuje pana w celu matrymonjalnym, ziemianina, urzędnika lub wojskowego. Oferty Kurjer zdw 74 057

Pani
wiek średni, korpulentna, posiadająca gotówkę i meble, szuka znajomości pana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 74 477

Kawaler
lat 28, agronom 10 000, poszukuje żony religijnej lecz tylko takiej, której zależy na stałem i szczęśliwem pożyciu małżeńskiem, nie teraźniejszych poglądów. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 74 609

Który
z panów inteligentnych na lepszem stanowisku pragnie poznać młodą przystojną panienkę z lepszej rodziny i własnem mieszkaniem? Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 74 593

Kawaler
rzemieślnik, lat 33, wzrostu wyższego, pragnie poznać pannę z cośkolwiek majątkiem, celem ożenku Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 74 535

Szatynka
lat 25, inteligentna znużona samotnością, pragnęłaby poznać towarzysza życia, wojskowego urzędnika w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer zdw 74 625

Panienka
posiadająca 80.000, poślubi kupca własne przedsiębiorstwo. Zgłoszenia Biuro matrymonjalne „Rekord", Skarbowa 15, tel. 40-18. zdw 74 635

Szofer - mechanik
poszukuje posady. Dobre referencje i gwarancja. Pocztowa 22, Antykwarjat. Pw 9821-54.33

Sympatyczna
panna lat 30, mieszkanie, zawód, pozna inteligentnego pana Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 74 634

Panna
krawcowa z własnem mieszkaniem pozna pana na stanowisku poważnie myślącego, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 74 672

Kupiec
młody, przystojny pragnie poznać panne wysoką, blondynkę, cel matrymonjalny, posag niekonieczny. Oferty Kurjer zdw 74 666

Panna
posiadająca mieszkanie, pragnie poznać pana. Cel matrymonjalny Oferty Kurjer zdw 74 678

Chiromantka
zagraniczna przyjmuje w niedzielę 14—18. Górna Wilda 51, III., prawo. zdw 74 685

Kawaler
przystojny szatyn niebiedny, poślubi panią do lat 28, z gotówką 10—20 tys. Biura wykluczone. Oferty Kurjer zdw 74 687

Wspólniczki
do składu w Poznaniu z gotówką 8—10 tys. poszukuje kawaler. — Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 74 686

Blondynka
przystojna, wykształcona, szuka znajomości kulturalnego pana, wiek 30—45. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 74 914

Przystojny
kawaler, lat 28, kupiec, 10 000 gotówki poszukuje stosownej żony. Poważne oferty Kurjer zdw 74 921

Inteligentna
przystojna, wyższego wzrostu, sympatyczna panienka, 7 rocznik poszukuje znajomości panów. — Panowie z szlachetnym charakterem którym zależy na dobrej żonie a nie na majątku, zechcą łaskawe zgłoszenia skierować do Kurjera Poznańskiego jw 5719

Znajomości
matrymonjalne ułatwia dyskretnie biuro matrymonjalne „Wanda", Fabryczna 35 a, m. 20. zdw 74 919

24 NAUKA

Kursy
stenografji, pisania na maszynach księgowości, rozpoczynam 1 kwietnia. Tyran-Zaworska, Strzelecka 33. zdw 74 845-6

Nauka
pisania na maszynach metodą nowoczesną. Zapisy codziennie w firmie Block Braun w Poznaniu Plac Wolności 8 I piętro. Pw 9013-5.53

Szkoła tańców
Baletmistrza Szczurka Ratajczaka. Dom Rzemieślniczy zdw 74 406

Studentka
kończąca historję pomoże w opracowywaniu tematów historycznych. Cena przystępna. Oferty Kurjer zdw 74 453

Jeune
française chereche place. Oferty Kurjer zdw 73 991

Niemieckiego
i książkowości udzielam tanio. Oferty Kurjer zdw 73 789

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1, II. piętro. zdw 74 417

Francuskiego
udziela korzystnie Sorbonistka (teorja, konwersacja). Ratajczaka 11 a, (wejście 3) II., prawo zdw 72 386

Pięknie pisać
nauczę w kilku lekcjach Helena Gniatczyńska, Długa 11, parter, prawo. zdw 74 496

Student
udzieli korepetycji (zakres gimnazjum) tanio. zdw 74 533

Kursy
stenografji, książkowości. Kromczyńska, Ogrodowa 16. zdw 74 715

Student
udzieli korepetycyj przygotuje do gimnazjum, najchętniej na wsi. Zgłoszenia Gąsawa, powiat Żnin 116. zdw 74 764

Matematyki
francuskiego udziela student. — Mickiewicza 19, m. 6. zdw 74 791

Do gimnazjum
wszystkich klas przygotowuje i umieszcza pedagog. Marsz. Focha 96, m. 4. zdw 74 699

Kursy
księgowości, pisania maszyną, dla niezamożnych ulgi. Marsz. Focha 96, I., prawo. zdw 74 698

Angielka
rodowita, udziela konwersacji etc. tanio. 3. Maja 5, III., lewo. zdw 74 945

25 MUZYKA

Lekcje
gry na fortepianie tanio. Św. Marcin 47, III., Pilarska dypl. nauczycielka zdw 74 464

Na cytrze
koncertowej udzielam lekcji. — Zgłoszenia Kurjer zdw 74 616.

Pianino
krzyżowe tanio do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 746

Pianista
rutynowany z akordjonem i dużym repertuarem salonowo-szlagierowym wolny od 1 lub 15 kwietnia. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 864

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej ceny drobnych.

Kasjerka - sekretarka bilansistka
rutynowana samodzielna z długoletnią praktyką w większych majątkach oraz znajomością gospodarstwa domowego poszukuje zaufanego stanowiska w mieście lub majątku Oferty Kurjer zdw 74 072

Służąca
uczciwa, pracowita, poszukuje posady z gotowaniem od 1. 4. — Oferty Kurjer zdw 74 340

Panienka
inteligentna uczciwa zupełna sierota, poszukuje posady jako początkująca w branży piekarsko-cukierniczej lub innem podobnem interesie, z dobrem poleceniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 352

Urzędnik gospodarski
mając poza sobą dłuższą praktykę rolną oraz hodowlaną na Kujawach i Pomorzu z dobremi świadectwami poszukuje posady od 1 kwietnia lub prędzej Zgłoszenia adres. Bernard Gliwa. — Mielno, poczta Ziel-Chocina, powiat Chojnice (Pomorze). zdw 74 367

Inteligentna
panienka z praktyką poszukuje posady Może udzielać początków nauki. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 410

Szofer - monter
na gruntowny remont samochodów, maszyn parowych, rolniczych oraz zakładanie wszelkich transmisyj, dobrze obeznany szukam posady. Ramka, Śrem. nw 8525

Szukam
posługi z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 74 310

Ekspedjentka
młoda dobrze się prezentująca poszukuje posady w piekarni lub cukierni Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 74 033

Ekspedjentka
z branży bławatów, konfekcji i krótkich towarów, trzyletnia praktyka, dobre świadectwa poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer nw 8457

Pomocnik
cukierniczy szuka posady najchętniej na Pomorzu. Oferty Kurjer nw 8 478

Panna
obeznana z dobrem szyciem i każdą pracą domową, dobrem gotowaniem poszukuje posady najchętniej u samotnej osoby. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 74 550

Werkmistrz
z dyplomem mistrz. w budowie maszyn rolniczych i przemysłowych, kilkunastoletnie doświadczenie, praktyka fabryk zagranicznych i krajowych, dzielny organizator, kalkulator, precyzjonista, poszukuje zaraz odpowiedniej posady, ewentualnie magazyniera. Pierwszorzędne świadectwa i referencje. Łaskawe zgłoszenia zdw 74 467

Kucharka
samodzielna dobremi świadectwami poszukuje posady od 1 kwietnia. Oferty Kurjer zdw 74 450

Mistrz młynarski
z długoletnią praktyką poszukuje posady za kierownika lub samodzielnego. W. Gniewowski, Kiszewo, pow. obornicki zdw 74 449

Duet
lub trio jazzbandowe wolne. Warunki bardzo przystępne Oferty Kurjer zdw 74 448

Osoba
z lepszego domu poszukuje od 15. IV. samodzielnej posady do zarządu domu lub towarzystwa. Oferty zdw 74 441 do Kurjera.

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem poszukuje posady do restauracji. Oferty do Kurjera zdw 74 422

Szofer
trzeźwy i sumienny poszukuje posady za kaucją 1 000 zł. Oferty Kurjer zdw 74 419

Książkowa - stenotypistka
z kilkuletnią praktyką szuka posady. Oferty Kurjer rw 13 425

Sierota
poszukuje posady do mniejszego państwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 582

Gospodyni
starsza, zaufana poszukuje samodzielnej posady, zna dobrą kuchnię, szycie, prasowanie — wymagania skromne. — Świadectwa jak najlepsze. Oferty Kurjer zdw 74 579

Dziewczyna
z dobrej rodziny szuka miejsca do dzieci lub dwóch osób umieszyć i wyszywać. Oferty Kurjer zdw 74 565

Służąca
z dobrem gotowaniem poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 74 561

Szofer
dzielny w zawodzie poszukuje posady. Na żądanie złoży kaucję. Oferty Kurjer zdw 74 478

Młody
dyplomowany drogerzysta, dzielny, uprzejmy ekspedjent, znający pracę w magazynie i składach hurtowych, poszukuje posady zaraz lub później za skromnem wynagrodzeniem Oferty proszę nadsyłać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 73 848

Ogrodnik
kawaler poszukuje samodzielnej posady od 1 IV lub jako pomocnik w większym zakładzie. Oferty Kurjer zdw 74 490

Kucharka
lat 42, która była w lepszych domach, z dobrem gotowaniem znająca wszelką pracę domową szuka samodzielnej posady. Oferty Kurjer zdw 74 503

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub pierwszego kwietnia. Oferty Kurjer zdw 74 113

Dziewczyna
szuka posady pokojowej lub wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 522

Fryzjerka
kursistka przyjmie posadę celem dalszej praktyki za małem wynagrodzeniem. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 74 520

Inteligentna
panienka długoletnią praktyką przyjmie posadę bony przychodniej lub kilka godzin dziennie. — Oferty Kurjer zdw 74 511

Pokojowa
inteligentna poszukuje posady, najchętniej na wieś. Oferty Kurjer zdw 74 508

Kucharka
w starszym wieku z dobrem gotowaniem, z doskonałą znajomością chowu drobiu, ogrodu, warzywa, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 74 526

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub pierwszego kwietnia. Oferty Kurjer zdw 74 113

Syna
mego lat 16 oddam w nauke do cukiernika przy wolnem utrzymaniu. Zgłoszenia Kurjer nw 8535

Krawcowa
wykonuje płaszcze, suknie, kostjumy po niskiej cenie. Wtorkowska, Ratajczaka 9, front. zdw 74 626

Gosposia
prywatna poszukuje posady od 1. 4. z gotowaniem, praniem, świadectwo ostatnie 8 lat. Oferty Kurjer zdw 74 630

Leśnik
lat 25, znający się na ogrodnictwie i rybołóstwie poszukuje posady. Adres Kurjer zdw 74 636

Inteligentna
panienka do dzieci z dłuższą praktyką poszukuje posady 1, lub 15. 4. zna język polski, niemiecki, szycie i robótki. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 696

Rutynowana książkowa - bilansistka
obeznana wszelkiemi pracami biurowemi, pisząca na maszynie, poszukuje stanowiska. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 73 770

Kucharka
dobrze gotująca, długoletnia praktyka, poszukuje posady jako kucharka 1 kwietnia. Oferty do Kurjera zdw 74 655

Inteligentna
panienka szuka posady ekspedjentki z niemieckiem. Może złożyć kaucję Oferty Kurjer zdw 74 773

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 74 580

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady 1-go kwietnia z pranem bez gotowania. Oferty Kurjer zdw 74 054

Krawcowa
szuka posady szyje ubranka, sukienki, płaszczyki. Oferty Kurjer zdw 74 008

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 74 051

Maszynistka
początkująca poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 74 047

Gospodyni kucharka
średnim wieku dzielna swym zawodzie poszukuje posady Łaskawe oferty Kurjer zdw 74 052

Poszukuję
posługi lub prania Oferty Kurjer zdw 74 045

Praczka
poszukuje prania poza dom. — Oferty Kurjer zdw 74 412

Starsza
kucharka i pokojowa poszukują posady od kwietnia. Oferty Kurjer zdw 74 415

Służąca
do wszelkiej pracy domowej, z dobremi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer zdw 74 377

Praczka
rzetelna czysto pierze szuka prania. Oferty Kurjer zdw 74 063

Praczka
i prasowaczka poszukuje pracy w dom i poza domem Oferty Kurjer zdw 73 958

Biuralistka
początkująca z książkowością, maszyną, która już pracowała. Oferty Kurjer zdw 73 657

Krawcowa
mistrzyni praktyką w warszawskich salonach mód poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 73 716

Ogrodnik szofer
z praktyką ogrodnicza i szoferską poszukuje posady żonatego. Łaskawe zgłoszenia: Piasek Szyperska 21. zdw 73 879/80

Szofer
kawaler lat 27, trzeźwy, sumienny dobrem świadectwami poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 74 339

Kucharka
lat 20, zna domowe gospodarstwo chów drobiu, zna dobrą kuchnię, poszukuje posady w majątku. — Oferty Kurjer zdw 74 338

Szofer
trzeźwy, sumienny pracowity z dobrą praktyką poszukuje posady miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 74 343

Dziewczyna
poszukuje posady z dobrem gotowaniem do prac domowych. — Oferty Kurjer zdw 74 341. Miejscowość obojętna.

Ogrodnik
żonaty, bezdzietny, w średnim wieku, obeznany we wszelkich gałęziach ogrodnictwa pracował we większych ogrodach w kraju i zagranicą, może się okazać dobremi świadectwami, poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 74 365

Panna
inteligentna bezwzględnie uczciwa lat 27, zna wszechstronnie gospodarstwo, gotuje dobrze poszukuje posady gospodyni - kucharki od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 74 357

Poszukuję
posady registratora wzgl. pomocnika adwokackiego. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 72. nw 8520

Syn
uczciwych rodziców, pragnący wyuczyć się ogrodnictwa szuka miejsca najchętniej do ogrodnictwa pałacowego. Zgłoszenia: Stanisław Jurga, Wojciechowo, pow. Jarocin. zd 74 759

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieci z szyciem świadectwa dobre Oferty proszę do Kurjera zdw 74 133

Silna
zdrowa mamka szuka posady. — Miejscowość obojętna Zgłoszenia do Kurjera zdw 74 015

Krawcowa
biegła z praktyką poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 74 009

Kursy handlowe Tadeusza Preissa
w POZNANIU, ul. Franciszka Ratajczaka 29.
Nauka rozpoczyna się z początkiem każdego kwartału. Tygodniowo 30 lekcyj.
Nowe kursy 1 kwietnia 1931 r.
Kursy wieczorne od 6 do 8. Prospekty na żądanie.
Dołączyć znaczek pocztowy. zw 28 423

Praczka
uczciwa szuka prania poza dom. Oferty Kurjer zdw 74 674

Szukam
posługi z gotowaniem i szyciem. Oferty Kurjer zdw 74 689

Posługaczka
uczciwa, sumienna, poszukuje posługi lub prania. Oferty Kurjer zdw 74 662

Przyjmę
posługę z praniem. Oferty Kurjer zdw 74 663

Praczka
sumienna, pracowita poszukuje posady od 1 kwietnia. Oferty do Kurjera zdw 74 787

Szofer - rzeźnik
obejmie posadę za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Orędownik zdw 74 692/a

Starsza
panienka poszukuje posady jako uczennica do składu rzeźnickiego. Oferty Kurjer zdw 74 770

Osoba
inteligentna przyjmie posadę jako gospodyni samodzielna. u samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 7 671

Szofer - kowal - ślusarz
trzeźwy, sumienny, z dobremi poleceniami, kawaler poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 74 879

Książkowy - bilansista
z kilkoletnią praktyką i rutyną w przemyśle i handlu, dobry organizator, poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 74 908

28 WOLNE MIEJSCA

Krawcowa
pierwszorzędna siła potrzebna. — Wierzbięcice 31 a, mieszk. 10. zdw 74 367

Szofer
z kaucją zaraz potrzebny. Oferty Kurjer zdw 74 924

Posługaczka
młodsza na cały dzień. Półwiejska 7, II., prawo. zdw 74 816

Podróżujący
branży spożywczej potrzebny. — Kurjer zdw 74 835

Szewców
przyjmę. Wskaże Kurjer zdw 74 840

Marszantka
wykwalifikowana, dzielna ekspedjentka potrzebna zaraz. Oferty Kurjer zdw 74 843

Osoba
starsza, najchętniej wiejska do małego gospodarstwa na wsi, wszystkie prace domowe, potrzebna od 1. 4. 31. Zgłoszenia Kurjer nw 8488

Fryzjer
damsko-męski może się zaraz zgłosić na stałą posadę. Bednarski, fryzjer, Inowrocław, Kościelna 10. zdw 74 315

Agent
podróżujący na pierwszorzędny artykuł do odwiedzania klienteli wprost w dom potrzebny Kaucja zł 100, ponieważ otrzyma kolekcję. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 293

Zastępstwo
poważnego wynalazku bezkonkurencyjnego z branży restauracyjnej na Pomorze Śląsk Kongresówkę i Małopolskę natychmiast do objęcia Egzystencja pewna i stała Kapitał własny potrzebny od 500 zł. Oferty do Kurjera zdw 74 059

Akwizytorów
pilnych przyjmę. Potrzeba na wzory 50 zł Zarobek miesięczny 300—500 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 74 461

Biegła
krawcowa potrzebna zaraz. Biskupska, Poznańska 50. zdw 74 528

Krawczynie
samodzielne do sukien, płaszczy, kostjumów, przyjmie Willmann, Matejki 51. zdw 74 658

5 pań
(również mężatki) poszukujemy natychmiast do wyszkolenia w doborowej pracy zewnętrznej. — Zgłoszenia osobiste w poniedziałek i wtorek od godz. 10—12 i 3—5. Wały Jana III, 12, parter, lewo. Pw 9 838-54.37

Służąca
uczciwa, umiejąca bardzo dobrze gotować potrzebna 1. 4. Zgłoszenia 5—7. Wodna 17/18, mieszkanie 11. rw 13 464

Uczeń
piekarski, połowę nauki poza sobą potrzebny. Adres Kurjer Stary Rynek rw 13 466

Ekspedjentka
z dobremi świadectwami może się zgłosić tylko z branży, Swoiński, mistrz rzeźnicki, Pocztowa 16. rw 13 469

Ekspedjentka
z branży kolonjalno-cukierniczej przyjmę. Zgłoszenia przed poł. kiosk przy kinie Stylowem. zdw 74 726-7

Stenotypistki
maszyny do pisania ćwiczeń wolne. Strzelecka 33. zdwp 74 875-6

Współpracowników
zdolnych do werbowania abonentów oraz pracy biurowej poszukuje w każdej miejscowości firma Poręka Poznań Polna 13. zdw 73 711 2

Panienka
do składu potrzebna, może być przyłączona do rodziny, gwarancja pożądana. Oferty Kurjer zdw 74 670

Dziewczyna
młodsza, pracowita, uczciwa zaraz. Słowackiego 23, mieszk. 11. zdw 74 684

Czeladnik
samodzielny na płaszcze, kostjumy potrzebny zaraz. Rzeczypospolitej 4. I. rw 13 479

Bona - wychowawczyni
inteligentna, — rutynowana, dobry polski, niemiecki potrzebna do dwóch chłopców pięć i siedem lat z szyciem. Oferty z odpisem świadectw prosze nadesłać Sudnikowa, Cukrownia Ostrowite, poczta Rypin. zdw 74 762

Marszantki
zdolne potrzebne. Półwiejska 29 II., lewo. zdw 74 782

Krawcy
damscy i krawczynie tylko zdolni potrzebni. L. Sawicki, Piekary 1. zdw 74 509

Pomocnica
krawiecka, dobra siła, może się zaraz zgłosić. Sterczyńska, Reja 5. zdw 74 788

Dziewczę
do małej posługi pozaszkolne może się zaraz zgłosić. Wielkie Garbary 48, m. 7. rw 13 477

TANI TYDZIEŃ KSIĄŻKI
SPÓŁKA PEDAGOGICZNA
Poznań, Podgórna 7
Patrz ogłoszenie główne !!!
Pw 9832-11.142

Książkowa
do wszelkich prac biurowych potrzebna od 1. IV. 31. Oferty piśmienne z odpisem świadectw i podanie pensji do J. Rozmarynowicz, skład obuwia Stary Rynek 93. rw 13 476

Elewa
z wykształc. 5 klas gimn. lub WSH. przyjmie większy „Rolnik". Zgłoszenia z odpisem świadectw pod zdw 74 766

Potrzebna
zaraz służąca z dobremi świadectwami do bezdzietnego małżeństwa. Zgłoszenia: Jakubowicz, Kramarska 21 od 7—8 wieczorem rw 13 480

Uczennica
do krawieczyzny może się zgłosić. Piekary 24 mieszkanie 4. zdw 74 871

Służąca
zaraz potrzebna Wierzbięcice 4, parter. zdw 74 863

Urodę kobiecą
konserwuje doskonale, odświeża, usuwa jej skazy, brak: pierwszorzędny Gabinet Racjonalnej Kosmetyki Madeleine Dorowej Magdaleny Poznańskiej Najnowsze paryskie metody Najświeższe zdobycze współczesnej kosmetyki Maquillage Udoskonalone barwienie włosów Trwałe przyciemnianie brwi Poznań ul. Franc. Ratajcza 29 telefon 54-37 Warszawa Mokotowska 52, tel 808 37. zdw 68 513

Dalsza zniżka cen

w magazynach moich niemożliwa.

Proszę uprzejmie nie zwłóczyć **z zakupami na wiosnę!**

S. Kałamajski

Pw 9823/4-11.1213

Szukam
posady jako kucharka lub pokojowa u samotnych państwa lub 1 osoby. Oferty Kurjer zdw 74 679

Wychowawczyni
doświadczona, z dobrej rodziny, znająca krawiecczyznę, robótki, oraz gospodarstwo, poszukuje posady do młodszych dzieci, najchętniej w majątku. Oferty Kurjer zdw 74 646

Posługaczka
uczciwa, pracowita, poszukuje posługi zaraz lub od 1. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 733

Starsza
osoba, inteligentna, wykształcona, znająca gosp. domowe przyjmie za skromnem wynagrodzeniem posadę u samotnej osoby albo do wyręczenia pani domu. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 74 765

Bona
II. kl. intelig., z dobremi świadectwami przyjmie posadę do dzieci. Zna robótki. Adr. Wł. Pl. Wrzesnia, Fabryczna 32, I. ptr., lewo. zdw 74 761

Aprobow.
aptekarz, biegły recept. i rutynowany w sprzedaży ręcznej poszukuje posady stałej wzgl. zastępstwa, możliwie w Poznaniu lub okolicy. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 74 799

Posługaczka
poszukuje posługi w śródmieściu; dobre świadectwa. Oferty Kurjer zdw 74 657

Szofer - kowal
obeznany z naprawą wszelkich maszyn i motorów posiadający własne narzędzia kowalsko-mechaniczne poszukuje posady od 15. 4. lub później. — Oferty zdw 74 906 Kurjer Poznański.

Książkowa - sekretarka
z kilkuletnią praktyką poszukuje posady ewtl. na majątku. Oferty Kurjer zdw 74 857

Służąca
uczciwa pracowita z gotowaniem do wszystkiego od 1. 4. 31. Łaskawe oferty Kurjer zdw 74 911

Handlowiec
młody, branża kolonjalno-delikatesowa, wykształcenie gimnazjalne, świetny dekorator, znajomość pisma plakatowego, szuka posady, skromne wymagania. Oferty Kurjer zdwp 74 811

Ekspedjentka
z długoletnią praktyką poszukuje posady do składu bławatów i towarów krótkich z utrzymaniem ewtl. bez. Oferty Kurjer zdw 74 827

Kwiaciarka
przyjmie posadę na prowincji. — Zna sztuczne kwiaty. Oferty Kurjer zdw 74 826

Prania
posługi poszukuje Oferty Kurjer zdw 74 836

Inteligentna
obejmie posadę samodzielnej gospodyni, najchętniej na probostwie. Oferty Kurjer zdw 74 899

Gospodyni
kuchmistrzyni pierwszorzędna, — znająca doborową kuchnię poszukuje u lepszego państwa od 1. 4. r. b. z dobremi świadectwami. Zgłoszenia do Kurjera zdw 74 747

Kucharka
samodzielna poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 74 807

Dziewczyna
wiejska z gotowaniem do wszystkich prac domowych szuka posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 74 814

Dziewczyna
poszukuje posady z dobrem gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 74 813

Cukiernik
lat 26, dobry fachowiec, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 71 940

Kucharka
warszawska poszukuje zaraz miejsca. Oferty Kurjer zdw 74 862

Sierota
szuka posady w piekarni, składzie kolonjalnym, kiosku lub do dzieci, w chwilach wolnych zajmie się szyciem lub gospodarstwem domowem Gwarancja. — Oferty Kurjer zdw 74 880

Uczennica
do krawieczyzny może się zgłosić. Niegolewskich 8, II., Kinelowa. zdw 74 702

Wychowawczyni
od 15. 4. Wymagana troskliwa opieka, wychowanie i pomoc w nauce dziewczynkom (bez matki), uczęszczającym już do szkół. Poza tem samodzielny zarząd domem średn. zamożn. Panie tylko z lepszego domu, z lepszem wykształceniem (możliwie matura) zechcą z całem zaufaniem nadesłać dokładny życiorys, fotografję, którą się zwraca, warunki (oferty bez wymaganych załączników pozostają bez odpowiedzi) do Kurjera dw 3 109

Krawiec
damski tylko pierwszorzędny, potrzebny. Salon Mód, Gwarna 11. Hw 78

Nadmłynarza
(budowniczego) specjalistę na pszennicę poszukuje młyn 20 tonnowy. Zgłoszenia zdw 74 893

Kierowniczka
do filji z kaucją potrzebna. Oferty Kurjer zdw 74 892

Potrzebna
samodzielna służąca z dobrem gotowaniem do lekarza samotnego. Warunek dobre świadectwa. — Zgłoszenia Śniadeckich 30, m. 5, niedziela 2—5. zdw 74 891

— Pożycz mi pieniędzy! Dam 5% dziennie.
— Na co Ci potrzeba tak nagle?
— Pomyśl, Księgarnia Wilaka na Podgórnej 10 urządziła tani tydzień. Ceny do 80 % zniżone nawet na wartościowe książki.
— Niemożliwe!
— Opłaca się pożyczyć skąd tylko można gotówkę, bo taka okazja nie zawsze się nadarzy.

zw 28 442

Marszantki
potrzebne od zaraz. Matuszewska, Aleje Marcinkowskiego 13. zdw 74 454

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna. Borkowska, Różana 4 a. zdw 74 447

Potrzebna
młoda kucharka. Majątek Włókna, Skoki. zdw 74 440

Uczeń
fryzjerski potrzebny. Różański, Strumykowa 38. zdw 74 548

Marszantkę
młodszą, zdolną. Piekary 1. zdw 74 581

Zaufania godne stanowisko
Dzielny, silny wstrzemięźliwy pomocnik z branży, obeznany w polskiem i niemieckiem, z dobremi poleceniami potrzebny zaraz do wyszynku i obsługi kawiarni w mniejszym zajeździe na stałe stanowisko. Utrzymanie, mieszkanie jak i wynagrodzenie według umowy. Kaucja wymagana. Niedziela wolna. Oferty Kurjer zdw 74 597

Poszukuję
2 rutynowane ekspedjentki do cukierni. Zgłoszenia A Fangrat, ul. Ratajczaka 37. zdw 74 492

Starszy pomocnik
fryzjerski może się zgłosić Informacje w niedziele u p Walkowiska. Chwaliszewo 35 jadłodajnia. zdw 74 489

Poszukuję
pielęgniarki z świadectwami do niemowlęcia na kilka godzin dziennie Adolfowa, Focha 96, m 1. zdw 74 486

Posługaczka
zaraz. Śniadeckich 4, III., prawa. zdw 74 504

Uczciwe
młode dziewczę do posługi. — Długa 7, II., prawo zdw 74 532

Bona
inteligentna, znajomość niemieckiego, do dzieci na po południe. Zgłoszenia Grottgera 4, mieszkanie 9. zdw 74 512

Służąca
do prac domowych potrzebna. — Poznań, Rataje 5. zdw 74 794

Uczennica
do szycia może się zgłosić. Pocztowa 30, III. zdw 74 713

Służąca
uczciwa z dobrem gotowaniem. Ul Słowackiego, m. 3. zdw 74653

Młodsza panienka
znająca język polski i niemiecki do lżejszych prac biurowych i posyłek. Zgłoszenia z dokładną ofertą i życiorysem do skrzynki pocztowej nr. 68. zdw 74 664

Mówiłem Tobie:
Masz wyraźnie żądać tylko
Malto
cukierków
od kaszlu, bo o skuteczności ich jestem przekonany.
Słodowe . . . toreb. 40 gr
słod.-mentol. . . „ 45 gr

dw 3 110

Pw 9538-10.99

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Koniec Świata".
Aurora: „Jednodniowy książę" i „Pociąg w płomieniach".
Casino: „Szukam męża — mam pieniądze".
Colosseum: „Pat i Patachon w obliczu śmierci".
Corso: „Wojna światowa" — (Rok 1914—1918).
Edison: „Kobieta na krzyżu".
Harfa: „Korsarz mórz południowych".
Kapitol: „Deszcz Róż".
Metropolis: „U progu szczęścia".
Orzeł: „Senior Americano".
Odeon: „Dzikuska".
Renaissance: „Postrach z dzielnicy portowej" oraz „Ona ma coś".
Słońce: „Romans nad Rio Grande".
Stylowe: Hallo! Hallo! Żony strajkują!
Tęcza: „Jeździec bez głowy".
Teatr „Dobry Wieczór": Dziś u Pani Meli.
Wilsona: „Żelazna Maska".

Humor zagraniczny

— Co pan za jeden?
— Z gazowni. Przychodzę stwierdzić gazomierz!
— Szkoda! Cieszyłem się już, że to tylko złodziej!
(London Opinion). S. F.

Przedpłata na kwiecień 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr, przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.